

Lagrådsremiss

Utvidgat rutavdrag och höjt tak för rutavdraget

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 13 augusti 2020

Magdalena Andersson

Ingrid Björnsson
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att rutavdraget utvidgas med fyra nya tjänster och att taket för rutavdrag höjs till 75 000 kronor. De nya tjänsterna som föreslås är tvätt och vård av kläder och hemtextilier vid en tvättinrättning, en möbleringstjänst, en transporttjänst som avser bortforsling av bohag och annat lösöre från bostaden till försäljningsverksamhet som drivs i syfte att främja återanvändning samt en tjänst som avser enklare tillsyn av bostaden. Förslaget om utvidgat rutavdrag och höjt tak för rutavdrag bygger på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.

I lagrådsremissen föreslås även att beslut om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp avseende skattereduktion ska gälla omedelbart. Vidare föreslås att vissa av skatteförfarandelagens bestämmelser om anstånd ska vara tillämpliga på beslut om återbetalning.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete	9
2.3	Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	12
3	Ärendet och dess beredning	13
4	Utvidgat rutavdrag och höjt tak	13
4.1	Bakgrund och gällande rätt	13
4.2	Tvätt och vård av kläder och hemtextilier vid tvättinrättning	15
4.2.1	Rutavdraget ska även omfatta tvätt vid tvättinrättning	15
4.2.2	Arbetskostnaden ska vara schablonberäknad	22
4.3	Möblering	23
4.4	Transporttjänster	28
4.4.1	Rutavdraget ska omfatta bortforsling av bohag och annat lösöre i syfte att främja återanvändning	28
4.4.2	Transport av bohag till och från magasinering	32
4.4.3	Arbetskostnaden ska vara schablonberäknad	33
4.5	Enklare tillsyn av bostaden	34
4.6	Höjt tak för rutavdrag	38
4.7	Skatteverkets kontrollmöjligheter	39
4.8	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	41
5	Beslut om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp	42
5.1	Bakgrund och gällande rätt	42
5.2	Beslut om återbetalning ska gälla omedelbart	43
5.3	En möjlighet till anstånd införs	47
5.4	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	50
6	Konsekvensanalys	50
6.1	Fler ruttjänster och höjt tak för rutavdraget	51
6.1.1	Syfte och alternativa lösningar	51
6.1.2	Offentligfinansiella effekter	51
6.1.3	Effekter för sysselsättning	53
6.1.4	Effekter för företagen	59
6.1.5	Effekter för enskilda och offentlig sektor	60
6.1.6	Effekter för jämställdheten	61
6.1.7	Effekter för inkomstfördelningen	62
6.1.8	Effekter för miljön	63

6.1.9	Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna	64
6.1.10	Förslagets förenlighet med EU-rätten.....	64
6.1.11	Övriga effekter.....	64
6.2	Beslut om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp.....	64
6.2.1	Syfte, alternativa lösningar och effekter av utebliven ändring	65
6.2.2	Offentligfinansiella effekter.....	65
6.2.3	Effekter för företagen	68
6.2.4	Effekter för enskilda och offentlig sektor	69
6.2.5	Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna	69
6.2.6	Förslagets förenlighet med EU-rätten.....	70
6.2.7	Övriga effekter.....	70
7	Författningskommentar	71
7.1	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	71
7.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete	76
7.3	Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	78
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet Fler ruttjänster och höjt tak för rutavdraget (SOU 2020:5).....	79
Bilaga 2	Betänkandets lagförslag.....	81
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	88
Bilaga 4	Sammanfattning av promemorian Omedelbar verkställighet av beslut om återbetalning enligt husavdragets fakturamodell.....	89
Bilaga 5	Promemorians lagförslag	90
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanserna	91

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
2. lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete,
3. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Häri genom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹ dels att 67 kap. 11, 13 och 19 §§ ska ha följande lydelse, dels att det ska införas två nya paragrafer, 67 kap. 11 a och 14 a §§, och närmast före 67 kap. 11 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

67 kap.

11 §²

Rätt till skattereduktion enligt 12–19 §§ har efter begäran de som

1. vid beskattningsårets utgång har fyllt 18 år,
2. är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret, och
3. har haft utgifter för utfört hushållsarbete, fått förmån av hushållsarbete som ska tas upp i inkomstslaget tjänst eller har redovisat ersättning för utfört hushållsarbete i en förenklad arbetsgivardeklaration.

Sådan rätt till skattereduktion har efter begäran också de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3, om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

Även dödsbon har efter begäran rätt till skattereduktion för hushållsarbete som har utförts före dödsfallet.

Utgifterna för hushållsarbetet utgörs av det debiterade beloppet för arbetet inklusive mervärdesskatt.

Utgifter för hushållsarbete

11 a §

Utgifterna för hushållsarbetet utgörs av det debiterade beloppet för arbetet inklusive mervärdesskatt, om inte annat följer av andra stycket.

Utgifter för sådant hushållsarbete som anges i 13 § 12 och 13 utgörs av 50 procent av det debi-

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2011:1256.

terade beloppet för tjänsten i dess helhet inklusive mervärdesskatt.

13 §³

Med hushållsarbete avses vid tillämpningen av detta kapitel följande.

1. Enklare städarbete eller annat rengöringsarbete samt flyttstädning som utförs i bostaden.
2. Vård av kläder och hemtextilier när vården utförs i bostaden.
3. Snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden.
4. Häck- och gräsklippning, krattning och ogräsrensning samt beskärning och borttagande av träd och buskar som utförs på tomt eller i trädgård i nära anslutning till bostaden.
5. Barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning och hämtning till och från förskola, skola, fritidsaktiviteter eller liknande.
6. Annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden.
7. Flytt av bohag och annat lösöre mellan bostäder samt till och från magasinering *i samband med flytt mellan bostäder.*
7. Flytt av bohag och annat lösöre mellan bostäder samt till och från magasinering.
8. Arbeta som avser installation, reparation och underhåll av data- och informationsteknisk utrustning, dataprogram och dataförbindelser samt handledning och rådgivning i samband med sådant arbete, när arbetet, handledningen och rådgivningen utförs i eller i nära anslutning till bostaden.
9. Reparation och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden.
10. Möblering och förflyttning av bohag och annat lösöre som hör till hushållet samt montering och demontering av sådana föremål, när arbetet utförs i eller i nära anslutning till bostaden.
11. Enklare tillsyn av bostaden när tillsynen utförs i eller i nära anslutning till bostaden.
12. Vattentvätt och vård av kläder och hemtextilier i samband med sådan tvätt vid en tvättinrättning samt hämtning och lämning av sådant tvättgods till och från tvättinrättningen, om det ingår i tjänsten.
13. Transport av bohag och annat lösöre från bostaden till en

försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning.

14 a §

Med tvättinrättning avses vid tillämpning av detta kapitel lokaler inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som används för sådan tvätteriverksamhet som avses i 39 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244). Till tvättinrättning räknas även andra lokaler som huvudsakligen används i verksamheten.

Med försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning avses vid tillämpning av detta kapitel auktion, loppmarknad, andrahandsbutik och liknande som bedrivs inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

19 §⁴

Skattereduktionen uppgår till

1. belopp motsvarande den preliminära skattereduktion som avses i 18 § första stycket 1,

2. 50 procent av underlaget enligt 18 § första stycket 2 till den del det avser sådant hushållsarbete som anges i 13 § och 30 procent av underlaget till den del det avser annat hushållsarbete, och

3. belopp motsvarande de arbetsgivaravgifter i fråga om sådan ersättning för hushållsarbete som har redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration enligt 18 § första stycket 3.

Den sammanlagda skattereduktionen får uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår.

Den sammanlagda skattereduktionen får uppgå till högst 75 000 kronor för ett beskattningsår. Skattereduktionen för sådant hushållsarbete som anges i 13 a och 13 b §§ får dock uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
  2. Lagen tillämpas första gången på
    - a) hushållsarbete som har utförts och betalats efter den 31 december 2020,

⁴ Senaste lydelse 2019:450.

b) förmån av hushållsarbete som har tillhandahållits efter den 31 december 2020, och

c) hushållsarbete som har utförts efter den 31 december 2020 och för vilket ersättning har betalats ut och redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration efter detta datum.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion

dels att rubriken närmast före 23 § ska utgå,

dels att nuvarande 23 §¹ ska betecknas 23 b §,

dels att 7, 9, 17 och 19 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 23 och 23 a §§, och närmast före 23 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §²

Utbetalningen får uppgå till ett belopp som motsvarar mellanskillnaden mellan den debiterade ersättningen för hushållsarbetet inklusive mervärdesskatt och köparens faktiska betalning för arbetet till utföraren före begäran om utbetalning.

Utbetalningen får dock uppgå till högst

1. samma belopp som köparen har betalat om den avser sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229), och

2. tre sjundedelar av det belopp som köparen har betalat om den avser annat hushållsarbete.

Utbetalning får inte ske till den del köparens sammanlagda preliminära skattereduktion enligt 17 § skulle uppgå till ett belopp som överstiger 50 000 kronor för ett beskattningsår.

Utbetalning får inte ske till den del köparens sammanlagda preliminära skattereduktion enligt 17 § skulle uppgå till ett belopp som överstiger 75 000 kronor för ett beskattningsår. *Utbetalning får inte ske till den del den preliminära skattereduktionen för sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 a och 13 b §§ inkomstskattelagen skulle överstiga 50 000 kronor för ett beskattningsår.*

9 §³

En begäran om utbetalning ska innehålla uppgifter om

1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren,

2. personnummer eller samordningsnummer i de fall sådant nummer finns för köparen,

¹ Senaste lydelse av 23 § 2014:1458.

² Senaste lydelse 2019:451.

³ Senaste lydelse 2014:1458.

3. debiterad ersättning för hushållsarbete, debiterad ersättning för material och debiterad ersättning för annat än hushållsarbete och material, betalt belopp för hushållsarbete och den dag som betalningen för hushållsarbetet kommit utföraren tillhanda,

4. vad hushållsarbetet avsett och antalet arbetade timmar, *och* 4. vad hushållsarbetet avsett och antalet arbetade timmar, *utom i fråga om sådant arbete som avses i 67 kap. 13 § 12 och 13 inkomstskattelagen (1999:1229), och*

5. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket.

17 §⁴

Köparen ska tillgodoräknas preliminär skattereduktion med

1. ett belopp motsvarande den utbetalning som Skatteverket enligt 11 § beslutat om till utföraren, och

2. ett belopp motsvarande redovisade arbetsgivaravgifter i fråga om sådan ersättning för hushållsarbete som har redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration enligt 26 kap. 4 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Om Skatteverket har beslutat om återbetalning enligt 14 §, ska den tidigare tillgodoräknade preliminära skattereduktionen minskas med belopp motsvarande den beslutade återbetalningen.

Den preliminära skattereduktionen får sammanlagt uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår.

Den preliminära skattereduktionen får sammanlagt uppgå till högst 75 000 kronor för ett beskattningsår. *Den preliminära skattereduktionen för sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 a och 13 b §§ inkomstskattelagen (1999:1229) får uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår.*

19 §⁵

Skatteverket ska så snart som möjligt skriftligen meddela köparen av hushållsarbetet om

1. beslut enligt 11 § om utbetalning,

2. beslut enligt 14 § om återbetalning, och

3. belopp motsvarande redovisade arbetsgivaravgifter i fråga om sådan ersättning för hushållsarbete som har redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration enligt 26 kap. 4 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Meddelandet ska innehålla uppgifter om

1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren eller annan mottagare som avses i 13 § första stycket,

⁴ Senaste lydelse 2019:451.

⁵ Senaste lydelse 2019:451.

2. utbetalt belopp till eller återbetalt belopp från respektive utförare eller annan mottagare som avses i 13 § första stycket, och

3. den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats köparen enligt 17 §.

Skatteverket ska på begäran av köparen lämna denne ett särskilt meddelande om den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats enligt 17 §.

3. den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats köparen enligt 17 §, och hur stor del av denna skattereduktion som avser sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 a och 13 b §§ inkomstskattelagen (1999:1229).

Skatteverket ska på begäran av köparen lämna denne ett särskilt meddelande om den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats enligt 17 §. *Det ska framgå av meddelandet hur stor del av denna skattereduktion som avser sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 a och 13 b §§ inkomstskattelagen.*

Verkställighet, anstånd och betalningssäkring

23 §

Beslut om återbetalning enligt denna lag gäller omedelbart.

23 a §

I fråga om beslut om återbetalning enligt denna lag gäller vad som sägs om anstånd i 63 kap. 2 §, 4 § första stycket, 5, 6, 8–10, 15, 16, 22 och 23 §§ och 71 kap. 1 § andra stycket skatteförfarandelagen (2011:1244).

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Lagen tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.

3. Bestämmelserna i 23 och 23 a §§ tillämpas första gången på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2020.

2.3 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 14 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

14 §¹

Skatteavdrag för förmån av hushållsarbete enligt 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) ska reduceras, om den som har utfört arbetet var godkänd för F-skatt vid någon av de tidpunkter som anges i 67 kap. 16 § 1 inkomstskattelagen. Detsamma gäller om utföraren har ett intyg eller någon annan handling som avses i 67 kap. 17 § samma lag. Reduktionen ska vara

1. 50 procent av värdet på förmån av sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen, och

2. 30 procent av värdet på förmån av annat hushållsarbete.

Skatteavdraget ska som mest reduceras med 50 000 kronor per beskattningsår.

Skatteavdraget ska som mest reduceras med 75 000 kronor per beskattningsår. *I fråga om förmån av sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 a och 13 b §§ inkomstskattelagen ska dock skatteavdraget som mest reduceras med 50 000 kronor per beskattningsår.*

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Lagen tillämpas första gången i fråga om skattepliktig förmån av hushållsarbete som kommit den skattskyldige till del efter den 31 december 2020.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 5 juni 2019 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att utreda utvidgningar av rutavdraget (dir. 2019:26). Tillsättandet av utredningen bygger på januariavtalet, som är en sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna, där det anges att rutavdraget ska utvidgas med tvätt-, flytt-, hämt- och trygghetstjänster samt taket tredubblas (punkt 16).

Utredningen, som antog namnet Rut-utredningen, överlämnade den 31 januari 2020 delbetänkandet Fler ruttjänster och höjt tak för rutavdraget (SOU 2020:5). I delbetänkandet lämnas förslag på att rutavdraget ska utvidgas med tvätt-, möblerings-, transport-, och trygghetstjänster samt att taket för rutavdrag ska höjas till 75 000 kronor.

En sammanfattning av delbetänkandet finns i *bilaga 1* och delbetänkandets lagförslag finns i *bilaga 2*. Delbetänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2020/00389/S1).

Skatteverket har i en promemoria som inkom i mars 2019 lämnat förslag om omedelbar verkställighet av beslut om återbetalning enligt husavdragets fakturamodell och om möjligheter till anstånd i vissa fall (Fi2019/01016/S3). En sammanfattning av Skatteverkets promemoria finns i *bilaga 4* och promemorians lagförslag finns i *bilaga 5*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2019/01016/S3).

I denna lagrådsremiss behandlas förslagen om utvidgningar av rutavdraget, omedelbar verkställighet av beslut om återbetalning enligt husavdragets fakturamodell och om möjligheter till anstånd i vissa fall.

4 Utvidgat rutavdrag och höjt tak

4.1 Bakgrund och gällande rätt

Rutavdraget trädde i kraft den 1 juli 2007. Det följdes av rotavdraget som gäller fr.o.m. den 8 december 2008. Rotavdrag lämnas för reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder. Syftet med rut- och rotavdragen, gemensamt benämnda husavdraget, är bl.a. att öka arbetsutbudet och därigenom stimulera sysselsättningen och tillväxten genom att omvandla sådant arbete som utförs av hushållen själva, där det kan antas att den skattskyldige vid en valmöjlighet sannolikt skulle prioritera att arbeta mer.

Rutavdrag lämnas för följande arbeten.

- Enklare städarbete eller annat rengöringsarbete samt flyttstädning som utförs i bostaden.
- Vård av kläder och hemtextilier när vården utförs i bostaden.
- Snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden.

- Häck- och gräsklippning, krattning och ogrärensning samt beskärning och borttagande av träd och buskar som utförs på tomt eller i trädgård i nära anslutning till bostaden.
- Barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning och hämtning till och från förskola, skola, fritidsaktiviteter eller liknande.
- Annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden.
- Flytt av bohag och annat lösöre mellan bostäder samt till och från magasinering i samband med flytt mellan bostäder.
- Arbete som avser installation, reparation och underhåll av data- och informationsteknisk utrustning, dataprogram och dataförbindelser samt handledning och rådgivning i samband med sådant arbete, när arbetet, handledningen och rådgivningen utförs i eller i nära anslutning till bostaden.
- Reparation och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden.

Rut- och rotavdrag ges genom skattereduktion. Skattereduktionen räknas av mot kommunal och statlig inkomstskatt, statlig fastighetsskatt samt kommunal fastighetsavgift.

De personer som har rätt till skattereduktion är de som vid beskattningsårets utgång har fyllt 18 år och är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret eller, i vissa fall, begränsat skattskyldiga. Dödsbon har rätt till skattereduktion för arbete som har utförts före dödsfallet.

För rätt till skattereduktion krävs att det utförda arbetet är hänförligt till den som begär skattereduktion eller dennes förälders hushåll. Föräldern måste vara bosatt i Sverige. Den som begär skattereduktionen kan däremot ha sin bostad i ett annat EES-land. Arbetet får inte utföras av den som begär skattereduktion eller av en närstående till denne. Det går däremot bra att anlita ett eget bolag så länge inte den anställde som utför arbetet är den som begär reduktion eller någon närstående till denne.

Eftersom rutavdragets subvention riktas mot arbete omfattar avdraget bara kostnader för arbete, inklusive mervärdesskatt, och inte kostnader för material, utrustning och resor. Att subventionen är riktad mot arbete innebär att när hushållsarbete utförs måste arbetskostnaden särskiljas från övriga kostnader.

Det finns tre olika spår inom husavdragssystemet. För det första kan den enskilde anlita en näringsidkare som när avtalet om arbetet träffas eller när ersättningen betalas ut är godkänd för F-skatt (eller, om arbetet utförs utanför Sverige och utföraren inte har bedrivit näringsverksamhet i Sverige, har intyg eller någon annan handling som visar att företaget i fråga om skatter och avgifter i sitt hemland genomgår motsvarande kontroll som den som är godkänd för F-skatt). För det andra kan den enskilde anlita en privatperson som inte är godkänd för F-skatt (däremot inte en näringsidkare som av någon anledning inte är godkänd för F-skatt). För det tredje kan den enskilde få tjänsterna tillhandahållna som en skattepliktig löneförmån av sin arbetsgivare.

Sedan den 1 juli 2019 höjdes taket för personer som inte har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång från 25 000 kronor till 50 000 kronor per person och beskattningsår. Det höjda taket gäller retroaktivt från den 1 januari 2019. Ändringen innebär att taket för rutavdrag är 50 000 kronor för samtliga skattskyldiga.

Sedan den 1 januari 2020 krävs för rätt till skattereduktion att det utförda hushållsarbetet har betalats elektroniskt när arbetet har utförts av en näringsidkare som är godkänd för F-skatt eller, om arbetet utförts utomlands, genomgår motsvarande kontroll i utlandet. Syftet med bestämmelsen är att motverka felaktiga utbetalningar.

4.2 Tvätt och vård av kläder och hemtextilier vid tvättinrättning

4.2.1 Rutavdraget ska även omfatta tvätt vid tvättinrättning

Regeringens förslag: Vattentvätt av kläder och hemtextilier som utförs vid en tvättinrättning ska omfattas av rutavdraget.

Även torkning och annan efterbehandling samt mindre reparationer av kläder och hemtextilier ska omfattas när detta arbete utförs i samband med sådan tvätt.

Hämtning och lämning av tvättgods till och från en tvättinrättning ska omfattas av rutavdrag, när transporten utgör en del av den föreslagna tvätteritjänsten.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. Det har gjorts en lagteknisk justering i förhållande till utredningens förslag.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. Till dessa hör bl.a. *Arbetsförmedlingen, Företagarna, Företagarförbundet Fria Företagare, Näringslivets skattedelegation, SPF Seniorerna, Småföretagarnas riksförbund* och *Sveriges tvätteriförbund*.

Flera remissinstanser avstyrker helt eller delvis förslaget, däribland *Akademikerförbundet SSR, Ekonomistyrningsverket (ESV), Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), Kammarrätten i Jönköping, Kommunal, Landsorganisationen i Sverige (LO), Pensionärernas riksförbund (PRO), Skatteverket* och *TCO*.

De invändningar som framförts gäller bl.a. att förslaget avviker från nu gällande systematik i rutavdragssystemet eftersom det innebär att det inte kommer att krävas att arbetet ska ha utförts i eller i nära anslutning till bostaden. Det lyfts också fram att förslaget kan leda till gränsdragningsproblem och att risken för medvetna eller omedvetna fel därmed ökar. Några remissinstanser menar att det är tveksamt om förslaget leder till ökad sysselsättning. Andra anser att det kan hjälpa arbetssökande som står långt ifrån arbetsmarknaden att få ett arbete. Flera remissinstanser lyfter fram vikten av att den administrativa bördan för utförarna och Skatteverket inte ökar. Några remissinstanser påpekar att det inte får leda

till att kommunernas åtagande, särskilt till de äldre kommuninvånarna påverkas.

Skälen för regeringens förslag

En tvätteri tjänst som utförs utanför bostaden ska omfattas av rutavdraget

Rutavdraget omfattar i dag vård av kläder och hemtextilier när vården utförs i bostaden (67 kap. 13 § inkomstskattelagen [1999:1229], förkortad IL). I begreppet vård inryms bl.a. tvättning och strykning och med bostad avses såväl permanentbostad som fritidsbostad samt biutrymmen som t.ex. tvättstuga. Eftersom det har varit en utgångspunkt för rutavdraget att arbetet huvudsakligen ska vara utfört i eller i nära anslutning till bostaden omfattas inte tvätt som utförs vid en extern tvättrinrättning av rutavdrag (prop. 2006/07:94 s. 42).

Utredningen har i betänkandet tagit fram underlag som visar att tvätt och vård av kläder är en hushållssyssla som tar mycket tid och som i stor utsträckning utförs av kvinnor i den obeskattade hemmasektorn. Det bör därför vara möjligt att förvänta sig positiva arbetsutbudseffekter om rutavdrag för tvätteri tjänster utanför bostaden införs. Detta särskilt eftersom den befintliga möjligheten till rutavdrag för vård av kläder och textilier i bostaden enligt utredningen används i liten omfattning.

Tvätteribranschen är också en bransch med goda förutsättningar för att erbjuda människor inträde på arbetsmarknaden. Det beror på att kraven på kunskaper i svenska är låga och typiskt sett behövs inte någon särskild utbildning eller kompetens för arbete vid en tvättrinrättning. Det skulle kunna innebära att fler arbetstillfällen kan komma personer med svag anknytning till arbetsmarknaden till del och därmed öka sysselsättningen på lång sikt. Regeringen anser därför att det finns skäl att utvidga rutavdraget till att också omfatta tjänster vid en tvättrinrättning som utförs utanför bostaden.

Några remissinstanser, bl.a. *Kammarrätten i Jönköping*, *Skatteverket* och *TCO*, anser att systematiken i regelverket inte längre upprätthålls om den föreslagna tvätteri tjänsten införs eftersom hushållsarbetet inte längre behöver ha utförts i eller i nära anslutning till bostaden. De menar att det kan leda till gränsdragningsproblem och att det finns risk för att legitimiteten för systemet minskar. Skatteverket anser även att det kommer att vara omöjligt för utföraren att veta om den som betalar för tvättarbetet är den för vars räkning arbetet utförs eller om arbetet egentligen utförs för någon annans räkning. TCO menar också att sysselsättningseffekten är överskattad.

Precis som Skatteverket och TCO påpekar innebär förslaget en skillnad mot nu gällande regelverk, i vilket rutavdrag endast medges när arbetet utförs i eller i nära anslutning till bostaden. Regeringen anser dock att det finns goda skäl för att låta rutavdraget omfatta en tvätteri tjänst som utförs utanför bostaden. Liksom *Företagarförbundet Fria Företagare* och *Sveriges tvätteriförbund* lyfter fram kan förslaget komma att underlätta livspusslet för barnfamiljer och äldre samt leda till positiva sysselsättningseffekter för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden eftersom branschen sysselsätter många unga utan färdig utbildning och utlandsfödda. Regeringen anser att dessa aspekter starkt talar för att det finns skäl att låta rutavdraget även omfatta tjänster som utförs utanför

bostaden. När det gäller risken för missbruk avseende identiteten på den som betalar för tjänsten anser regeringen i likhet med utredningen att om detta sker i större utsträckning så bör det kunna upptäckas av Skatteverket i myndighetens kontrollverksamhet.

Några remissinstanser, däribland *Akademikerförbundet SSR*, *LO*, *Kommunal* och *PRO*, menar att en utökning av antalet tjänster som berättigar till rutavdrag riskerar att påverka det kommunala åtagandet, särskilt i förhållande till de äldre kommuninvånarna. Regeringen förstår denna farhåga men detta är inte avsikten med förslaget. Regeringen vill särskilt betona att förslaget inte påverkar kommunernas åtaganden och skyldigheter i förhållande till sina kommuninnevånare enligt socialtjänstlagen (2001:453).

Sammanfattningsvis anser regeringen att rutavdraget även ska omfatta en tvätteritjänst som innebär tvätt av kläder och hemtextilier som utförs utanför bostaden. Regeringen behandlar effekterna av förslaget, bl.a. sysselsättningseffekt, närmare i konsekvensanalysen (se avsnitt 6.1).

Tvätteritjänsten ska utföras vid en tvättinrättning

Förslaget om att rutavdraget även ska omfatta en tvätteritjänst innebär att tjänster som inte utförs i eller i nära anslutning till bostaden kommer att omfattas. Eftersom tjänsten ska utföras utanför bostaden behövs en definition av var en sådan tvätteritjänst ska utföras för att kunna omfattas av förslaget.

Utredningen har valt att använda begreppet tvättinrättning för att avgränsa var den nya tvätteritjänsten ska få utföras. För att definiera tvättinrättning tar utredningen utgångspunkt i den redan befintliga definitionen tvätteriverksamhet i skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL.

Tvätteribranschen omfattas sedan den 1 april 2013 av kravet på att föra personalligare enligt bestämmelserna i skatteförfarandelagen. I 39 kap. 2 § SFL definieras tvätteriverksamhet som näringsverksamhet som avser rengöring av textilier eller därmed jämförbara material samt sådan uthyrning, färgning, lagning eller ändring av textilier eller därmed jämförbara material som sker i samband med den näringsverksamheten. Vidare definieras verksamhetslokal i 3 kap. 18 § SFL som utrymmen som huvudsakligen används i verksamhet som medför eller kan antas medföra bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen eller som bedrivs av annan juridisk person än dödsbo. Med verksamhetslokal avses även markområden, transportmedel, förvaringsplatser och andra utrymmen som disponeras eller kan antas disponeras i verksamheten.

För att undvika komplicerade gränsdragningar anser regeringen, i likhet med utredningen, att den nya definitionen i rutavdragssystemet så långt möjligt bör knyta an till gällande definitioner av tvätteriverksamhet och verksamhetslokal eftersom dessa redan är kända och tillämpas av såväl tvätterierna som Skatteverket. Däremot är det inte är lämpligt att direkt föra in nämnda definitioner i rutavdragssystemet eftersom dessa är för omfattande. Det bedöms mer ändamålsenligt att införa en kombination av de två definitionerna. Med tvättinrättning bör därför avses lokaler inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som används för sådan tvätteriverksamhet som avses i 39 kap. 2 § SFL. Till tvättinrättning ska

även räknas andra lokaler som huvudsakligen används i verksamheten. Med huvudsaklig andel avses ca 75 procent (prop. 1999/2000:2 del 1 s. 498 f.).

Definitionen av tvättinrättning innebär att arbete som utförs i tvätteriets huvudlokaler kommer att omfattas av rutavdrag. Det gäller även arbete som utförs i lokaler som huvudsakligen används i tvätteriets verksamhet. Det innebär t.ex. att kallbutiker, som endast tar emot och lämnar ut tvättgods för vidarebefordran till tvätteriet, kommer att omfattas av rutavdraget eftersom dessa huvudsakligen bedriver tvätteriverksamhet.

När det däremot gäller s.k. tvättombud, dvs. olika företag som samarbetar med tvätterier såsom skraddare, livsmedelsbutik, skivaffär eller en heminredningsaffär, innebär förslaget att dessa inte omfattas av definitionen. Dessa företag bedriver nämligen inte tvätteriverksamhet. För det fall tvätterier vill använda sig av tvättombud och ändå möjliggöra för kunder att få rutavdrag vid tvätt av kläder och hemtextilier kräver detta att tvätteriet fakturerar kunden direkt. Tvättombudet kan alltså inte, som ofta görs i dag, ta betalt av kunden för att sedan betala tvätteriet för tvättkostnaden med avdrag för ombudets provision. Det innebär att transaktionsflödena mellan tvätterier och tvättombud behöver ställas om för att kunder ska kunna få rutavdrag för tvättgods som distribueras genom ett tvättombud. Alternativt kan tvätteriet anmäla till Skatteverket vilket ombud eller annan behörig företrädare som får underteckna en begäran om utbetalning av ersättning för utfört hushållsarbete med en e-legitimation för utförarens räkning. Ett sådant ombud får också ta emot betalning för den utförda tjänsten.

Innebörden av regeringens förslag är alltså att rutavdrag för tvätteritjänst endast omfattar arbete som utförs vid en tvättinrättning. Arbete som utförs av vissa underentreprenörer i egen lokal som inte är en tvättinrättning omfattas därmed inte. Ett skäl för att inte inkludera arbete som utförs på annat ställe än vid en tvättinrättning är, vilket också utredningen lyfter fram, att det riskerar att medföra att tvätt m.m. sker i lokaler som inte är lämpliga för konsumenttvätt, t.ex. i ett garage eller en privat tvättstuga. *Skatteverket* menar att eftersom tvätteritjänsterna oftast inte innebär någon större kostnad för köparen kan det bli många småbelopp utföraren ska ansöka om. Detta riskerar att leda till ökad administration för både utföraren och Skatteverket. Även *Företagarförbundet Fria Företagare*, *Småföretagarnas riksförbund* och *Sveriges tvätteriförbund* lyfter fram vikten av att de administrativa reglerna för utförarna är enkla.

I delbetänkandet har utredningen beskrivit hur en tvättinrättning hanterar tvätten praktiskt men även administrativt. Utredningen pekar på att tvätteriet vidtar en rad kontrollåtgärder för att garantera kvaliteten på tjänsten. Det handlar om upprätta följesedlar och fakturor samt hämta in uppgifter om kunden.

Regeringen instämmer i Skatteverkets bedömning att ett rutavdrag för en tvätteritjänst kan innebära en viss ökad administration för tvätterierna men det bör då beaktas att tvätteritjänsten redan i dag innebär en hel del administration. De uppgifter som i dag registreras om en kund bör också kunna användas för att ansöka om utbetalning av ersättning från Skatteverket. Enligt regeringen bör därför inte den i viss mån ökade administrationen bli alltför betungande. Dessutom anser regeringen att fördelarna för tvätterierna att kunna erbjuda tjänster med rutavdrag

överväger de eventuella nackdelar som ökad administration kan innebära. Vad den ökade administrationen innebär för Skatteverket behandlas nedan i konsekvensanalysen (se avsnitt 6.1).

Vilken typ av tvätt ska omfattas av den nya tvätteritjänsten?

På ett tvätteri utförs olika former av tvätt: vattentvätt och kemisk tvätt (kemt看t). I vardagligt tal benämns tvätt vid ett tvätteri ofta som kemt看t även i de fall det handlar om vanlig vattentvätt.

Vattentvätt består av tvättning och sköljning i vatten som följs av torkning och efterbehandling. Detta motsvarar processen när hushållen själva tvättar i sin bostad. Vid behandlingen vid tvätteriet tillkommer det däremot även andra arbetsmoment som t.ex. sortering, vägning, märkning, emballering och utlämning.

Kemt看t är däremot en rengöring av textilier i annan vätska än vatten och utförs i specialmaskiner som både tvättar och torkar. Kemt看t används till allt gods som inte tål vattentvätt såsom ull, siden, olika blandmaterial och skinn. Hantering av kemt看tmaskiner kräver specialkunskap och är en anmälningspliktig verksamhet. På samma sätt som vid vattentvätten tillkommer det arbetsmoment före och efter själva tvätten.

När mattor tvättas vid ett tvätteri sker detta oftast manuellt med vatten, skurmaskiner med mjuka borstar och anpassat tvättmedel. Det handlar då ofta om stora mattor. Liksom vid kemt看t kräver rengöring av mattor specialkunskap hos den anställde samt avancerad utrustning. Tvätt av mindre mattor, t.ex. trasmattor, som inte kräver rymliga och avancerade maskiner kan tvättas i en vanlig tvättmaskin.

I likhet med utredningen anser regeringen att den form av tvätt som bör ingå i rutavdraget är vattentvätt. Skälet till det är att det är vattentvätt som omfattas av dagens rutavdrag och att det är den typen av tvätt som hushållen utför själva. Till skillnad från vattentvätt är kemt看t och tvätt av t.ex. stora mattor typiskt sett inte en tvättform som hushållen har möjlighet att utföra i hemmet eftersom det kräver särskilda maskiner. Kemt看t och viss form av mattvätt kräver också specialkunskap som hushållen normalt sett inte heller besitter. Eftersom syftet med rutavdraget är att öka arbetsutbudet och därigenom stimulera sysselsättningen och tillväxten genom att omvandla sådant arbete som utförs av hushållen själva, bör rutavdraget omfatta sådana tjänster som medför att detta mål uppnås. Ett rutavdrag för kemt看t och mattvätt skulle innebära en subvention av en tjänst som ändå skulle ha utförts utan subvention och därmed inte nämnvärt bidra till att uppfylla målet med rutavdraget.

Företagarförbundet Fria Företagare anser att all mattvätt bör inkluderas i rutavdraget. Förbundet menar att det skulle bidra till ett mer cirkulärt samhälle om mattor tvättas i stället för att bytas ut. Regeringen instämmer i att det är angeläget med ett mer cirkulärt samhälle. För att upprätthålla syftet med rutavdraget bör dock inte all mattvätt ge möjlighet till sådant avdrag. Precis som utredningen lyfter fram kräver viss mattvätt särskilda maskiner och specialkunskap hos den som tvättar. Den här typen av mattor tvättar alltså inte hushållen själva. Att låta denna typ av mattvätt omfattas av rutavdraget skulle precis som för kemt看t innebära en subvention av en tjänst som ändå skulle ha utförts utan subvention och får

därmed anses ha betydande dödviktseffekter. Mattor som inte kräver en särskild behandling på grund av material eller storlek och därför kan tvättas i en vanlig tvättmaskin bör däremot omfattas av rutavdraget. Det kan som nämnts ovan t.ex. handla om mindre mattor, t.ex. trasmattor. Den typen av mattvätt är också sådan som hushållen själva kan utföra och att låta sådan tvätt omfattas av rutavdraget är därmed i linje med syftet med rutavdraget.

Skatteverket, med instämmande av bl.a. *Ekonomistyrningsverket*, *Företagarna*, och *Ekobrottsmyndigheten*, menar att förslaget ökar risken för medvetna eller omedvetna fel genom att rutavdrag felaktigt kan komma att ges även för tvätteritjänster som inte ska ingå i rutavdraget. Det kan, menar Skatteverket, bero på okunskap eller misstag men också vara ett sätt att konkurrera på ett oseriöst sätt. Regeringen håller med att det finns en viss risk att förslaget kan leda till medvetna eller omedvetna fel men menar att denna inte ska överdrivas eftersom felet bör kunna förebyggas genom tydlig information från Skatteverket om vilka tjänster som omfattas av rutavdraget.

Sammanfattningsvis anser regeringen att rutavdraget för den nya tvätteritjänsten endast ska omfatta vattentvätt. Kemtvätt ska således inte omfattas och heller inte sådan mattvätt som på grund av mattans material och storlek måste göras på annat sätt än i en vanlig tvättmaskin.

Vilka andra arbetsmoment ska omfattas av den nya tvätteritjänsten?

Regeringen anser att utöver själva tvättmomentet bör efterbehandling i form av t.ex. torkning, strykning, mangling, press ingå i den nya tjänsten. Skälet till det är att nämnda och liknande behandlingar har ett sådant nära samband med vardagslivet och med den kläd- och textilvård som utförs i hemmet att de bör omfattas av tvätteritjänsten.

Enligt dagens bestämmelse om rutavdrag för kläd- och textilvård som utförs i bostaden ingår även lagning, uppläggning och skoputs (prop. 2006/07:94 s. 41 och 59). Regeringen anser att den nya tvätteritjänsten bör spegla den befintliga bestämmelsen om kläd- och textilvård i hemmet, vilket innebär att även mindre reparationer av kläder och hemtextilier bör omfattas av den föreslagna tvätteritjänsten.

I likhet med *Kammarrätten i Jönköping* anser regeringen att det tydligare bör framgå av lagtexten att rutavdrag för torkning och annan efterbehandling samt mindre reparationer av kläder och hemtextilier endast aktualiseras om tjänsten tillhandahålls i samband med vattentvätt.

Sammanfattningsvis anser regeringen att torkning och annan efterbehandling samt mindre reparationer av kläder och hemtextilier som utförs i samband med tvätt vid tvättinrättning ska ingå i den nya tvätteritjänsten.

Hämtning och lämning av kläder och hemtextilier (tvättgods) ska omfattas av rutavdraget

Att lämna tvätt vid en tvättinrättning kräver vanligtvis att den enskilde själv transporterar sitt tvättgods till tvättinrättningen. Tvätt kan lämnas till s.k. kallbutiker, vilket betyder att butiken inte bedriver någon tvätteriverksamhet på plats utan enbart tar emot och lämnar ut tvättgods för vidarebefordran till tvätterier, ofta i kombination med annan verksamhet

som skrädderi eller skomakeri. Tvätt kan också lämnas till tvätterierna genom tvättombud, dvs. olika företag som samarbetar med tvätterier. Det kan t.ex. vara en skräddare, livsmedelsbutik, skivaffär eller en heminredningsaffär. Dessutom bedriver vissa tvätterier s.k. depåservice, vilket innebär att tvätteriet hämtar och lämnar tvättgodis på arbetsplatser.

I de fall köparen inte har möjlighet att själv lämna sitt tvättgodis på något sätt som beskrivits ovan skulle en tjänst som innebär hämtning och lämning av tvättgodis till och från tvättinrättning kunna underlätta för köpare att faktiskt använda sig av tvätteritjänsten. Det skulle även underlätta för vissa hushåll när det gäller att få vardagspusslet att gå ihop. Regeringen anser därför att hämtning och lämning av tvättgodis till och från tvättinrättning bör omfattas av rutavdrag. Rutavdraget bör inte endast omfatta transport till och från bostaden utan också hämtning och lämning vid s.k. depåservice på enskildas arbetsplatser, under förutsättning att den enskilde själv bekostar tjänsten eller att den utgör en löneförmån. En utvidgning av rutavdraget till att omfatta transport av tvättgodis kan också antas leda till ökad efterfrågan på sådana tjänster, vilka i viss mån kan utföras av personer med svag anknytning till arbetsmarknaden.

När det gäller frågan om hur transporten av tvättgodiset till och från tvättinrättningen ska behandlas inom rutavdraget anser regeringen att rutavdraget bör vara neutralt när det gäller hur tvätteriet väljer att organisera transporten av tvättgodiset mellan ett upphämningsställe och tvättinrättningen. Det kan ske genom egna bilar och egna anställda eller genom fristående transportörer. Däremot bör rutavdrag inte medges för transporten i sig utan transporten ska utgöra en del av tvätteritjänsten och köparens betalning för tjänsten ska i sin helhet ske till tvättinrättningen, eller i sin helhet fås som löneförmån, för att transporten ska berättiga till rutavdrag. Om rutavdrag skulle ges särskilt för transporten utan att den ingår i tvätteritjänsten skulle det leda till betydande gränsdragningsproblem mot andra varutransporter till hushållet.

Sammanfattningsvis föreslår regeringen att hämtning och lämning av tvättgodis vid bostaden eller annan plats ska inkluderas i rutavdraget, och rutavdrag får medges när transporten utgör en del av den föreslagna tvätteritjänsten.

Lagförslag

Förslaget föranleder dels en ändring i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen, dels att en ny paragraf, 67 kap. 14 a §, införs i samma lag.

4.2.2 Arbetskostnaden ska vara schablonberäknad

Regeringens förslag: Arbetskostnaden för tvätteritjänsten ska beräknas enligt schablon.

Arbetskostnaden ska beräknas till 50 procent av det debiterade beloppet, inklusive mervärdesskatt, för den utförda tvätteritjänsten i sin helhet, inklusive hämtning och lämning av tvättgods för transport till och från tvättinrättning.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *SPF Seniorerna* tillstyrker förslaget och lyfter fram att schablonavdrag är rimligt eftersom det utöver minskad byråkrati dessutom blir lättare att förstå och hantera för användarna. Övriga remissinstanser har inte yttrat sig särskilt över förslaget om schablonberäknad arbetskostnad.

Skälen för regeringens förslag

Arbetskostnaden för tvätteritjänsten ska beräknas enligt en schablon

Rätten till rutavdrag knyts i dag till den del av priset som utgörs av faktiska arbetskostnader, inklusive mervärdesskatt. Varken kostnader för material, maskiner eller restid ska ingå i underlaget för skattereduktion (67 kap. 18 § andra stycket IL). För arbete där priset även inkluderar material och kostnader för dyra maskiner eller fordon är det betydligt svårare att fastställa hur stor del av priset som avser arbetskostnad. Hur arbetskostnaden ska beräknas eller hur de totala kostnaderna ska fördelas mellan arbetskostnader och andra kostnader har inte reglerats. Regeringen har tidigare inte ansett att en sådan reglering har behövts (prop. 2014/15:10 s. 24 f.).

Regeringen delar utredningens bedömning att den metod för beräkning av arbetskostnad som används i nuvarande regelverk för rutavdraget skulle vara svår att använda för tvätteritjänster med närliggande transporttjänster där priset, förutom arbetskostnader, ska täcka kostnader för bl.a. tvättmaskiner, fordon, service och administration. Det är också svårt att veta hur stora arbetskostnaderna är för arbetena som utförs manuellt med tvättgodset.

Regeringen anser att utredningens förslag att använda en schablon för att beräkna arbetskostnaden är bättre. I korthet innebär den att arbetskostnaden schablonmässigt antas stå för en viss andel av priset för tjänsten i dess helhet, oavsett hur det ser ut i verkligheten. Den övriga delen antas då avse kostnaden för tvättutrustning, lokaler, fordon, service, administration etc. En schablon gör att risken för fel minskas eftersom den är lätt att tillämpa och förstå, för såväl köparna som utförarna och Skatteverket. I likhet med *SPF Seniorerna* anser regeringen att en schablon också minskar administrationen och gör det lättare för användarna att förstå och hantera rutavdragets storlek för den föreslagna tvätteritjänsten.

Sammanfattningsvis anser regeringen att arbetskostnaden för tvätteritjänsten ska beräknas enligt en schablon.

Schablonen för arbetskostnadens andel av priset

Det är viktigt att schablonen är enkel och lätt att tillämpa. Därför föreslår utredningen att arbetskostnadens andel av priset för tvätt, efterbehandling samt hämtning och lämning av tvättgods beräknas till 50 procent av den totala kostnaden. Den bedömningen bygger på en uppskattning av arbetskostnadens andel av de totala rörelsekostnaderna för näringsgrenen konsumenttvätt baserat på underlag från Statistiska centralbyrån (SCB).

Regeringen delar utredningens bedömning av nivån på schablonen för arbetskostnadens andel av priset. Det innebär att eftersom rutavdraget enligt gällande bestämmelser medges med 50 procent av arbetskostnaden, blir därmed den totala prissänkningen 25 procent av slutpriset. Om ett tvätteri t.ex. tar 200 kronor för tvätt, torkning och efterbehandling av fem skjortor, blir rutavdraget för kunden 50 kronor.

Sammanfattningsvis anser regeringen att arbetskostnaden för den föreslagna tvätteritjänsten ska beräknas till 50 procent av det debiterade beloppet, inklusive mervärdesskatt, för den utförda tvätteritjänsten i sin helhet, inklusive hämtning och lämning av tvättgods för transport till och från tvättinrättningen.

Lagförslag

Förslaget föranleder att en ny paragraf, 67 kap. 11 a §, införs i inkomstskattelagen, ändringar i 67 kap. 11 § samma lag och i 9 § 4 lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.

4.3 Möblering

Regeringens förslag: Möblering och förflyttning av bohag och annat lösöre som hör till hushållet samt montering och demontering av sådana föremål ska omfattas av rutavdraget.

Arbetet ska utföras i eller i nära anslutning till bostaden.

Regeringens bedömning: Inredning och hemstajling bör inte omfattas av rutavdraget.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. Till dessa hör bl.a. *Företagarförbundet Fria Företagare* och *SPF Seniorerna*. Några remissinstanser, bl.a. *Ekonomistyrningsverket (ESV)*, *PRO* och *TCO* avstyrker helt eller delvis förslaget. De invändningar som har förts fram gäller i huvudsak att det är tveksamt om det finns en efterfrågan på den här typen av tjänster och därmed om det finns en potential för ökad sysselsättning. Det lyfts också fram, bl.a. av *Skatteverket*, att det finns en risk för gränsdragningsproblematik inom ramen för tjänsten men också i förhållande till rotavdraget.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Det införs en möbleringstjänst i rutavdraget

Utredningen har haft i uppdrag att lämna förslag på hur en tjänst som innebär ommöblering och andra förflyttningar av möbler och bohag kan inkluderas i rutavdraget.

I betänkandet anser utredningen att en tjänst som endast tar sikte på ommöblering och andra förflyttningar av möbler riskerar att bli för snäv. I stället anser utredningen att det bör införas en bredare möbleringstjänst. Syftet med att föreslå en bredare tjänst är att undvika gränsdragningsproblem i förhållande till redan befintliga tjänster som omfattas av rutavdraget. I både flytttjänsten och i viss mån städtjänsten finns arbetsmoment som kan uppfattas som möblering av en bostad i olika omfattning. I flytttjänsten kan det exempelvis handla om upp- och nedmontering av möbler som inte kan flyttas hela, uppsättning och nedtagning av tavlor, gardiner och armaturer samt flytt av t.ex. pianon eller andra tunga föremål som ingår i bohaget. Det ligger därför nära till hands att, om en ny bostad tillförs möbler, nya eller begagnade, som inte ingått i den enskildes (eller dennes förälders) bostad, betrakta möbleringen och placeringen av dessa i bostaden som arbetsmoment som inte bör falla utanför rutavdraget bara för att dessa varken avser en ommöblering eller är ett led i en flytt.

Regeringen instämmer i utredningens bedömning att rutavdraget bör omfatta möbleringstjänster. Enligt regeringens mening bör en sådan tjänst omfatta både ny- och ommöblering inom en och samma bostad, t.ex. mellan olika våningar eller rum, och ta sikte på flertalet av de praktiska moment som en möblering av en bostad kan omfatta. Tjänsten bör även inkludera montering och demontering av nya och begagnade möbler. Det är således fråga om en bredare möbleringstjänst än en tjänst som endast tar sikte på ommöblering och andra förflyttningar av möbler.

Ekonomistyrningsverket (ESV) och *Skatteverket* anser att förslaget kan ge upphov till gränsdragningsproblem. ESV menar att sådana problem kan uppstå vid köp av olika tilläggstjänster, t.ex. kan en köpare vid distansköp lägga till hemleverans och bärhjälp. Regeringen instämmer i att det är viktigt att minimera risken för att gränsdragningsproblem uppkommer vid tillämpningen av rutavdraget. Regeringen delar emellertid utredningens bedömning att en bredare möbleringstjänst i stället för en snäv ommöbleringstjänst kan minska risken för att sådana problem uppkommer. En sådan möbleringstjänst kommer att täcka fler arbetsmoment och innebär att de gränsdragningsproblem som kan uppkomma mellan befintliga tjänster som flytt- och städtjänsten och den föreslagna möbleringstjänsten kan minimeras.

TCO anser att det är svårt att se att förslaget skulle generera några nya enkla arbeten eftersom efterfrågan på en tjänst som innebär flyttning av möbler utan att det samtidigt städas är begränsad. Enligt regeringens mening kan det dock finnas en efterfrågan på en möbleringstjänst oavsett om den utförs i samband med städning eller inte. Att en sådan efterfrågan kan finnas framhålls också av *SPF Seniorerna*. *SPF Seniorerna* lyfter fram att det med stigande ålder kan finnas ett behov av en möbleringstjänst bl.a. av hälsoskäl och som i dessa fall skulle medföra att vardagen underlättades betydligt.

Sammanfattningsvis föreslår regeringen att en möbleringstjänst ska införas i rutavdraget.

Möbleringstjänsten ska omfatta bohag och annat lösöre

Eftersom rutavdraget föreslås utvidgas med en möbleringstjänst behöver det definieras närmare vilken typ av egendom som den nya tjänsten ska omfatta.

Regeringen anser att möbleringstjänsten, på samma sätt som flytttjänsten, bör omfatta bohag och annat lösöre. Detta är också vad som föreslagits av utredningen.

I samband med att flytttjänsten infördes i rutavdraget uttalade regeringen att med bohag och annat lösöre avses möbler, hushållsmaskiner och annat inre lösöre som är avsett för hemmet (prop. 2015/16:99 s. 35). Detsamma bör gälla vid bedömningen av vad som utgör ”bohag” och ”annat lösöre” i den föreslagna möbleringstjänsten.

När det gäller bedömningen av vad som utgör hushållsmaskiner bör utgångspunkten vara att det ska röra sig om sådana vitvaror som ingår i tjänsten reparation och underhåll av vitvaror, vilken infördes i rutavdraget 2016 (prop. 2016/17:1 s. 201).

Regeringen anser däremot att möbleringstjänsten inte ska inkludera bil, båt, husvagn och liknande yttre lösöre.

Vilka arbetsmoment ska möbleringstjänsten omfatta?

Som framförts ovan anser regeringen att den nya möbleringstjänsten ska omfatta ny- och ommöblering inom en och samma bostad och ta sikte på flertalet av de praktiska moment som en möblering av en bostad kan omfatta. Tjänsten bör även inkludera montering och demontering av nya och begagnade möbler.

När det gäller montering och demontering av möbler och annat bohag får redan i dag inom ramen för den befintliga flytttjänsten rutavdrag göras för upp- och nedmontering av möbler som inte kan flyttas hela. Det förefaller enligt regeringens mening naturligt att dessa arbetsmoment också ska kunna ingå i en möbleringstjänst, oavsett om det handlar om en om- eller nymöblering. Det skulle innebära att t.ex. en större bokhylla kan behöva demonteras för att flyttas i samband med en ommöblering, för att därefter monteras på en annan plats bostaden.

Även montering av nyinköpta möbler bör ingå i möbleringstjänsten. Skälet för detta är att en inte obetydlig del av de möbler som köps av hushållen förutsätter i varierande grad montering i bostaden. Den slutliga monteringen ansvarar hushållen själva för och är typiskt sett en enkel uppgift som flertalet hushåll klarar av på egen hand. Den som ska utföra arbetet behöver alltså inte ha någon särskild utbildning eller kompetens. Regeringen bedömer därför att sådant arbete skulle kunna leda till fler arbetstillfällen för personer med svag anknytning till arbetsmarknaden. Att inkludera montering av nyinköpta möbler innebär dessutom att flera gränsdragningsproblem kan undvikas.

För att ytterligare minska gränsdragningsproblemen och underlätta för hushållen anser regeringen vidare att även förflyttning av bohag och annat lösöre i bostaden ska omfattas av möbleringstjänsten. Med bostad avses utrymme som med nyttjande- eller äganderätt helt eller till väsentlig del

används för boende (67 kap. 14 § IL). Till bostad räknas även biutrymmen som garage, förråd och tvättstuga. Om en del av bostaden används för näringsverksamhet omfattas dock inte arbete som utförs där av rutavdrag (prop. 2006/07:94 s. 60). Genom att möbleringstjänsten ska utföras inom bostaden kommer den, redan med befintliga regler, att omfatta sådana biutrymmen.

Enligt regeringens mening finns det inte skäl att begränsa tjänsten till bostaden. En tänkbar situation som rimligen bör kunna omfattas av rutavdraget är när någon anlitas för att flytta in eller ut trädgårdsmöbler. För att även täcka in sådana förflyttningar anser regeringen att möbleringstjänsten också ska kunna utföras i nära anslutning till bostaden, alltså inkludera förflyttningar till och från t.ex. trädgård och altan. Nämnda arbeten kan framstå som relativt obetydliga men genom att utvidga rutavdraget så att det också omfattar förflyttningar inte bara inom bostaden, utan också i nära anslutning till den, kan reglerna bli mer användarvänliga och gränserna mot såväl rutavdragsberättigande städtjänster som flyttjänster suddas ut. En sådan avgränsning ansluter också till vad som gäller för rutavdrag för trädgårds- och it-installationstjänster.

Förutsättningen att möbleringstjänsten ska ske i eller i nära anslutning till bostaden innebär att rutavdraget inte omfattar montering och demontering av föremål i en utförares lokaler. Inte heller ingår montering och demontering – eller förflyttning – av inredning som inte ingår i bohaget och annat lösöre, t.ex. köks- och badrumsinredning och fasta garderober.

Inredningstjänster och s.k. hemstajling ska inte ingå i rutavdraget

Utgångspunkterna för den nya möbleringstjänsten är att denna ska omfatta praktiska moment som vanligtvis hushållen utför själva och för vilka det inte krävs någon utbildning samt att tjänsten ska möjliggöra nya arbetstillfällen. Mot den bakgrunden anser regeringen att vissa typer av tjänster som är vanliga i möbleringssammanhang inte bör omfattas av rutavdrag. Det handlar om inredningstjänster och s.k. hemstajling.

Arbetsmoment av planeringskaraktär som är vanliga i en inredningstjänst, t.ex. att en inredningsarkitekt tar fram en skiss eller liknande för hur bostaden ska möbleras, ska inte omfattas av rutavdrag. En inredningstjänst kan antas vara mer specialiserad och kompetenskrävande än de praktiska moment som möbleringstjänsten tar sikte på. Att inkludera inredningstjänster bedömer regeringen därför inte ger några positiva sysselsättningseffekter på lång sikt i ekonomin. Vidare bör denna typ av inredningstjänster inte vara ofta återkommande och omfattande inom hushållet, varför inte heller några betydande arbetsutbudseffekter kan förväntas.

Däremot anser regeringen att det praktiska arbetet med att möblera och flytta bohag inom en bostad bör kunna omfattas av rutavdrag om det ingår som en del i en större och mer omfattande inredningstjänst.

En annan på marknaden inte ovanlig tjänst, som är nära förknippad med möblering, är s.k. hemstajling. Tjänsten köps oftast i anslutning till en förestående försäljning av bostaden och syftar till att göra bostaden mer attraktiv på marknaden. En sådan omstrukturering av bostaden kan

innebära att bostaden tillfälligt tillförs lånade möbler och inredningsdetaljer, att befintligt möblemang arrangeras om eller tas bort från bostaden. Några utmärkande drag för hemstajling är alltså att den sker inför en försäljning, att det är fråga om en förändring som avses vara tillfällig och att bostaden tillförs bohag som inte ägs av den som bor i bostaden.

Regeringen anser att hemstajling inte bör ingå i möbleringstjänsten. Det bör gälla både det planeringsarbete som föregår hemstajlingen och själva förflyttningen av bohaget. Enligt regeringens bedömning är en tjänst som hemstajling förenad med betydande dödviktseffekter. Att inkludera hemstajling i rutavdraget skulle heller inte leda till ökad sysselsättning i grupper som står långt från arbetsmarknaden. Det kan i sammanhanget påpekas att även om hemstajling inte ger rätt till rutavdrag, kommer även fortsättningsvis rutavdrag kunna medges för flyttkostnader av bohag till och från magasineringen i samband med hemstajling av bostaden inför en försäljning av denna.

Gränsdragningen mot rotavdraget

Den nya möbleringstjänsten är inte avsedd att innebära någon ändring av tillämpningsområdet för rotavdraget. Precis som Skatteverket påpekar är det viktigt att upprätthålla gränsdragningen mot rotarbete mot bakgrund av att rotavdraget är begränsat till 30 procent av arbetskostnaden till skillnad mot rutavdragets 50 procent. Det kan därför finns incitament att hänföra fler arbetsmoment till rutavdragsberättigat arbete än vad som motsvarar de verkliga förhållandena i syfte att få ett större avdrag. Risken för den här typen av medvetna eller omedvetna fel kan medföra ett behov av ökade kontrollinsatser från Skatteverkets sida. Regeringen bedömer dock att risken för den här typen av fel kopplat till den nya möbleringstjänsten inte är större än för rut- och rotavdragen generellt.

Lagförslag

Förslaget föranleder en ändring i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen.

4.4 Transporttjänster

4.4.1 Rutavdraget ska omfatta bortforsling av bohag och annat lösöre i syfte att främja återanvändning

Regeringens förslag: Rutavdraget ska omfatta en transporttjänst som avser bortforsling av bohag och annat lösöre från bostaden till försäljningsverksamhet som drivs i syfte att främja återanvändning.

Med försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning avses auktioner, loppmarknader, andrahandsbutiker och liknande.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. Till dessa hör bl.a. *Ekobrottsmyndigheten*, *Företagarförbundet Fria Företagare*, *SPF Seniorerna* och *Sveriges Tvätteriförbund*. *Svenska taxiförbundet* anser att rutavdraget även bör omfatta persontransporter och särskilt taxitjänster. Några remissinstanser, bl.a. *Avfall Sverige*, *LO*, *PRO* och *TCO*, avstyrker förslaget helt eller delvis. De invändningar som förts fram gäller bl.a. om förslaget kommer leda till några positiva sysselsättningseffekter eller om det i stället riskerar att leda till en mer osäker arbetsmarknad för de som arbetar inom transportsektorn. Det lyfts även fram att förslaget riskerar att leda till att fler oseriösa aktörer med oönskade sidoeffekter i form av bl.a. ökad nedskräpning.

Skälen för regeringens förslag

Allmänna utgångspunkter

Utredningen har haft i uppdrag att lämna förslag på olika slags transporttjänster som kan underlätta för hushållen, med undantag för sådan bortforsling av hushållsavfall för vilken kommunen eller producent ansvarar.

I 15 kap. miljöbalken finns regler som berör avfallsområdet. Med hushållsavfall avses avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet (15 kap. 3 §). I förarbetena exemplifieras hushållsavfall som sopor, köksavfall, latrin och slam från slambrunnar och slamtankar (prop. 1997/98:45 del 2 s. 184 f.). Till hushållsavfall räknas också skrymmande avfall som exempelvis utrangerade möbler, cyklar och liknande föremål. Dit räknas även överblivna läkemedel samt miljöfarliga batterier, oljerester, färgrester, rester av bekämpningsmedel och annat farligt avfall som ingår som beståndsdel i avfall som kommer från hushåll. Även trädgårdsavfall räknas som hushållsavfall.

Det är kommunen som ansvarar för att hushållsavfall inom kommunen återvinns eller bortskaffas (15 kap. 24 § miljöbalken).

Regeringen konstaterar mot denna bakgrund att det inte är möjligt att föreslå något rutavdrag för transporter av hushållsavfall eftersom det ansvaret helt åligger kommunerna. Denna slutsats drog även utredningen. Det innebär t.ex. att även om rutavdraget i dag omfattar trädgårdstjänster

så är det inte möjligt att utvidga detta till bortforsling av trädgårdsavfallet eftersom det är ett kommunalt ansvar.

På samma sätt som med det kommunala avfallsmonopolet finns det i 15 kap. miljöbalken regler avseende ett obligatoriskt producentansvar för förpackningar, returpapper, batterier, elutrustning, bilar, däck, läkemedel och radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor. Med ansvaret följer skyldigheten att samla in och hantera avfallet på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Av det följer att insamling och transport av förpackningar och returpapper samt elavfall faller inom producenternas ansvar. Precis som utredningen också konstaterar finner regeringen att avfallsregleringen inte heller här ger utrymme för att låta rutavdraget omfatta bortforsling av förpackningar, returpapper eller elavfall.

Rutavdraget ska omfatta bortforsling av bohag och annat lösöre i syfte att främja återanvändning

Det kommunala avfallsmonopolet och producentansvaret innebär stora begränsningar avseende möjligheten att inkludera transporttjänster i rutavdraget. För att kunna införa en transporttjänst som tar sikte på bortforsling och som också skulle vara en tjänst som kan underlätta för hushållen i vardagen behöver det avse föremål som inte är att anse som hushållsavfall i någon mening.

Enligt regeringen finns det förutsättningar för att inkludera en sådan bortforslingstjänst i rutavdraget om den innebär transport av föremål som hushållen lämnar ifrån sig för återanvändning.

I miljöbalken anges att med återanvändning avses att något som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som det ursprungligen var avsett för (15 kap. 4 § miljöbalken). Frågan om ett föremål som en person vill göra sig av med är att betrakta som hushållsavfall eller som återanvändbart, och vem som får transportera det, avgörs av vilket syfte innehavaren har när denne lämnar föremålet ifrån sig. Har innehavaren till syfte att göra sig av med föremålet har det blivit till avfall som kommunen har ensamrätt att hantera, om det inte handlar om sådant avfall för vilket producenterna ansvarar. Om innehavaren däremot har ett annat syfte med föremålet än att lämna det som avfall, t.ex. ge det som gåva eller att sälja det, får vem som helst transportera föremålet till mottagaren.

Att transportera bohag och annat lösöre till t.ex. insamlingsplatser eller försäljningslokaler kan i vissa fall vara en tidskrävande uppgift. I glesbygd kan det vara fråga om åtskilliga mil att ta sig för att kunna sälja eller ge bort återanvändbara föremål. Om det är för komplicerat eller tidskrävande att transportera sådana föremål som man vill sälja eller ge bort ökar risken för att det lämnas som avfall. Enligt regeringens bedömning kan ett sådant beteende motverkas om det blir lättare för hushållen att lämna bohag och annat lösöre till återanvändning.

Mot bakgrund av ovanstående anser regeringen att rutavdraget bör omfatta en transporttjänst i form av bortforsling av bohag och annat lösöre till återanvändning i rutavdragssystemet. En transporttjänst av det slaget skulle både kunna underlätta för hushållen och stimulera till ökad återanvändning. Det kan också antas att tjänsten skulle kunna öka sysselsättningen hos personer med svag anknytning till arbetsmarknaden och dessutom frigöra tid för hushållen.

En fråga som därmed uppkommer är till vem föremålen för återanvändning ska transporteras. För att det ska vara möjligt att kontrollera den föreslagna transporttjänsten måste det enligt regeringens mening finnas någon som kan bekräfta att föremålen levererats till det ställe som köparen uppgett vid beställningen av tjänsten. Den tänkta transporttjänsten måste därför avslutas på ett ställe där det finns personer på plats som kan ta emot de transporterade föremålen och där verksamhet bedrivs i syfte att främja återanvändning. Regeringen anser i likhet med utredningen att bortforslingen av återanvändbart bohag och annat lösöre bör ske till verksamheter som bedrivs av organisationer och företag i syfte att främja återanvändning, nämligen andrahandsbutiker, loppmarknader, auktionsverk och liknande. Det bör inte spela någon roll om verksamheten är ideell eller vinstdrivande. Inte heller om transporten sker till en loppmarknad där privatpersoner själva säljer föremålen eller om de lämnas till någon utomstående.

Det bedöms däremot inte lämpligt att inkludera transport av föremål som förekommer i handel mellan privatpersoner på bl.a. virtuella marknadsplatser. I dessa fall kan det antas att fristående transportörer inte ofta anlitas och i de fallen kommer varan att bli prissatt utifrån den kostnaden. Regeringen anser därför att transport av föremål i sådan handel mellan privatpersoner inte ska ingå i den föreslagna transporttjänsten.

Vilka arbetsmoment ska transporttjänsten omfatta?

Regeringen anser att de arbetsmoment som ska ingå i transporttjänsten bör vara bäring, lyft och lastning vid bostaden, själva arbetstiden för transporten samt lossning och inforsling hos den mottagare (försäljningsverksamhet) som köparen uppgett. Transport med annat fordon än bil, t.ex. cykel eller moped, bör emellertid också omfattas av rutavdrag. Uttrycket bohag och annat lösöre ska ges samma innebörd när det gäller bortforslingstjänsten som när det gäller möbleringstjänsten som föreslås i avsnitt 4.3. Bortforsling av bohag och annat lösöre som innehåller en näringsverksamhet omfattas dock inte.

TCO anser att bortforsling utan att detta är kopplat till en annan utförd tjänst är ett avsteg från grundprincipen att arbetet ska utföras i bostaden. *Avfall Sverige* och TCO menar också att förslaget riskerar att leda till kontrollsvårigheter och gränsdragningsproblem samt risk för missbruk. *LO* lyfter fram att förslaget kan bidra till att dagens osäkra gigarbetsmarknad med låga löner kommer att växa. TCO anser att förslaget inte förväntas innebära fler jobb eller att underlätta livspusslet.

Regeringen kan konstatera att förslaget, precis som TCO påpekar, innebär en skillnad mot nu gällande regelverk i vilket rutavdrag endast medges när arbetet utförs i eller i nära anslutning till bostaden. Liksom förslaget med en ny tvätteritjänst vid en tvättinrättning anser regeringen att den föreslagna bortforslingstjänsten kan komma att underlätta livspusslet för både barnfamiljer och äldre samt att det kan leda till positiva sysselsättningseffekter för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Regeringen anser därför att övervägande skäl talar för att inkludera en tjänst i rutavdraget i vilken kopplingen till bostaden inte är en förutsättning för att medges rutavdrag.

När det gäller gränsdragningsproblem och kontrollsvårigheter samt missbruk anser regeringen i motsats till Avfall Sverige och TCO att genom att begränsa förslaget till återanvändning blir det tydligare för vilka tjänster som rutavdrag kommer att ges. Det blir också enklare att kontrollera när föremålen ska lämnas till verksamheter som har till syfte att främja återanvändning. Därmed säkerställs det att bohag och annat lösöre från bostaden går till återanvändning och risken för både dumpning och oseriösa transporter minskar. Det är vidare sannolikt att transportererna kommer att skötas av organisationerna och företagen själva eller av någon de anlitar. Det ligger då i deras intresse att transportererna sköts på ett seriöst och riktigt sätt. Det kan då också leda till att, precis som *Ekobrottsmyndigheten* för fram, förslaget kan verka brottsförebyggande och att den risk som LO tar upp med en osäkrare gigarbetsmarknad minskar eftersom oseriösa aktörer får det svårare att verka på marknaden.

Regeringen föreslår sammanfattningsvis att transport i form av bortforsling av bohag och annat lösöre från bostaden till försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning, ideell såväl som vinstdrivande, ska omfattas av rutavdrag.

Rutavdraget bör inte omfatta varu- och persontransporter

När det gäller andra transporttjänster som skulle kunna underlätta för hushållen anser regeringen att varken varu- eller persontransporter är lämpliga tjänster att inkludera i rutavdraget.

Varutransporter som t.ex. hemkörning av livsmedel är visserligen en tjänst som skulle kunna underlätta för hushållen. Enligt regeringens mening skulle dock transport av livsmedel i praktiken vara svårt att särskilja från transport av andra konsumtionsvaror som säljs tillsammans med livsmedel i större butiker. Det talar för att rutavdraget i så fall skulle omfatta i princip alla typer av varor som levereras till hushållet för att inte skapa betydande gränsdragningsproblem.

Redan i dag utförs det många transporter av konsumtionsvaror till hushållen utan rutavdrag. Det innebär att ett rutavdrag för sådana transporter skulle medföra betydande dödviktuskostnader. Stora dödviktuseffekter medför vidare att det bedöms vara en kostnadsineffektiv åtgärd för att skapa en ökad efterfrågan på att anställa personer med svag anknytning på arbetsmarknaden och en ökad sysselsättning i ekonomin i sin helhet.

Det är heller inte lätt att fastställa vad som är kostnaden för själva transporten och vad som är kostnaden för varorna. I dag inkluderas ofta transportkostnaden i priset för varan och kunden betalar inte till transportören utan till den som säljer varan. Om kostnaden för transporten debiteras separat är kostnaden ofta förhållandevis låg. Om rutavdrag medges för transporten men inte för varorna finns det enligt regeringens mening en betydande risk att det skulle ge incitament till att förskjuta kostnaden för varorna till kostnaden för transporten. På sikt skulle det kunna leda till att rutavdrag indirekt ges för inköp av varor, förutsatt att dessa transporteras till bostaden, med undanträngning av befintliga tjänster som följd.

Det är också svårt att hänföra vissa slag av transporter till endast hushåll. Någon tydlig gräns finns inte mellan å ena sidan en transport mellan företag, t.ex. från en godsterminal till en butik, och å andra sidan en

transport från en butik till ett hushåll. Transporten kan lika gärna gå direkt till hushållet från godsterminalen. Det skulle enligt regeringens mening möta avsevärda svårigheter att göra en ändamålsenlig avgränsning mellan olika slags transporter utan allvarliga undanträngningseffekter och andra oönskade konkurrenssnedvridningar. Om inte rutavdrag i princip ges för alla slags transporttjänster där privatpersoner direkt eller indirekt är berörda måste åtskillnad göras mellan transporter som sker direkt till hushållen, transporter till butiker, post- och budtransporter osv. Det skulle leda till betydande negativa konsekvenser för bl.a. transportbranschen med omfattande administration, uppdelning av transporter för olika ändamål och snedvridningar av konkurrensen, som inte skulle uppväga fördelen med att vissa transporter till hushållen skulle ge ett rutavdrag. Sammanfattningsvis anser regeringen att varutransporter inte ska ingå i den transporttjänst som nu föreslås.

När det gäller persontransporttjänster, såsom taxiresor, uppkommer samma problematik som vid varutransporter. Det finns alltså betydande dödviktskostnader och gränsdragningsproblem med undanträngningseffekter och konkurrenssnedvridningar som följd av att inkludera persontransport i rutavdraget. Det kan vidare befaras att ett rutavdrag för taxiresor skulle leda till en kraftigt ökad administration för enskilda taxichaufförer att hantera rutavdrag i samband med debitering av enskilda körningar. Det skulle enligt regeringens bedömning också bli problematiskt att hantera gränsdragningen mot transport med allmänna kommunikationer. Till skillnad från *Svenska taxiförbundet* anser regeringen därför mot bakgrund av ovanstående att inte heller persontransporter och taxiresor ska ingå i den transporttjänst som föreslås ge rätt till rutavdrag.

Lagförslag

Förslaget föranleder dels en ändring i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen, dels att ny paragraf, 67 kap. 11 a §, införs i samma lag.

4.4.2 Transport av bohag till och från magasinering

Regeringens förslag: Transport av bohag till och från utrymmen för magasinering av bohaget ska omfattas av rutavdraget, även om magasineringen inte har samband med flytt mellan bostäder.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har yttrat sig särskilt om förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt nuvarande regler ges rutavdrag för transport av bohag och annat lösöre mellan bostäder samt till och från magasinering i samband med flytt mellan bostäder (67 kap. 13 § 7 IL).

Det blir allt vanligare att magasinering av bohag och annat lösöre sker utan samband med flytt. Ett rutavdrag för transport till och från magasineringen skulle enligt regeringens bedömning kunna underlätta för hushållen. En sådan utvidgning av rutavdraget skulle också minska gränsdragningsproblemen när det gäller flytttjänsten och därmed underlätta tillämpningen. Det skulle dessutom kunna leda till ökad efterfrågan av

enklare transporttjänster som kan utföras av personer med svag anknytning till arbetsmarknaden. Regeringen föreslår därför att transport av bohag och annat lösöre till och från magasinering, utan att magasineringen har samband med flytt mellan bostäder, ska omfattas av rutavdraget.

Lagförslag

Förslaget föranleder en ändring i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen.

4.4.3 Arbetskostnaden ska vara schablonberäknad

Regeringens förslag: Arbetskostnaden för bortforsling och transport av bohag och annat lösöre för återanvändning ska beräknas enligt schablon. Arbetskostnaden ska beräknas till 50 procent av det debiterade beloppet, inklusive mervärdesskatt, för den utförda bortforslingstjänsten i dess helhet.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Endast *Skatteverket* har yttrat sig särskilt över förslaget om schablonberäknad arbetskostnad. Skatteverket har inget att invända mot förslaget om schablonberäknad arbetskostnad för bortforslingstjänsten. Skatteverket anser dock att en schablonberäknad arbetskostnad också ska användas vid transport av bohag och annat lösöre till och från magasinering.

Skälen för regeringens förslag

Arbetskostnaden för bortforslingstjänsten ska beräknas enligt en schablon

Rätten till rutavdrag knyts i dag till den del av priset som utgörs av faktiska arbetskostnader, inklusive mervärdesskatt. Varken kostnader för material, maskiner eller restid ska ingå i underlaget för skattereduktion (67 kap. 18 § andra stycket IL). Utredningen har även för bortforslingstjänsten övervägt om arbetskostnaden ska beräknas enligt schablon i stället för faktisk arbetskostnad.

Regeringen anser att metoden med en schablon för att beräkna arbetskostnaderna är att föredra eftersom den är lätt att tillämpa och förstå, för såväl köparna som utförarna och Skatteverket.

Schablonen för arbetskostnadens andel av priset

Det är viktigt att schablonen är enkel och lätt att tillämpa. Utredningen har föreslagit att arbetskostnadens andel av priset för bortforsling ska bestämmas till 50 procent av den totala kostnaden. Den bedömningen bygger på underlag från bl.a. Statistiska centralbyrån (SCB) som utredningen tagit del av. Regeringen delar utredningens bedömning av nivån på schablonen för arbetskostnadens andel av priset. Det innebär att om ett företag hämtar ett skåp för transport till en andrahandsbutik för 200 kronor (inklusive mervärdesskatt) fastställs arbetskostnaden enligt schablonen till 50 procent av 200 kronor, dvs. 100 kronor. Den övriga delen (50 procent) antas då omfatta övriga kostnader som utföraren har för

t.ex. fordon. Rutavdraget blir därmed 50 kronor (100 kronor × 50 procent). I praktiken innebär det att rutavdraget blir 25 procent av priset.

Underlaget för transport till och från magasinering ska utgöras av arbetskostnaden

När det gäller transport av bohag och annat lösöre till och från magasinering anser regeringen att arbetskostnaden ska beräknas på samma sätt som för flytttjänsten, dvs. för faktisk arbetstid. Detta motiveras främst av att det slaget av transport bör behandlas på samma sätt som flytttjänsten.

Skatteverket anser att arbetskostnaden för samtliga transporttjänster ska beräknas enligt schablon. Enligt Skatteverket är det olämpligt att ha två olika sätt att beräkna arbetskostnaden för relativt likartade transporttjänster. Det ökar komplexiteten och reglerna blir svåra att tillämpa och förstå. Regeringen anser att det finns skäl som talar för att arbetskostnaden för flytttjänsten också skulle beräknas efter schablon på det sätt som nu föreslås i fråga om bortforsling av bohag för återanvändning. Det är dock en fråga som inte ryms inom ramen för nuvarande lagstiftningsprojekt.

Lagförslag

Förslaget föranleder att en ny paragraf, 67 kap. 11 a §, införs i inkomstskattelagen, ändringar i 67 kap. 11 § samma lag och i 9 § 4 lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.

4.5 Enklare tillsyn av bostaden

Regeringens förslag: En tjänst som avser enklare tillsyn av bostaden ska omfattas av rutavdraget. Tillsynen ska utföras i eller i nära anslutning till bostaden.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. Till dessa hör bl.a. *Almega* och *SPF Seniorerna*. Några remissinstanser avstyrker förslaget helt eller delvis, däribland *Företagarförbundet Fria Företagare*, *PRO*, *TCO* och *Säkerhetsföretagen*. De invändningar som förts fram gäller bl.a. om förslaget kan ge några positiva sysselsättningseffekter och att det riskerar att öppna upp för oseriösa företagare inom bevakningsbranschen. *TCO* och *Företagarförbundet Fria Företagare* framför att förslaget också riskerar att få negativa följder för rättssamhället om det kan uppfattas som att vissa medborgare kan köpa sig trygghet. Skatteverket och Kammarrätten i Jönköping anser att det finns behov av förtydliganden av vilka fall av frånvaro som krävs för att tjänsten ska få utföras.

Skälen för regeringens förslag

En tjänst som avser enklare tillsyn av bostad ska omfattas av rutavdraget

Enligt regeringen mening bör en tjänst i form av tillsyn av bostad ta sikte på sådant arbete som i dag utförs av hushållen själva eller av grannar, släktingar och vänner. Det innebär att de arbetsmoment som bör ingå i den

nya tjänsten ska vara av enklare slag som inte kräver någon särskild utbildning, utrustning eller särskilda språkkunskaper och som kan utföras efter en kortare instruktionstid.

Enligt regeringens bedömning minskar ett krav på att tillsynen ska vara av enklare slag den risk, som bl.a. *Säkerhetsföretagen* lyfter fram, att rutavdraget skulle kunna omfatta icke auktoriserad bevakningsverksamhet och därmed öppna upp för att oseriösa företag kan komma att nyttja systemet. Det finns skäl att förtydliga gränsdragningen mellan den föreslagna tillsynstjänsten och bevakningstjänster som utförs av bevakningsföretag.

Företag som erbjuder bevakningstjänster omfattas av lagen (1974:191) om bevakningsföretag, förkortad bevakningslagen. Med sådant företag avses den som yrkesmässigt åtar sig att för annans räkning bl.a. bevaka fastighet, anläggning, viss verksamhet, offentlig tillställning eller något annat sådant (1 § bevakningslagen). Till hushållen kan det även handla om t.ex. hemlarm. Bevakningsföretag får inte bedriva verksamhet utan tillstånd (2 § bevakningslagen).

För att tillsynstjänsten ska uppfylla syftet med rutavdraget kan den alltså inte omfatta den typen av bevakningstjänster som är tillståndspliktig och kräver särskild utbildning. Det gäller både verksamhet som bevakningsföretag utför men även de trygghetstjänster som ligger inom kommuners ansvar. I och med ett krav på att tillsynen ska vara enklare faller vakt- eller bevakningstjänster enligt bevakningslagen utanför de tjänster som föreslås omfattas av rutavdraget. Det innebär också att tillsyn som görs inom ramen för ett abonnemang av hemlarm faller utanför. Även uttryckningar och övervakningar som har sin grund i installerade larm kopplade till larmcentraler och som ingår i abonnemang ska då, oavsett om kostnaden för uttryckningen eller övervakningen ingår i abonnemangskostnaden eller debiteras särskilt, inte ge rätt till rutavdrag. Detta även om det kan finnas inslag av enklare tillsyn i det arbetet. Inte heller ska arbete som utförs på distans, t.ex. kameraövervakning i och utanför bostaden, omfattas av rutavdrag.

Den sagda innebär alltså att tillståndspliktig verksamhet även fortsättningsvis kommer att vara förbehållet företag som uppfyller kraven enligt bevakningslagen.

TCO och *Företagarförbundet Fria Företagare* anser att tilliten till rättssamhället skulle kunna ifrågasättas om man som privatperson kan köpa sig trygghet. Regeringen anser dock att eftersom den föreslagna tillsynstjänsten uppställer ett krav på enklare tillsyn och inte omfattar bevakningstjänster enligt bevakningslagen, så saknas det skäl att tro att rättssamhället riskerar att bli ifrågasatt på det sätt som lyfts fram.

Sammanfattningsvis föreslår regeringen att rutavdraget ska omfatta tjänster som avser enklare tillsyn av bostaden.

Vilka arbetsmoment kan ingå i tillsynstjänsten?

Med utgångspunkt i att tillsynen ska vara av enklare slag anser regeringen att arbetsmoment som att ta hand om post till hushållet, vattna blommor, vädra, spola kranar och toaletter och liknande uppgifter för att se till att allt i bostaden fungerar bör omfattas av tjänsten. Det kan också handla om att tända och kontrollera lampor i och utanför bostaden. I tjänsten bör

enligt regeringen även ingå att ta hand om vissa typer av skador eller annat som inträffat i bostaden, t.ex. vid eller efter strömavbrott. Även arbeten som kan behöva vidtas för att öppna upp eller stänga ner en bostad bör ingå.

Regeringen anser att det i tjänsten även bör ingå att möta upp hantverkare på uppdrag av köparen om hantverksarbete eller liknande behöver utföras i bostaden under en bortavaro, t.ex. om något gått sönder. Ett närliggande arbete, som kan underlätta vardagen och dessutom minska gränsdragningsproblemen vid tillämpningen av tjänsten, är vidare att ta emot bud eller transporter till bostaden, när köparen av olika anledningar inte har möjlighet att göra det själv.

Tillsynstjänsten ska även kunna utföras i nära anslutning till bostaden

För att rama in var tillsynsuppgifterna får utföras anser regeringen att det är lämpligt att använda samma begränsning som gäller för trädgårds- och it-installationstjänsterna i rutavdraget, dvs. att tillsynen ska utföras i eller i nära anslutning till bostaden.

Vad som avses med bostad framgår av 67 kap. 14 § IL. Till bostad räknas även biutrymmen som garage, förråd och tvättstuga. I nära anslutning till bostaden bör omfatta tillsyn på tomt, trädgård, gårdsplan och uppfart samt tillsyn av hus som funktionellt hör samman med bostaden, exempelvis ett växthus eller liknande.

Däremot bör inte tillsyn som utförs på grannens fastighet, kommunal mark, allmänningar och samfällad mark omfattas av rutavdrag. Tillsyn av mark och byggnader som används i näringsverksamhet omfattas inte heller.

Vilken bostad ska tillsynen avse?

Enligt 67 kap. 14 § IL definieras bostad vid tillämpning av rutavdraget som utrymme som med nyttjande- eller äganderätt helt eller till väsentlig del används för boende inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Som bostad räknas alltså även fritidsbostäder av olika slag.

Regeringen instämmer i utredningens bedömning att det kan antas att efterfrågan på en tillsynstjänst blir störst i fråga om fritidsbostäder och att denna i större utsträckning än andra hushållsarbeten kan komma att efterfrågas utomlands men inom EES.

Om rutavdrag ges för tillsyn av en bostad utanför Sverige innebär detta att en del av syftet med rutavdraget inte uppnås, nämligen att bidra till en ökad sysselsättning i Sverige.

En begränsning av rutavdraget till att omfatta endast tjänster som utförs i Sverige är emellertid oförenlig med den fria rörligheten inom EU. För att undvika det här problemet skulle tillsynstjänsten kunna begränsas till permanentbostaden. Med en sådan begränsning skulle rutavdraget i högre grad inriktas på att skapa sysselsättning i Sverige. Med tanke på det stora antalet fritidsbostäder som finns i Sverige skulle en begränsning av rutavdraget till permanentbostaden innebära att man också begränsar möjligheterna att skapa arbetstillfällen för personer med svag anknytning till arbetsmarknaden här i landet. Vid en sammantagen bedömning anser därför regeringen att den nya tjänsten även bör avse fritidsbostäder.

I motsats till TCO menar regeringen att den nya tjänsten kan bidra till fler arbetstillfällen för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden när

permanentbostäder men också fritidsbostäder omfattas. Det gäller särskilt i glesbefolkade områden eftersom många fritidshus ligger i den typen av områden. En begränsning av rutavdraget till enbart permanentbostad skulle dessutom försvåra tillämpningen och kontrollen av rutavdraget för Skatteverket.

Sammantaget anser regeringen i likhet med utredningen att den omständigheten att sysselsättningen i någon mån kan komma att gynnas i utlandet om rutavdraget gäller för tillsyn av t.ex. fritidsbostad inte är ett tillräckligt skäl för att avvika från vad som avses med bostad inom rutavdragssystemet.

Anledningen till och längden på frånvaron från bostaden bör inte påverka rätten till rutavdrag

Det kan finnas olika anledningar till att man är borta från sin bostad. Även längden på frånvaron kan variera och för t.ex. en fritidsbostad kan frånvaron utgöra stora delar av året. I likhet med utredningen anser regeringen att det är svårt att ange vad som skulle kunna anses vara giltiga anledningar och acceptabel tid utan i stället bör utgångspunkten vara att en enskild som väljer att betala för att få hjälp med att se till bostaden under en viss period har skäl för det. Detta oavsett anledningen till eller längden på frånvaron. Till detta kommer att det skulle vara närmast omöjligt för Skatteverket att kontrollera anledningen till att en person väljer att köpa en tjänst av nu aktuellt slag. Regeringen anser därför att rätten till rutavdrag inte bör göras beroende av anledningen till eller längden på den enskildes (eller dennes föräldrars) frånvaro från sin bostad vid köp av tjänsten tillsyn av bostad.

Utredningen anser att det bör vara ett grundläggande krav att tillsynen sker under den enskildes frånvaro från bostaden. *Skatteverket* och *Kammarrätten i Jönköping* anser att ett sådant frånvarokrav bör framgå av lagtexten. Enligt regeringens uppfattning bör utgångspunkten vara att den föreslagna tillsynstjänsten ska utföras under den enskildes frånvaro. Det är också mest sannolikt att den här typen av tjänst utförs när den enskilde inte är i bostaden. Det innebär däremot inte att det bör uppställas ett krav på den enskildes frånvaro för att få köpa tjänsten. Det behövs därför heller inte uppställas ett sådant krav i lagtexten. Därtill menar regeringen att det även kan vara olämpligt. Det finns i dag flera tjänster i rutavdragssystemet som kan utföras oavsett om den enskilde är hemma eller frånvarande av någon anledning, t.ex. trädgårdstjänster. Att ställa upp ett frånvarokrav avseende tillsynstjänsten skulle enligt regeringen kunna leda till tillämpningssvårigheter i förhållande till befintliga tjänster när vissa tjänster får utföras och andra inte beroende på om köparen är hemma eller inte. Regeringen anser därför att det är svårt att utforma ett generellt krav på frånvaro utan att det leder till tillämpningssvårigheter och gränsdragningsproblem.

Lagförslag

Förslaget föranleder en ändring i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen.

4.6 Höjt tak för rutavdrag

Regeringens förslag: Det sammanlagda taket för rut- och rotavdragen ska höjas från 50 000 kronor till 75 000 kronor per person och beskattningsår.

Rotavdraget får uppgå till högst 50 000 kronor per person och beskattningsår.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. Till dessa hör bl.a. *Almega*, *Ekobrottsmyndigheten*, *Företagarna*, *SPF Seniorerna* och *Svenska taxiförbundet*. Några remissinstanser avstyrker förslaget helt eller delvis, däribland *Företagarförbundet Fria Företagare*, *Kommunal*, *PRO* och *TCO*. De invändningar som förts fram gäller bl.a. att en höjning av taket kan leda till negativa fördelningseffekter. Det ifrågasätts också om det verkligen finns ett behov av höjt tak eftersom få personer når upp till dagens tak på 50 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag

Taket för rutavdraget ska höjas till 75 000 kronor

Utredningen har haft i uppdrag att lämna förslag om höjning av taket för rutavdrag till 75 000 kronor.

Såsom flera remissinstanser påpekar, däribland *Ekonomistyrningsverket* och *Konjunkturinstitutet*, är det få personer i dag som använder den sammanlagda skattereduktionen för rut- och rotavdrag fullt ut, dvs. 50 000 kronor per person och beskattningsår. Med fler tjänster i rutavdraget kan det dock enligt regeringen ifrågasättas om taket för rutavdraget är tillräckligt högt för den som vill köpa ruttjänster i större omfattning. För den som använder sig av rotavdraget för större byggnadsarbeten kan också den situationen uppkomma att det inte finns något utrymme kvar för köp av hushållsarbete och att sådana köp således trängs ut trots ett behov. När det gäller fördelningseffekterna av förslaget behandlas detta under konsekvensanalysen.

Regeringen anser därför att taket för rutavdraget ska höjas från 50 000 kronor till 75 000 kronor per person och beskattningsår.

Rotavdraget ska även i fortsättningen uppgå till högst 50 000 kronor

För att förhindra att omfattande köp av rotarbeten tränger ut möjligheterna till köp av ruttjänster anser regeringen att taket för rotavdraget ska vara 50 000 kronor av det gemensamma taket på 75 000 kronor. Detta påverkar inte rotavdragets nuvarande omfattning. Genom att fördela skattereduktionen för rut- och rotarbete på detta sätt undviker man risken att en enskild, som använder sig av rotavdraget för större byggnadsarbeten, ska förbruka hela sitt utrymme för skattereduktion på hushållsarbete genom köp av rotarbeten.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 67 kap. 19 § inkomstskattelagen, i 7, 17 och 19 §§ lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och i 11 kap. 14 § skatteförfarandelagen.

4.7 Skatteverkets kontrollmöjligheter

Regeringens bedömning: Det bör inte införas ett krav på att den som utför de nya transporttjänsterna ska ha tillstånd för yrkesmässig godstrafik.

Det bör inte heller i övrigt införas några andra åtgärder för att motverka fusk och missbruk av rutavdraget.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har yttrat sig särskilt om bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning

Krav på yrkestrafiktillstånd bör inte införas

Utredningen har tittat närmare på frågan om det bör införas ett krav för att den som utför de nya transporttjänsterna ska ha yrkestrafiktillstånd för godstrafik.

I samband med införandet av flyttjänsten avvisade regeringen tanken på att införa ett sådant krav (prop. 2015/16:99 s. 36). Regeringen anförde bl.a. att ett sådant tillstånd behövs för yrkesmässiga transporter men inte för bärning, packning och andra flyttmoment. Det behövs inte heller för transport när den enskilde själv sköter transportereringen. Det anfördes vidare att ett krav på yrkestrafiktillstånd skulle utgöra ett hinder för den enskilde att anlita privatpersoner. En sådan inskränkning skulle också utgöra en avvikelse från vad som gäller för rutavdraget i övrigt, där det regleras vilket arbete som utförs och inte vem som utför det. Det ansågs inte heller vara en uppgift för Skatteverket att utgöra ytterligare tillsynsmyndighet vid sidan av andra sådana myndigheter.

Regeringen anser i likhet med utredningen att anförda skäl mot ett införande av krav på yrkestrafiktillstånd för flyttjänsten också gör sig gällande såvitt avser de nu föreslagna transporttjänsterna. Regeringens bedömning är därför att det inte behöver införas ett krav på yrkestrafiktillstånd för godstrafik.

Vidare anser regeringen att de nya transporttjänsterna inte heller behöver förenas med andra krav för att motverka att fusk och missbruk, såsom kontroll av att utföraren är registrerad som arbetsgivare eller har relevant verksamhetsbeskrivning inom standarden för svensk näringsgrensindelning.

Krav på uppgift om underleverantör bör inte införas

Utredningen menar att en annan möjlighet till förbättrade kontrollmöjligheter skulle vara att ställa krav på att utföraren i sin begäran till Skatteverket om utbetalning ska uppge vem som faktiskt utförde trans-

porten. Om det är en underleverantör som utförde tjänsten skulle det kunna krävas att utföraren, i samband med en begäran om utbetalning, lämnar uppgifter om underleverantören.

Regeringen anser dock precis som utredningen att det är svårt att hitta ett lämpligt sätt att koppla ihop ett missförhållande hos en underleverantör med utförarens rätt till rutavdrag. Om en sådan koppling inte görs behövs inte uppgiften för att bedöma rätten till rutavdrag utan uppgiften skulle i så fall endast lämnas i syfte att kontrollera underleverantören. Den administrativa bördan av att lämna sådana uppgifter skulle dessutom betydligt överstiga värdet av den ökade kontrollmöjligheten som uppgiften skulle kunna ge. Ett krav på uppgift om underleverantör bör därför inte införas.

Krav på att mottagningsbevis bifogas en begäran om utbetalning bör inte införas

En begäran om utbetalning ska enligt 9 § lagen om förfarandet för skatte-reduktion för hushållsarbete innehålla uppgifter om antalet arbetade timmar, debiterad ersättning för material och debiterad ersättning för annat än hushållsarbete och material samt vilken typ av arbete som har utförts. Syftet med denna uppgiftsskyldighet är att ge Skatteverket ett underlag för urval av vilka utförare som ska kontrolleras närmare.

För att motverka fusk och missbruk av rutavdraget för den nya bortforslingstjänsten har utredningen övervägt om man skulle kunna införa ett krav på att utföraren ska bifoga någon form av mottagningsbevis om utfärdats av mottagaren av transporten av de återanvändbara föremålen.

Det skulle sannolikt innebära en ökad administrativ börda för såväl utförarna som Skatteverket. Det skulle ställa stora krav på alla utförarna att se till att bevisen finns tillgängliga på elektronisk väg. Ett krav på mottagningsbevis skulle också innebära en ökad administrativa börda för mottagarna. Med hänsyn till risken för ökad administrativ instämmer regeringen i utredningens bedömning att det inte bör införas ett krav på att mottagningsbevis bifogas en begäran om utbetalning. Däremot måste utföraren i samband med eventuell kontroll kunna uppvisa dels de fakturor eller annat underlag som ligger till grund för begäran, dels när och hur mycket som köparen har betalat av fakturabeloppet. Köparen kan också ställa krav på utföraren att visa att det bortforslade bohaget nått rätt mottagare.

4.8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2021.

De ska tillämpas första gången i fråga om hushållsarbete som har utförts och betalats efter den 31 december 2020. Motsvarande ska gälla för förmån av hushållsarbete och sådant arbete som har redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration.

Den nya bestämmelsen om meddelanden om skattereduktion ska tillämpas första gången på meddelanden för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Sveriges tvätteriförbund* anser att förslagen ska träda i kraft den 1 juni 2020. Övriga remissinstanser har inte yttrat sig särskilt över förslaget.

Skälen för regeringens förslag: I likhet med *Sveriges tvätteriförbund* anser regeringen att det är angeläget att åtgärder som ger rätt till rutavdrag enligt de nu föreslagna bestämmelserna träder i kraft så snart som möjligt. Hänsyn behöver dock tas till att Skatteverket behöver ha tid för att anpassa system och rutiner till de nya bestämmelserna samt för att ta fram information till köpare och utförare om förändringarna av rutavdraget. Även utförare kan behöva tid för anpassningar.

Regeringen anser att ändringarna i inkomstskattelagen bör träda i kraft den 1 januari 2021 och tillämpas på arbete som har utförts och betalats efter den 31 december 2020, förmån av arbete som har tillhandahållits efter den 31 december 2020 samt arbete som har utförts efter den 31 december 2020 och för vilket ersättning har betalats ut och redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration efter detta datum. Med tanke på förslaget om höjt tak för rutavdraget är det också att föredra att förslagen träder i kraft i samband med ett nytt beskattningsår, eftersom det underlättar tillämpningen.

Bestämmelserna om skatteavdrag för förmån av hushållsarbete i 11 kap. 14 § SFL ska med anledning av det höjda taket för rutavdraget tillämpas i fråga om förmåner som kommit den skattskyldige till del efter den 31 december 2020.

När det gäller de meddelanden om bl.a. den totala skattereduktionen som tillgodoräknats köparen och som Skatteverket ska lämna enligt 19 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete, innebär förslaget att de nya bestämmelserna ska tillämpas för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.

Vid tillämpning av fakturamodellen kommer äldre bestämmelser att tillämpas på arbeten som betalats i förskott under 2020 men som utförts under januari 2021, eftersom skattereduktionen enligt 67 kap. 12 § 1 IL hänförs till det beskattningsår då betalning har skett.

5 Beslut om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp

5.1 Bakgrund och gällande rätt

Fakturamodellen för skattereduktion för hushållsarbete är uppbyggd så att utföraren av en tjänst fakturerar köparen med ett lägre belopp än den faktiska kostnaden, för att sedan av Skatteverket begära utbetalning av mellanskillnaden mellan den debiterade ersättningen för hushållsarbetet inklusive mervärdesskatt och köparens faktiska betalning för arbetet till utföraren före begäran om utbetalning (7 § lagen [2009:194] om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete). Skatteverket ska, enligt 11 § samma lag, skyndsamt fatta beslut om utbetalning till den utförare som begär utbetalning.

Om Skatteverket har gjort en utbetalning av ett belopp utan att mottagaren har varit berättigad till det är det enligt 13 § första stycket samma lag den som tagit emot utbetalningen som är skyldig att så snart som möjligt meddela Skatteverket om felaktigheten. Det kan handla om att en utbetalning har skett till någon som inte har utfört något rot- eller rut-arbete eller att det utbetalade beloppet är felaktigt. Om utföraren betalar tillbaka ett belopp till köparen ska utföraren snarast underrätta Skatteverket om denna återbetalning.

Om Skatteverket har betalat ut ett belopp utan att mottagaren har varit berättigad till det, ska Skatteverket enligt 14 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete snarast besluta att det felaktigt utbetalda beloppet ska betalas tillbaka. Det framgår vidare av samma paragraf att om utföraren betalar tillbaka ett belopp till köparen, som tidigare har legat till grund för beslut om utbetalning av ett belopp från Skatteverket, ska Skatteverket snarast besluta att återbetalning ska ske med ett belopp som motsvarar vad som betalats tillbaka till köparen. Ett beslut om återbetalning får inte meddelas efter utgången av det sjätte året efter det beskattningsår som utbetalningen avser. Återbetalning ska, enligt 16 § samma lag, göras senast den sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket fattat beslutet om återbetalning.

Om ett beslut om återbetalning inte görs i rätt tid ska fordran, enligt 23 § i lagen, lämnas för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Verkställighet enligt utsökningsbalken får ske vid indrivning. Det är även möjligt med betalningssäkring i vissa fall.

Eftersom det inte finns några särskilda regler om överklagandetid eller verkställighet före laga kraft för beslut om återbetalning tillämpas de allmänna bestämmelserna i förvaltningslagen (2017:900), förkortad FL. Av 44 § FL framgår att ett överklagande ska ha kommit in till beslutsmyndigheten inom tre veckor från den dag då den som överklagar fick del av beslutet genom beslutsmyndigheten. Vidare framgår det av 35 § första stycket FL att ett beslut som får överklagas inom viss tid får verkställas när överklagandetiden har gått ut, om beslutet inte har överklagats. Vissa undantag till huvudregeln om att beslut ska ha fått laga kraft för att kunna verkställas finns i 35 § andra och tredje styckena FL.

Av 35 § tredje stycket FL framgår att en myndighet får verkställa ett beslut omedelbart om ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver det. Myndigheten ska dock först noga överväga om det finns skäl att avvakta med att verkställa beslutet på grund av att beslutet medför mycket ingripande verkningar för någon enskild, att verkställigheten inte kan återgå om ett överklagande av beslutet leder till att det upphävs eller någon annan omständighet.

För att säkerställa att ett beslut om återbetalning har fått laga kraft måste samtliga parter som kan överklaga beslutet delges. En myndighet som meddelar beslut i ett ärende ska, enligt 33 § FL, så snart som möjligt underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet, om det inte är uppenbart obehövligt. Myndigheten bestämmer hur underrättelsen ska ske. Underrättelse får ske genom delgivning. Både utförare och köpare kan överklaga ett beslut om återbetalning (jfr prop. 2008/09:77 s. 59). Det betyder att både utförare och köpare måste få del av beslutet om återbetalning för att det ska få laga kraft.

Om delgivning av ett beslut är nödvändigt tillämpas delgivningslagen (2010:1932) och delgivningsförordningen (2011:154).

Ett beslut om återbetalning är inte ett beslut om skatt eller avgift varför lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden i princip inte är tillämplig om delgivning behöver ske i ett annat land.

Skatteverkets beslut om återbetalning är en sådan exekutionstitel som får ligga till grund för verkställighet enligt utsökningsbalken. I utsökningsbalken framgår att dom eller beslut, varigenom någon har dömts att utge böter eller vite eller har ålagts sådan särskild rättsverkan av brott som innefattar betalningsskyldighet, inte får verkställas förrän domen eller beslutet har fått laga kraft. Annan exekutionstitel i allmänt mål får verkställas innan den har fått laga kraft, om det är särskilt föreskrivet. Det är inte särskilt föreskrivet att beslut om återbetalning får verkställas omedelbart.

5.2 Beslut om återbetalning ska gälla omedelbart

Regeringens förslag: Beslut om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp avseende skattereduktion för hushållsarbete ska gälla omedelbart.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrar sig tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. Till dessa hör bl.a. *Almega, Bolagsverket, Ekobrottsmyndigheten, Kronofogdemyndigheten, Pensionsmyndigheten* och *Åklagarmyndigheten*.

Näringslivets skattedelegation, till vilka *Svenskt Näringsliv* ansluter sig, ifrågasätter förslaget eftersom analysen i Skatteverkets promemoria inte visat att det säkerställer utövare av tjänster tillräcklig rättssäkerhet. Även *Småföretagarnas riksförbund* anser att förslaget ökar osäkerheten för företagare. Näringslivets skattedelegation framhåller att huvudregeln i svensk förvaltningsrätt är att ett beslut inte får verkställas förrän det har fått laga kraft. Skattefordringar utgör emellertid ett undantag. Delegationen framhåller att regeringen tidigare inte har delat Skatteverkets

och Kronofogdemyndighetens åsikt att återbetalningsbeslut ska gälla omedelbart (se prop. 2014/15:10 s. 33). Det måste beaktas att ett återbetalningskrav inte alltid behöver vara hänförligt till utföraren, utan kan bero på omständigheter hänförliga till köparen. Vidare finns det utifrån praxis på området skäl att tro att det kan finnas ett stort antal återbetalningskrav som vid en rättslig prövning skulle anses felaktiga. Det skulle även vara oskäligt att låta utförarna stå risken för köparens eller Skatteverkets misstag. Avslutningsvis riskerar förslaget, vilket även Småföretagarnas riksförbund framhåller, att bli verkningslöst för utbetalare hemmahörande i utlandet, då Skatteverket inte kan få hjälp med handräckning eftersom det inte är fråga om en skatt. För att motverka medvetet felaktig begäran om utbetalning bör det, enligt Småföretagarnas riksförbund, räcka med att utföraren vid ansökan om ersättning signerar att uppgifterna är riktiga.

Skälen för regeringens förslag

Problem med nuvarande regelverk

Skatteverkets skyndsamma utbetalningar är viktiga för systemets legitimitet och för förtroendet hos de branscher vars tjänster omfattas av skattereduktion för hushållsarbete. Skyndsamhetskravet kan dock innebära att Skatteverket inte gör tillräckligt djupa kontroller och att utbetalningar kan göras utan att förutsättningarna varit uppfyllda. En effektiv kontroll behövs därför.

Skatteverket fattar varje år ett stort antal beslut om återbetalning avseende felaktiga utbetalningar enligt husavdragets fakturamodell. En relativt stor andel av dessa beslut följs inte. År 2019 uppgick antalet återkrav till 5 604. Andelen obetalda återkrav uppgick till 7,0 procent. Av totalt återkrävd summa på 60 825 646 kronor, uppgick det obetalda beloppet till 7 462 194 kronor (12,3 procent). Andelen obetalda återkrav har dock minskat sedan 2016. Det beror, enligt uppgift från Skatteverket, på en kombination av flera olika faktorer, såsom att storleken på skattereduktionen minskade för rotavdrag år 2016 och införandet av användningen av Skatteverkets e-tjänst vid ansökningar om utbetalning. Det har även skett vissa systemförbättringar under senare år samt förbättrade kontroller innan utbetalning. En betalningsovilja eller betalningsoförmåga på ca 12 procent bedöms dock som mycket hög, i synnerhet i jämförelse med den uppskattade uppbördsförlusten för 2019 på 0,24 procent avseende skatter och avgifter (se Årsredovisning Skatteverket 2019 s. 106).

Om ett beslut om återbetalning inte har betalats i rätt tid ska Skatteverket överlämna fordran till Kronofogdemyndigheten för indrivning, förutsatt att det inte är fråga om ett ringa belopp. För beslut om återbetalning gäller i dag att beslutet måste ha fått laga kraft för att det ska kunna göras gällande. Att beslut om återbetalning inte får verkställas innan det har fått laga kraft innebär att Skatteverket måste delge samtliga berörda parter beslutet för att en obetald fordran ska kunna lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Av 3 § lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. framgår att ett beslut om återbetalning som huvudregel preskriberas fem år efter utgången av det kalenderår då fordran förföll till betalning. Preskriptionen är alltså inte kopplad till

överlämnandet för indrivning vilket innebär att preskription inträder oavsett om fordringen har överlämnats för indrivning eller inte. Detta får till följd att ett utdraget delgivningsförfarande minskar tiden för indrivning. Om Skatteverket inte kan delge samtliga berörda inom fem år kan Skatteverket därför inte lämna fordran för indrivning. I januari 2019 hade 1 925 ärenden preskriberats och sedan dess har ytterligare ca 500 ärenden preskriberats.

Skatteverket använder i dag de möjligheter till delgivning som finns i delgivningslagen (2010:1932). I promemorian beskrivs Skatteverkets process för delgivning som kan innebära svårigheter att få parterna delgivna. För det fall delgivningsmottagaren inte befinner sig i Sverige kan det bli svårare med delgivning eftersom delgivningslagen i huvudsak bara kan tillämpas för delgivning i Sverige. Det kan röra sig om såväl utförare som köpare som befinner sig utomlands. Det finns dessutom ett antal utförare som kommer från andra länder men som är verksamma i Sverige. Eftersom beslut om återbetalning inte är en fordran på skatt eller avgift är inte lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden tillämplig. Delgivning får i sådana fall försöka göras med hjälp av Centralmyndigheten hos Länsstyrelsen i Stockholms län.

Om ett beslut om återbetalning har överklagats ligger det på den berörda domstolen att delge alla parter domen för att domen ska få laga kraft. Om domen inte får laga kraft kan inte Skatteverket vidta verkställighetsåtgärder. De delgivningsproblem som beskrivs ovan gäller även för domstolarna. Beslut om återbetalning som fastställs i dom förblir alltså överkställbara, om domstolen inte kan delge samtliga parter.

Från och med den 1 januari 2015 är beslut om återbetalning en sådan fordran som betalningssäkring enligt skatteförfarandelagen kan tillämpas på. Det bärande skälet till att låta fordringar enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete omfattas av betalningssäkring var att öka möjligheterna att säkra det allmännas fordringar på återbetalningar (se prop. 2014/15:10 s. 33). I dag är betalningssäkring den enda möjligheten för Skatteverket att säkerställa betalning innan ett beslut om återbetalning har fått laga kraft. Under 2017 saknades dock förutsättningar för betalningssäkring i ca 80 procent av de fall där beslut om återbetalning inte följdes eftersom det inte var fråga om belopp av betydelse. Under 2019 användes betalningssäkring i endast ett fall. Effekten av att ett beslut om återbetalning inte gäller omedelbart kan bli att ett beslut om betalningssäkring kan komma att kvarstå tills fordran preskriberas fem år efter att den förföll till betalning, om inte alla parter kan delges. Detta framstår som en orimlig konsekvens för såväl den enskilde som för det allmänna.

Beslut om återbetalning ska gälla omedelbart

Som beskrivs ovan finns det vissa utförare med krav om återbetalning som undanhåller sig delgivning vilket förhindrar en effektiv hantering av återkraven. För att säkerställa återbetalning av felaktiga utbetalningar bedömer regeringen därför att det nu finns anledning att föreslå att beslut om återbetalning ska gälla omedelbart. Detta gäller inte minst för att öka effektiviteten i den kontroll som Skatteverket bedriver avseende fel och fusk inom systemet med skattereduktion för hushållsarbete. Enligt

regeringen kan detta antas leda till en bättre kontrolleffektivitet eftersom verkställighet av obetalda återkrav kan ske snabbare än vad som nu är fallet. Att tiden från det att en fordran fastställs till dess att den kan överlämnas för indrivning är kort är en viktig faktor för en effektiv uppbörd. Risken för utebliven betalning ökar med tiden eftersom risken för att den betalningsskyldige saknar tillgångar eller försätts i konkurs ökar över tid. Vidare undanröjs risken för att en fordran preskriberas innan verkställighetsåtgärder hinner vidtas.

I sammanhanget bör också rättssäkerheten för enskilda beaktas. Ett beslut som gäller omedelbart innebär att enskildas skyldighet att betala återkrävt belopp gäller trots att beslutet överklagas. Att ett beslut om återbetalning föreslås gälla omedelbart innebär dock inte att beslutet måste verkställas omgående. Återbetalningsfristerna i 16 § lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete ska fortsatt tillämpas. Dessutom ska en betalningsuppsmaning enligt 3 § indrivningsförfordningen (1993:1229) skickas innan indrivning begärs. Att ett beslut om återbetalning gäller omedelbart påverkar inte heller den enskildes möjlighet att överklaga beslutet. Det kan även framhållas att en allmän förvaltningsdomstol antingen på begäran av den enskilde eller självant kan besluta om inhibition, dvs. att det överklagade återbetalningsbeslutet tills vidare inte ska gälla. Vidare föreslår regeringen att en möjlighet till anstånd ska införas, se avsnitt 5.3. Regeringen bedömer sammanfattningsvis att enskildas rättssäkerhet alltjämt kan säkerställas.

För att uppnå syftet att effektivisera uppbörden och för att öka förutsebarheten för enskilda anser regeringen att frågan om att beslut om återbetalning ska gälla omedelbart bör regleras särskilt i lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. Att enbart tillämpa den möjlighet till undantag som anges i 35 § tredje stycket FL bedöms inte vara ändamålsenligt för att uppnå angivna syften. Eftersom Skatteverkets beslut om återbetalning är en sådan exekutionstitel som får ligga till grund för verkställighet enligt utsökningsbalken, utgör den bestämmelse som nu föreslås dessutom en sådan särskild föreskrift som innebär att verkställighet enligt utsökningsbalken får ske innan beslutet har fått laga kraft (3 kap. 23 § andra stycket utsökningsbalken).

En inte oväsentlig effekt av förslaget är att det bedöms fungera som ett milt påtryckningsmedel för att öka regelefterlevnaden. En ökad regelefterlevnad är viktig eftersom närmare sju procent av besluten om återbetalning inte följs (2019). Bestämmelser som kan leda till ökad regelefterlevnad är dessutom viktiga för acceptansen för systemet i stort.

Även om betalningssäkring kan vara ett effektivt sätt att säkerställa betalning saknas denna möjlighet i en stor del av ärendena. Med förslaget kommer Skatteverket kunna lämna en obetald fordran för indrivning och verkställighet enligt utsökningsbalkens bestämmelser så snart förfallodagen har passerat, vilket är ett mindre ingripande alternativ jämfört med betalningssäkring. Möjligheten till betalningssäkring bör dock finnas kvar, då det alltjämt kan finnas tillfällen då betalningssäkring är den mest ändamålsenliga åtgärden.

Näringslivets skattedelegation påpekar att regeringen i propositionen Förbättringar av husavdragets fakturamodell (prop. 2014/15:10), när möjligheten till betalningssäkring infördes, ansåg att återbetalningsbeslut inte ska gälla omedelbart. Regeringen kan dock konstatera att möjligheten

att använda betalningssäkring inte har lett till att betalningsviljan, eller möjligheten att säkerställa det allmännas fordringar, ökat nämnvärt sedan bestämmelsen infördes. Ruttjänsterna ökar och kan i och med förslagen i denna lagrådsremiss väntas öka ytterligare framöver. Till detta kommer förslaget att höja taket för rutavdraget till 75 000 kronor. Ju snabbare Skatteverket kan hantera återkraven och ligga närmare utbetalningen desto större är sannolikheten att felaktiga utbetalningar återbetalas. Det innebär att även återkraven i denna del förväntas öka.

Näringslivets skattedelegation anser även att det måste beaktas att ett återbetalningskrav inte alltid behöver vara hänförligt till utföraren, att felaktiga återbetalningsbeslut förekommer och att reglerna till viss del är krångliga. Enligt regeringen medför de föreslagna anståndsmöjligheterna, vilka redogörs för i avsnitt 5.3, men även möjligheten till inhibition, att tillbörliga rättssäkerhetskrav tillgodoses i dessa fall.

Det är riktigt, vilket framhålls av *Småföretagarnas riksförbund*, att möjligheterna till indrivning är mindre från utländska företagare. Då merparten av utförarna är hemmahörande i Sverige bör dock det faktum att återbetalningsbesluten gäller omedelbart i de flesta fall få önskad effekt. Avslutningsvis kan framhållas att införandet av ett signaturkrav, på det sätt som *Småföretagarnas riksförbund* gör gällande, enligt regeringens mening inte i någon större utsträckning skulle motverka medvetet felaktiga begäran om utbetalning.

Lagförslag

Förslaget föranleder att en ny paragraf, 23 §, införs i lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.

5.3 En möjlighet till anstånd införs

Regeringens förslag: Anstånd med betalning av återbetalning av felaktigt utbetalda belopp ska kunna medges i vissa fall.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian görs även en hänvisning till anstånd enligt 63 kap. 4 § andra stycket skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrar sig tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. Till dessa hör bl.a. *Almega*, *Bolagsverket*, *Ekobrottsmyndigheten*, *Kronofogdemyndigheten*, *Pensionsmyndigheten* och *Åklagarmyndigheten*. *Stockholms universitet* önskar en ännu mer generös skrivning i lagmotiven med avseende på förutsättningarna för anstånd. *Näringslivets skattedelegation* ifrågasätter om de nuvarande anståndsreglerna i skattemål tillförsäkrar de enskilda ett rättssäkert förfarande.

Sveriges byggindustrier framhåller att systemet med rotavdrag förutsätter generösa anståndsmöjligheter och anser att det bör införas en ny anståndsgrund i 63 kap. SFL, för att komma åt det strikta ansvar utförare har i dag. Anstånd bör t.ex. alltid medges om återbetalningsbeslutet baseras på uppgifter som kunden ansvarar för, om det gäller en oklar rättsfråga eller om Skatteverket har brustit i sin handläggning.

Kammarrätten i Jönköping anser att formerna för att medge anstånd bör regleras särskilt i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. Kammarrätten för även fram vissa lagtekniska synpunkter. Det kan med hänsyn till skillnader vad gäller överklagandetid enligt skatteförfarandelagen och lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete enligt kammarrätten även diskuteras om anståndstiderna för skatter och avgifter respektive återkrav bör vara desamma.

Skälen för regeringens förslag: Om Skatteverket har fattat beslut om återbetalning ska återbetalningen göras senast den sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket fattade beslutet om återbetalning (16 § HUSFL). Om återbetalning inte görs i rätt tid ska fordran lämnas för indrivning. I dag får det inte ske förrän beslutet har fått laga kraft. I avsnitt 5.2 föreslår regeringen att beslut om återbetalning ska gälla omedelbart. Det innebär att en fordran som inte betalas i rätt tid kan lämnas för indrivning även om beslutet inte har fått laga kraft, dvs. även om samtliga parter inte är delgivna och överklagandetiden inte har gått ut. Att beslut ska gälla omedelbart motsvarar vad som enligt 68 kap. 1 § SFL gäller för beslut om skatt och avgift.

För att säkerställa ett rättssäkert förfarande vid beslut om återbetalning som gäller omedelbart bör det vara möjligt att medge anstånd med betalning under vissa förutsättningar. *Kammarrätten i Jönköping* anser att det bör införas bestämmelser om anstånd i lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete. Enligt regeringens mening finns dock stora fördelar med att anståndsreglerna enligt skatteförfarandelagen kan tillämpas även i dessa fall. Dessa regler är väl inarbetade, och medför att nödvändiga rättssäkerhetsgarantier kan tas tillvara. Även i t.ex. fråga om återbetalning med avseende på betalningssäkring gäller vad som sägs i skatteförfarandelagen.

Förslaget innebär inte att en fordran avseende beslut om återbetalning jämföras med skatt eller avgift men den enskilde ges motsvarande möjligheter till anstånd som gäller för en fordran avseende skatt eller avgift (se prop. 2014/15:10 s. 31-33). Det kan handla om situationer där det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas eller där betalning före laga kraft skulle medföra betydande skadeverkningar eller annars framstå som oskäligt (63 kap. 4 § första stycket och 63 kap. 5 § SFL). Syftet är att hindra att verkställighet av ett beslut som inte har fått laga kraft får oskäliga konsekvenser för den enskilde. Den enskilde ska inte tvingas avyttra fastigheter, företag eller annan ekonomisk betydelsefull egendom för att betala en fordran som, även om utsikterna är små, fortfarande kan komma att sättas ned eller undanröjas (se prop. 2010/11:165 s. 1033). Förslaget innebär vidare en möjlighet till betalningsanstånd enligt 63 kap. 15 och 23 §§ SFL. Betalningsanstånd bedöms utifrån ekonomiska förutsättningar, inte huruvida det är tveksamt om fordran kommer att sättas ned. Betalningsanstånd kan exempelvis beviljas på grund av synnerliga skäl för att ge den enskilde skäligt rådrum att få fram pengar till betalning (se prop. 2010/11:165 s. 1041). Betalningsanstånd kan också beviljas om det är till fördel för det allmänna, exempelvis om betalningsanståndet bedöms ge ett bättre ekonomiskt utfall för det allmänna än om verkställighetsåtgärder vidtas omedelbart (se prop. 2010/11:165 s. 1043-1044). Av 63 kap. 2, 4, 5, 15 och 23 §§ SFL framgår att dessa bestämmelser gäller ”skatt och avgift”. Regeringen anser, till

skillnad från vad *Kammarrätten i Jönköping* anför, inte att det behövs någon bestämmelse om att återbetalning ska jämföras med ”skatt eller avgift”.

Av 63 kap. 6 § SFL framgår att anståndstiden för ändringsanstånd enligt 4 § och anstånd för att undvika betydande skada enligt 5 § ska bestämmas till längst tre månader efter dagen för beslutet i den fråga som har föranlett anståndet. I syfte att uppnå en enhetlig reglering föreslås det att dessa bestämmelser om anståndstid ska gälla för alla typer av anstånd som kan beviljas med betalning av återbetalning av felaktigt utbetalda belopp, dvs. även anstånd enligt 63 kap. 15 och 23 §§ SFL. Att överklagandetiderna enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och skatteförfarandelagen är olika bör inte heller föranleda att anståndstiden regleras särskilt. Det bör även nämnas att anståndstiden kan bli kortare än tre månader.

Om det vid ändringsanstånd eller anstånd för att undvika betydande skada kan antas att skatten eller avgiften inte kommer att betalas i rätt tid, får Skatteverket enligt 68 kap. 8 § första stycket SFL bevilja anstånd bara om den skattskyldiga ställer säkerhet för skattens eller avgiftens betalning. Samma överväganden gör sig gällande även vid anstånd med betalning av återbetalning av felaktigt utbetalda belopp. Det är Skatteverket som ska föra fram omständigheter som talar för att säkerhet måste ställas. Det är den återbetalningsskyldiges betalningsförmåga och vilja att betala återkravet som avgör om Skatteverket ska begära in en säkerhet eller inte. I vissa fall behöver dock inte säkerhet ställas även om det kan antas att det felaktigt utbetalda beloppet inte kommer att betalas i rätt tid av den återbetalningsskyldige när anståndet hävs (se 63 kap. 8 § andra stycket SFL). Detta gäller bl.a. om anståndsbeloppet är förhållandevis obetydligt. Säkerhet kan därför komma att krävas endast i ett fåtal fall (se även avsnitt 6.2.2).

Av 63 kap. 16 § SFL framgår att anstånd beviljas med skäligt belopp, om inte annat framgår av 63 kap. 17–21 a §§ SFL. I de fall som avses i 63 kap. 7 § ska anstånd dock beviljas med det belopp som begäran om omprövning eller överklagandet gäller. *Kammarrätten i Jönköping* anser att dessa bestämmelser inte är anpassade till återbetalning enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete och att det är svårt att förutse hur de kommer att tillämpas. Att 63 kap. 16 § SFL hänvisar till andra bestämmelser i skatteförfarandelagen, vilka inte är tillämpliga på anstånd i detta fall, bedöms kunna hanteras inom ramen för tillämpningen.

Någon översyn av anståndsreglerna och dess tillämpning ligger inte, vilket *Näringslivets skattedelegation* efterfrågar, inom ramen för detta lagstiftningsärende. För det fall att ett återbetalningsbeslut baseras på uppgifter som kunden ansvarar för, om det gäller en oklar rättsfråga eller om Skatteverket har brustit i sin handläggning bör Skatteverket redan inom ramen för nuvarande anståndsregler i skatteförfarandelagen ha möjlighet att medge anstånd. På så sätt tillgodoses den enskildes rättssäkerhet även i dessa avseenden. Till skillnad från vad *Sveriges byggindustrier* framför bedöms det därför inte finnas något behov att särskilt reglera dessa situationer.

Lagförslag

Förslaget föranleder att en ny paragraf, 23 a §, införs i lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete.

5.4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna om att beslut om återbetalning ska gälla omedelbart och anstånd i vissa fall ska träda i kraft den 1 januari 2021.

Bestämmelserna ska tillämpas första gången på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2020.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2020.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har kommenterat detta särskilt.

Skälen för regeringens förslag: Det är angeläget att åtgärder som ger rätt till rutavdrag träder i kraft så snart som möjligt. Detsamma gäller reglerna om att beslut om återbetalning ska gälla omedelbart och att anstånd ska kunna medges i vissa fall. Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2021.

De nya reglerna föreslås vidare tillämpas första gången på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2020. Eftersom bestämmelserna får anses som betungande för enskilda bör de inte tillämpas på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats före ikraftträdandet. Det innebär exempelvis att ett beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats i november 2020 måste delges både utförare och köpare för att få laga kraft och för att indrivningsåtgärder ska kunna vidtas.

6 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skattereglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt, och för att bedöma andra effekter än de offentligfinansiella effekterna kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaser tillåts påverkas av regeländringen.

6.1 Fler ruttjänster och höjt tak för rutavdraget

6.1.1 Syfte och alternativa lösningar

Syftet med förslaget är att i enlighet med januariavtalet, den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna, utvidga rutavdraget med tvätt-, flytt-, hämt- och trygghetstjänster och höja taket för rutavdrag till 75 000 kronor. Då överenskommelsen i januariavtalet är att genomföra reformen på detta sätt är några alternativa lösningar inte aktuella.

Förslaget innebär att skatteutgiften Skattereduktion för ruttjänster blir mer omfattande.

6.1.2 Offentligfinansiella effekter

Den föreslagna utvidgningen av rutavdraget beräknas försvaga den offentliga sektorns finanser med 0,27 miljarder kronor under 2021 (tabell 6.1). Beloppet utgör summan av kostnaderna för de fem olika delarna i förslaget (tvätt vid tvättinrättning, möblering, transporttjänster, trygghetstjänster samt höjt tak).

Tabell 6.1 Offentligfinansiell effekt av utvidgat rutavdrag

Miljarder kronor, fasta priser och baser 2021 års nivåer

	Brutto 2021	Netto 2021	Netto 2022	Netto 2023	Varaktig effekt
Tvätt vid tvättinrättning	-0,12	-0,12	-0,12	-0,12	-0,12
Möblering	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08
Transporttjänster	-*	-	-	-	-
Trygghetstjänster	-	-	-	-	-
Höjt tak	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07	-0,07
Summa	-0,27	-0,27	-0,27	-0,27	-0,27

* med "-" avses att förslaget har försumbara effekter på de offentliga finanserna, i termer av att den uppskattade kostnaden understiger 5 000 000 kronor.

För att beräkna den offentligfinansiella effekten av införandet av tvätteritjänster används, i linje med utredningen (SOU 2020:5), omsättningen inom konsumenttvätterier.¹ Konsumenttvätterierna hade under år 2017 en nettoomsättning om totalt cirka 900 miljoner kronor (senast tillgängliga siffran). Omsättningen omfattar hushållstvätt, kemtvätt, mattvätt, skrädderi m.m. Enligt förslaget ska enbart vattentvätt för konsumenter omfattas av aktuell utvidgning, dvs. varken kem- eller mattvätt eller skrädderi. I enlighet med utredningen antas att vattentvätt

¹ Konsumenttvätterierna utgör SNI 96.012 som omfattar tvätt, kemtvätt, strykning, pressning o.d. av olika beklädnadsvaror (inklusive skinn- och pälsvaror) och textilier för privatkunder, genom maskinutrustning, handtvätt eller tvättautomat, mattrengöring samt tvätt av draperier och gardiner för privatkunder, lagning och smärre ändringar av kläder, linne o.d. i anslutning till konsumenttvätt.

utgör 50 procent av total omsättning inom tvätteribranschen, samt att arbetskostnadens andel av priset för tvättning, efterbehandling samt hämtning och lämning av tvätt utgör 50 procent. Omräknat till 2021 års förväntade prisnivå ger detta en beräknad offentligfinansiell kostnad på 0,12 miljarder kronor (se tabell 6.1).

För att beräkna den offentligfinansiella kostnaden för den del av utvidgningen som berör möblering behövs uppgifter som rör möblering och förflyttning av bohag och annat lösöre som hör till hushållet samt montering och demontering av sådana föremål. Det finns ingen statistik över i vilken omfattning möblering och förflyttning av bohag och annat lösöre som hör till hushållet köps i dag, men detta bedöms ske i mycket liten omfattning. Den offentligfinansiella effekten bedöms därför vara försumbar för denna del. Det samma gäller för demontering av möbler. Däremot finns en marknad avseende montering av möbler. För denna tjänst används omsättning inom branschen specialiserad butikshandel med möbler för hemmet² som under 2017 uppgick till 41 miljarder kronor. Enligt utredningens sammanställning av tillgängliga uppgifter utgör montering 0,36 procent av möbelföretagens totala omsättning. Omräknat till 2021 års prisnivå blir beräknad offentligfinansiell kostnad av att införa rutavdrag då 0,08 miljarder kronor för 2021 (se Tabell 6.1).

Kategorin transporttjänster innefattar rutavdrag för bortforslingstjänst av bohag och annat lösöre från bostaden till verksamhet som drivs i syfte att främja återanvändning samt transport av bohag till och från utrymmen för magasinering trots att magasineringen inte har samband med flytt mellan bostäder. Det finns ingen statistik över i vilken omfattning denna typ av tjänster köps i dag. Utredningen visar att transporter av andrahandsvaror erbjuds gratis, främst i storstadsområden. Det finns även företag som erbjuder gratis hämtning av återanvändbara föremål. Behovet av att köpa denna tjänst torde därför vara litet. Bedömningen är således att antalet hushåll som köper transport av andrahandsvaror till en andrahandsbutik i dagsläget är mycket litet. Vad gäller hushållens köp av transport i samband med magasinering som inte sker i samband med flytt, bedöms detta i dagsläget ske i ringa omfattning. Sammantaget bedöms den offentligfinansiella kostnaden för att införa rutavdrag för transporttjänster därför vara försumbar under införandeåret.

Även att den typ av tjänster som förknippas med kategorin trygghetstjänster bedöms i dagsläget köpas i liten omfattning. Det kan dock vara möjligt att hushållen köper tjänsterna utanför den reguljära marknaden, dvs. svart, men statistik saknas. Utöver detta bedöms att denna typ av tjänster i princip uteslutande i dag utförs av fastighetsägaren själv eller av grannar, vänner och släktingar. Den offentligfinansiella kostnaden införandeåret bedöms därför bli försumbar.

Som en del i utvidgningen föreslås att taket för rutavdraget höjs till 75 000 kronor. Beräkningen av den offentligfinansiella effekten för denna takhöjning baseras på STAR-urvalet i SCB:s modell FASIT. År 2017, som utgör det sista utfallsåret, var taket för rutavdraget 25 000 kronor för personer under 65 år och 50 000 kronor för personer som är 65 år eller

² Detta motsvarar SNI-kod 47.591.

mer.³ År 2017 beräknades 11 900 personer slå i detta tak. Av dessa var det 7 900 personer som hade en sambo eller make/maka med utrymme under taket kvar, och med skatt att reducera. De personer som slår i taket och som har en partner med utrymme kvar skulle, om de velat, kunna utnyttja rutavdraget i högre utsträckning genom sin partner. Således antas att det var 4 000 personer som skulle ha utnyttjat rutavdraget i större utsträckning om möjlighet funnits. Dessa utgörs i princip uteslutande av personer under 65 år.

För att beräkna den offentligfinansiella kostnaden för förslaget behöver ett antagande göras kring hur stora rutavdrag dessa 4 000 personer hade gjort givet att det inte hade funnits något tak. I linje med utredningen antas att antalet personer som önskade göra rutavdrag vid olika belopp mellan 26 000 och 75 000 kronor minskar linjärt med ökande rutavdrag och att ingen önskar göra större rutavdrag än 75 000 kronor.⁴ Det medför att kostnaden för rutavdraget 2017 hade varit 0,17 miljarder kronor högre om taket hade varit 75 000 kronor i stället för 25 000 kronor. Kostnaden att höja taket för rutavdraget från 50 000 till 75 000 kronor kan vid dessa antaganden beräknas till 0,06 miljarder kronor, vilket omräknat till 2021 års pris- och lönenivå innebär en offentligfinansiell kostnad på 0,07 miljarder kronor för 2021.

6.1.3 Effekter för sysselsättning

Ett rutavdrag sänker hushållets kostnad för berörd tjänst och förväntas därför på längre sikt leda till ökad efterfrågan på den aktuella tjänsten. Ökad efterfrågan på tjänsten, och således den arbetskraft som utför den, leder till ökad sysselsättning inom branschen. Det finns dock en högst begränsad kunskap kring den långsiktiga priskänsligheten för de flesta varor och tjänster, inklusive de som berörs av nuvarande förslag. Vidare bedöms efterfrågeeffekterna, och därmed även sysselsättningseffekterna, infalla gradvis under flera år. En vanlig bedömning är att det tar cirka 10 år för effekterna att få fullt genomslag, men den faktiska tiden kan vara såväl kortare som längre.

I normalfallet förväntas ökad sysselsättning i en bransch leda till att sysselsättningen i övriga branscher på lång sikt minskar i motsvarande grad. Det förklaras av att ökad efterfrågan på arbetskraft leder till en press uppåt på lönerna, vilket ökar arbetskostnaden, och således dämpas efterfrågan.

³ Det finns ingen data på hur många som slår i taket givet dagens tak på 50 000 kronor för alla åldersgrupper och dagens regler inom rot- och rutavdragen. År 2015 var taket 50 000 kronor för alla åldersgrupper. År 2015 var dock subventionsgraden inom rotavdraget fortfarande 50 procent, jämfört med dagens 30 procent, och taket var gemensamt. Den högre subventionsgraden medför större rotavdrag, vilket gör att fler slår i det gemensamma taket. Andelen som då slog i taket är således inte jämförbart med dagens situation. Se vidare utredningen för mer detaljer kring det använda datamaterialet.

⁴ Dessa antaganden medför att antalet personer som vill göra ett rutavdrag vid olika belopp minskar succesivt mellan 26 000 kronor och 75 000 kronor. Vid 26 000 kronor är det t.ex. 157 personer som antas ha velat göra ett rutavdrag, vid 27 000 kronor 154 personer och vid 75 000 kronor två personer.

En reform som innebär ökad efterfrågan på arbetskraft som har en svag position på arbetsmarknaden bedöms dock kunna ha varaktigt positiva effekter på sysselsättningen i ekonomin som helhet. Generellt innebär det att efterfrågan på personer med låga kvalifikationer (t.ex. låg formell utbildning och bristande språkfärdigheter) behöver öka. I detta fall förväntas efterfrågan på arbetskraft kunna öka utan att det leder till en påtaglig press uppåt på lönerna.⁵

En annan viktig aspekt för sysselsättningseffekten i ekonomin som helhet är i vilken mån de som anställs är bosatta och folkbokförda i Sverige i utgångsläget. Detta påverkar i vilken grad arbetslösheten och sysselsättningen i Sverige kommer att påverkas. En person som är bosatt och folkbokförd i Sverige som går från arbetslöshet till sysselsättning kommer att innebära att både sysselsättningen ökar och arbetslösheten minskar. En person som flyttar till Sverige som arbetskraftsinvandrare eller från annat EU/EES-land till följd av att ett arbete erbjuds, kommer däremot inte bidra till en förändrad arbetslöshet i Sverige.⁶

Det finns indikationer på att dagens rutavdrag i många fall lett till arbetstillfällen för personer som initialt inte var bosatta i Sverige; se Rickne (2019)⁷ samt utredningens egen sammanställning. Utredningen redovisar därför ett antal scenarier kring hur sysselsättning och arbetslöshet påverkas när en del av de nya branschspecifika jobben tillfaller arbetskraftsinvandrare. Givet de antaganden som görs av utredningen erhålls följande resultat. Vid högre arbetskraftsinvandring blir den varaktiga sysselsättningsökningen i ekonomin som helhet större. Det beror på att arbetskraftsinvandring innebär ett ökat arbetsutbud och därmed inte medför löneövervärtring. Samtidigt blir minskningen av arbetslösheten lägre vid högre arbetskraftsinvandring. Även sysselsättningsökningen bland initialt bosatta i Sverige blir lägre.

En samlad bedömning är att de föreslagna utvidgning av rutavdraget sammantaget på lång sikt medför en positiv effekt på den på den varaktiga sysselsättningen i ekonomin som helhet. En icke-försumbar del av sysselsättningsökningen förväntas bero på arbetskraftsinvandring, men osäkerheten kring detta är stor. Förslaget bedöms även på lång sikt medföra en negativ effekt på jämviktsarbetslösheten (lägre arbetslöshet). Den bedömda effekten på arbetslösheten är lägre än motsvarande effekt på sysselsättningen p.g.a. förväntad arbetskraftsinvandring. Utvidgningen av rutavdraget till nya tjänster förväntas även medföra en positiv effekt på antalet arbetade timmar i ekonomin, främst via den ökade sysselsättningen som diskuteras ovan men potentiellt även via ett visst ökat arbetsutbud bland köparna av tvätteritjänster. Nedan diskuteras sysselsättnings-effekterna för de olika delförslagen i mer detalj.

⁵ En redogörelse för de ekonomiska mekanismerna bakom resonemangen återfinns i utredningen (SOU 2020:5).

⁶ Arbetskraftsundersökningen (AKU) från SCB mäter sysselsättningen i Sveriges befolkning. Befolkningen består av alla som är folkbokförda i Sverige. För att bli folkbokförd krävs att man bedöms vistas i Sverige i minst ett år. Antalet sysselsatta påverkas av arbetskraftsinvandring i den mån personen avser att bosätta sig här i minst ett år, och således folkbokförs. Vid tillfälligt uppehälle i Sverige påverkas varken sysselsättning eller arbetslöshet, enligt den officiella statistiken

⁷ Rickne, J (2019), "Kvinnor med flyktningbakgrund i rutsbiverterade företag", SNS Analys nr 56.

Tvätt vid tvättnätning

Utredningens sammanställning av tillgänglig statistik indikerar att personer som i dag arbetar inom konsumenttvätt i hög utsträckning tillhör grupper som har en relativt svag anknytning till arbetsmarknaden. Detta gäller jämfört med privat sektor som helhet. Utredningen visar även att sammansättningen av personer med låg utbildningsnivå är jämförbar med den inom lokalvård – en bransch som sysselsätter en relativt hög andel personer som normalt har en svag position på arbetsmarknaden. Data pekar även på att andelen med flyktingbakgrund är större och andelen EU/EES-medborgare är lägre inom konsumenttvätt än inom lokalvård. Vidare konstateras att personernas arbetsmarknadshistoria indikerar en än svagare position på arbetsmarknaden för personer inom konsumenttvätt i förhållande till lokalvård.⁸

I linje med utredningen bedöms den långsiktiga efterfrågan på konsumenttvätt vara approximativt lika priskänslig som nuvarande rutjtjänster, vilket implicerar omfattande långsiktiga positiva effekter på den branschspecifika sysselsättningen.⁹ Den ökade sysselsättningen i tvätteribranschen förväntas i viss mån komma personer till del som är initialt bosatta i Sverige och har en svag anknytning till arbetsmarknaden. Det implicerar ofullständig löneöverväring och att den branschspecifika ökningen av sysselsättningen delvis realiserar som ökad varaktig sysselsättning i ekonomin som helhet och till viss del som minskad arbetslöshet. En del av den ökade varaktiga sysselsättningen förväntas också bero på arbetskraftsinvandring. Majoriteten av de nya branschspecifika jobben bedöms dock tillsättas av personer med relativt god förankring på svensk arbetsmarknad, där resultatet blir att sysselsättningen i andra branscher trängs undan.

Konjunkturinstitutet bedömer att utvidgningen av rutavdraget till tvätteritjänster endast kommer att ha försumbara eller marginella effekter på den varaktiga sysselsättningen i ekonomin som helhet. Detta eftersom framförallt tvätteritjänster inte omfattas av svartarbete i samma utsträckning som var fallet för hemstädning innan rutavdraget infördes.

Enligt Skatteverkets rapport ”Om RUT och ROT och VITT och SVART”¹⁰ från 2011 uppgav 8 procent av dåvarande tillfrågade rutköpare av hemstädning att de i stället skulle köpa svart om rutavdraget avskaffades. Det är konsistent med synsättet att en del av den historiska sysselsättningsökningen inom den ursprungliga rutbranschen kan tillskrivas omvandling av svarta jobb till vita jobb. Andelen på 8 procent implicerar dock att denna omvandling långt ifrån bidragit till en majoritet av de nya jobben. Även om motsvarande siffror för svartjobb skulle vara lägre för tvätteritjänster förväntas därför även en potentiell avsaknad av svartjobb i sig medföra en högst begränsade effekter på de bedömda sysselsättningseffekterna.

⁸ För en detaljerad redogörelse, se diskussionen i SOU 2020:5 kring tabell 13.2, s. 233 och framåt.

⁹ Se utredningen för detaljer, samt Tillväxtnalys (2019), ”Utvärdering av RUT-avdraget – effekter på företagens tillväxt och överlevnad”, PM 2019:08 och Arbetsmarknadsekonomiska rådet (2016), ”Dags för större lönespridning?”, Arbetsmarknadsekonomisk rapport 2.

¹⁰ Skatteverket (2011), ”Om RUT och ROT och VITT och SVART”, SKV 2011:1.

Utredningen uppmärksammar dock att det sannolikt förekommer svartarbete inom tvätteribranschen, även om osäkerheten kring omfattningen är betydande. De föreslagna förändringarna av rutavdraget skulle kunna ha en positiv inverkan på detta svartarbete, dvs. att det minskar. Detta då ett rutavdrag minskar priset på den vita tjänsten i förhållande till den svarta, varför efterfrågan på den vita tjänsten på marginalen ökar och efterfrågan på svarta minskar.

TCO anser att sysselsättningseffekten av att ge rutavdrag för tvätt vid tvättinrättning blir marginell eftersom arbetet utförs i huvudsak av maskiner. Här ska dock noteras att det införda rutavdraget, på lång sikt, förväntas leda till en påtagligt ökad efterfrågan på de inkluderade tvätteritjänsterna. Befintliga tvätterier består ofta av enmansföretagare eller är mycket små företag; 85 procent av företagen består av 0–4 anställda (se avsnitt 6.1.4 nedan). Det förefaller vidare sannolikt att geografisk närhet till kunderna är en viktig faktor för tvätterier, vilket talar för att det tillkommer nya företag snarare än att befintliga företag kan expandera lokalmässigt. Vidare omfattar det utökade rutavdraget även torkning och annan efterbehandling samt mindre reparationer av kläder och hemtextilier som utförs i samband med tvätt vid tvättinrättning. Detta är generellt arbetsintensiva moment som förväntas bidra till ytterligare branschspecifika sysselsättningsökningar. Sammantaget bedöms dessa nya företag leda till ökad branschspecifik sysselsättning i form av dels ägaren, dels (vid behov) ett antal anställda. Enligt redogörelsen ovan förväntas detta till viss del även leda till ökad varaktig sysselsättning i ekonomin som helhet.

Utvidningen av rutavdraget till tvätteritjänster kan teoretiskt även medföra en positiv effekt på antalet arbetade timmar bland köpare av tjänsten. En bedömning av arbetsutbudseffekterna för köparna kan göras utifrån SCB:s tidsanvändningsdata för 2010/11 och resultaten i Halldén och Stenberg (2015)¹¹. Enligt utredningens sammanställning lägger kvinnor i genomsnitt 1 timme och 37 minuter på tvättning och strykning per vecka. Motsvarande siffra för män är 31 minuter. Uppräknat till år motsvarar det för kvinnor cirka 84 timmar och för män cirka 27 timmar. Baserat på en rapport från Skatteverket uppskattas en timmes ruttjänst motsvara cirka 2,1 timmar hemarbete (företagen utför tjänsterna mer effektivt).¹² Om hela individens tvättande skulle köpas in uppgår då antalet inköpta ruttimmar till cirka 40 för den genomsnittliga kvinnan och 13 för den genomsnittliga mannen. Resultaten i Halldén och Stenberg (2015) indikerar positiva arbetsutbudseffekter (för gifta kvinnor) för ruttjänster som omfattar minst 40 timmar per år. För den genomsnittliga kvinnan som börjar köpa in hela sitt eget tvättande kan det således finnas vissa positiva arbetsutbudseffekter. Det ska dock noteras att tiden som kvinnor använder till tvätt och strykning uppvisar en tydlig negativ trend under 1990- och 2000-talen. Om denna negativa trend fortsatt efter 2010/11 kan det inte uteslutas att antalet timmar som kvinnor lägger på tvätt och strykning i dagsläget är för lågt för att generera någon positiv arbetsutbudseffekt.

¹¹ K. Halldén och Stenberg, A. (2015), ”Ökar RUT-avdrag kvinnors arbetsmarknadsutbud?”, Ekonomisk debatt nr 2.

¹² Se ”Om RUT och ROT och VITT och SVART”, Rapport Skatteverket, SKV 2011:1, s. 76–77.

Möblering

I linje med utredningen förväntas efterfrågan på tjänster kopplat till möblering och förflyttning av bohag och annat lösöre som hör till hushållet samt demonteringstjänster vara fortsatt begränsad även med infört rutavdrag. Det bedöms inte finnas någon tydlig latent efterfrågan på denna typ av tjänster. Däremot förväntas monteringsstjänster växa i en icke försumbar omfattning, varför vissa sysselsättningseffekter i branschen kan förväntas. För att göra en bedömning för ekonomin som helhet behövs också en bedömning av vilka som kan tänkas utföra dessa tjänster. För montering av möbler saknas dock relevant statistik, men en samlad bedömning är arbetet kan klassificeras som relativt lågkvalificerat och att det därför finns möjlighet till en icke-försumbar ökning av sysselsättningen i ekonomin för personer med svag förankring på arbetsmarknaden.

Givet ovanstående är en samlad bedömning att utvidgningen av rutavdraget till möbleringstjänster medför marginellt positiva effekter på den varaktiga sysselsättningen i ekonomin som helhet. Effekten på arbetslösheten bedöms som mindre än effekten på sysselsättningen och är beroende av i vilken mån de nya jobbtillfällena tillfaller personer som var bosatta i Sverige i utgångsläget, dvs. före anställning.

Arbetsutbudseffekterna bland köparna av möbleringstjänster bedöms bli försumbara. Baserat på resultaten i Halldén och Stenberg (2015) krävs att tjänster köps in om minst 40 timmar per år för att positiva arbetsutbudseffekter ska uppstå. De här aktuella tjänsterna bedöms inte köpas in i denna omfattning. Samtidigt bör det noteras att den sammanlagda ökningen av inköpta tjänster för alla delförslag i utvidgningen kan vara så stor för vissa individer att vissa effekter på arbetsutbudet kan förväntas, även om de olika förslagen var för sig inte hade gjort det. Men effekten förväntas bli marginell även då hänsyn tas till detta.

Transporttjänster

När det gäller de transporttjänster som ingår i det utvidgade rutavdraget, bedöms de långsiktiga effekterna på hushållens efterfrågan på tjänsterna vara försumbara. Detta dels eftersom relevanta hämtningstjänster redan utförs gratis i stor utsträckning, dels eftersom ett genomsnittligt hushåll bedöms ägna försumbar tid åt transporter till förråd. Av detta följer att även de branschspecifika sysselsättningseffekterna blir försumbara. Förslaget innebär därför försumbara effekter på den varaktiga sysselsättningen i ekonomin som helhet, likväl som på jämviktsarbetslösheten och köparnas arbetsutbud.

Trygghetstjänster

Tillsynstjänsterna kan sägas bestå av två olika delar. Den första delen rör sysslor så som t.ex. att vattna trädgård samt krukväxter, ta emot leveranser och att ta in post. Denna typ av sysslor kan på längre sikt komma att efterfrågas till permanentbostaden vid kortare bortavaro, men även delvis till fritidshus där bortavaron normalt sett är längre. I linje med utredningen görs bedömningen att det är troligt att en andel av de som i dag köper städtjänster med rätt till rutavdrag på längre sikt kommer att anlita samma

företag för tillsyn av bostaden vid semester. Även personer som inte köper städtjänster kan komma att köpa tillsynstjänsten vid semester. Detta kan medföra en viss ökad sysselsättning bland arbetstagargrupper med svag förankring på arbetsmarknaden; utredningens sammanställning indikerar att dessa grupper är överrepresenterade i rutföretag som utför städning åt hushåll.

Den andra delen av trygghetstjänsterna rör tjänster så som att stänga av eller sätta på vatten eller värme, eller att kontrollera att skador på byggnaden inte uppstått. Även dessa sysslor kan utföras både i permanentbostaden och i fritidsbostaden, även om omfattningen bedöms bli större i det senare fallet. I linje med utredningen bedöms även att efterfrågan på tillsyn av fritidsbostäder på lång sikt kommer att öka i icke försumbar omfattning till följd av det nya rutavdraget. Fritidshusägare med långt avstånd mellan sin permanentbostad och fritidshus har sannolikt behov av tillsyn och i många fall också ekonomiska förutsättningar att köpa tjänsterna i fråga. När det gäller anknytningen till arbetsmarknaden bland de arbetstagargrupper som kan förväntas utföra tjänsterna saknas mer exakt statistik. Men givet att en relevant jämförelse är personer som i dag arbetar som vaktmästare, indikerar utredningens sammanställning av tillgänglig statistik att det är tveksamt om detta kan klassificeras som en yrkesgrupp med överrepresentation av grupper med svag anknytning till arbetsmarknaden.¹³

En samlad bedömning är att nya rutavdraget medför en icke försumbar långsiktig ökning av efterfrågan på de inkluderade trygghetstjänsterna. Detta är dock i relation till en i dag närmast obefintlig marknad. Den nya nivån på efterfrågan är därför inte högre än att sysselsättningseffekten i ekonomin som helhet förväntas bli liten. Effekten på arbetslösheten bedöms som mindre än effekten på sysselsättningen eftersom en del av de nya jobbtillfällena förväntas tillfalla personer som inte var bosatta i Sverige i utgångsläget, dvs. före anställning. Detta är dock behäftat med betydande osäkerhet.

Arbetsutbudseffekterna bland köparna bedöms vara försumbara. Baserat på resultaten i Halldén och Stenberg (2015) krävs att tjänster köps in om minst 40 timmar per år för att positiva arbetsutbudseffekter ska uppstå. De här aktuella tjänsterna bedöms inte köpas in i denna omfattning.

Höjt tak

Almega anser att ett höjt tak skapar fler arbetstillfällen, särskilt för de som står en bit från arbetsmarknaden. Det beror på att när köparna vet att de inte riskerar att slå i taket kommer de att känna sig mer trygga med att konsumera fler tjänster.

Regeringen bedömer att höjt tak för rutavdrag har försumbara sysselsättningseffekter. Liksom vid beräkningen av den offentliga-finansiella effekten ovan baseras bedömningen på de befintliga ruttjänsterna och den begränsade effekten som ett höjt tak förväntas ha på

¹³ Baserat på statistiken tycks anknytningen bland vaktmästare m.fl. vara ungefär lika stark som inom lokalvård och eventuellt något starkare än inom konsumenttvätt. En skillnad jämfört med övriga analyserade förslag är att vaktmästare inte tycks sysselsätta en högre andel utrikes födda än i privat sektor i stort. Utbildningsnivån är även högre än inom lokalvård och konsumenttvätt.

efterfrågan av dessa (se ovan). Även effekten på antalet arbetade timmar bland rutköpare bedöms vara försumbar. Detta eftersom det i dag är få köpare som slår i taket.

Höjningen av taket påverkar dock även de nya tjänsterna. Bedömningarna för övriga förslag förutsätter att köparna inte begränsas utan köper de nya tjänsterna utifrån deras egna behov. Utan en takhöjning kan sysselsättningseffekterna av de andra förslagen bli mindre. Denna effekt bedöms dock som marginell mot bakgrund av att få slår i taket, men är behäftad med osäkerhet.

6.1.4 Effekter för företagen

Den förväntade ökade långsiktiga efterfrågan på de nya ruttjänsterna förväntas framförallt tillkomma mindre företag. Detta då mindre företag i nuläget är vanligast i de berörda branscherna.¹⁴ Förslaget om höjt tak bedöms också medföra en ökad omsättning inom befintliga rutbranscher, dock av försumbar storlek.

Ökad efterfrågan på tjänster leder, allt annat lika, till ökad omsättning och vinst för befintliga företag som erbjuder de nya ruttjänsterna. Den ökade efterfrågan kan även leda till att nya, främst mindre, företag etableras.

Förslaget om nya ruttjänster kommer även innebära att administrationen ökar för företagen. För att omfattas av rutavdrag ska köparen uppgi sitt personnummer och företaget behöver därefter begära utbetalning från Skatteverket. För många av de här aktuella tjänsterna handlar deras försäljning ofta om förhållandevis många och små belopp. Det finns därför risk för att den administrativ bördan kan bli förhållandevis stor för många företag. Detta bedöms i synnerhet kunna drabba mindre företag med mindre utvecklade kassasystem. I dessa fall kan det inte uteslutas att den administrativa bördan i vissa fall kan vara så omfattande att fördelen med rutavdraget inte alltid överväger.

Vad gäller administrativa kostnader för företagen har detta tidigare beräknats enligt uppgifter från Tillväxtverkets databas MALIN (se prop. 2015/16:99). Av propositionen framgår att man beräknat tidsåtgången per köp till cirka 2 minuter. Vidare framgår att timlönen uppgick till 226 kronor under 2015 vilket motsvarar en timlön om 323 kronor 2021 (den genomsnittliga löneökningstakten är 3,3 procent per år). Detta motsvarar således en administrativ kostnad om 11 kronor per rutköp.

Vid små och många rutköp är denna administrativa kostnad inte försumbar. Ett exempel kan illustrera detta. Ett tvätteri erbjuder skjorttvätt

¹⁴ Uppgifter från SCB:s databas Företagsdatabasen från 2018 visar som följer. Det fanns totalt 425 registrerade konsumenttvätterier under 2018. Av dessa hade 85 procent mellan 0–4 anställda. Inom SNI 81.100, fastighetsservice-företag, som kan komma i fråga vad gäller tillsynstjänster, fanns det totalt 4 206 registrerade företag under 2018 varav 90 procent hade mellan 0–4 anställda. Inom SNI 68.203, uthyrning och förvaltning av lokaler, fanns det totalt 21 900 registrerade företag under 2018 varav 98 procent hade mellan 0–4 anställda. Inom SNI 47.591, specialiserad butikshandel med möbler, fanns totalt 1 165 registrerade företag under 2018 varav 80 procent hade mellan 0–4 anställda. 1,7 procent av möbelföretagen hade från 50 till över 500 anställda varav ett av företagen har mer än 500 anställda.

för 100 kronor och ger kunden rutavdrag för detta på 25 kronor (50 procent av arbetskostnadsdelen som enligt schablonen är 50 procent). Den administrativa kostnaden antas uppgå till 11 kronor för att hantera rutavdraget. Den administrativa kostnaden motsvarar i detta fall 11 procent av priset och 44 procent av rutavdraget.

Utöver den administrativa kostnaden uppstår även en viss fördröjning innan hela fakturan är betald eftersom företaget måste vända sig till Skatteverket för att få utbetalningen. Utbetalningen sker vanligtvis inom några dagar och företagen har även möjlighet att välja att använda en kortare kredittid för att minska betalningstiderna.

Den ökade administrationen samt likviditetspårestningen kan vara särskilt betungande för mindre företag. Detta ska ställas i relation till fördelen att ökad efterfrågan medför ökad omsättning. Vad gäller ökad administration för småbelopp, som kanske framförallt drabbar tvätterierna, bedömer utredningen att administrationen på sikt kan komma att bli mindre betungade med tanke på att den tekniska utvecklingen bör ge möjlighet att skraddarsy kassaapparater för olika branscher. Man kan också tänka sig att det växer fram nya typer av abonnemangstjänster, som minskar kostnaden för administrationen i förhållande till priset. I linje med utredningen bedömer regeringen att utvidgningen av rutavdraget sammantaget ändå kommer att medföra positiva effekter för små företag, dels eftersom de tjänster som förslaget avser i regel utförs av små företag, dels eftersom det finns incitament att införa nya affärsmodeller och teknik som minskar de administrativa kostnaderna.

6.1.5 Effekter för enskilda och offentlig sektor

För de individer som i dag köper den typen av tjänster som föreslås omfattas av rutavdrag förväntas kostnaden minska. I och med det lägre priset är det också troligt att fler personer kommer att efterfråga tjänsterna. Dessa personer kommer att gynnas i ett skattemässigt perspektiv.

Enskilda äldre påverkas på samma sätt som yngre av de föreslagna utvidgningarna, eftersom samma regler gäller oavsett ålder. Dock kan noteras att andelen som i dag nyttjar rutavdraget är förhållandevis hög bland de äldre. Högst andel rutköpare fanns 2017 i åldersgruppen över 75 år (se utredningens sammanställning av relevant statistik). I denna grupp utnyttjade knappt 20 procent rutavdraget, att jämföra med genomsnittet på cirka 11 procent för alla åldersgrupper. Det är möjligt att äldre även kommer att utnyttja de nya ruttjänsterna i högre omfattning. Förslaget om höjt tak för rutavdraget bedöms dock inte påverka äldre i någon betydande utsträckning, mot bakgrund av att mycket få äldre slår i taket i dag.

Utredningen visar även att barnfamiljer är överrepresenterade i användningen av rutavdraget. Det är därför rimligt att anta att det samma kommer att gälla för de här föreslagna utvidgningarna, i synnerhet avseende tvätteritjänster. Hushåll med barn kan således komma att gynnas i särskilt hög utsträckning av de föreslagna utvidgningarna.

Förslaget har inte några direkta effekter på kommunernas eller regionernas skatteintäkter.

Ett införande av rutavdrag på de föreslagna tjänsterna kan dock eventuellt påverka i vilken grad äldre söker bistånd i form av hemtjänst

eller annat stöd från kommunerna. Detta bör främst röra utvidgningen med en tvätteritjänst. Socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter ger äldre rätt till bistånd i form av hemtjänst eller annan hjälp och stöd som den äldre kan behöva och som den inte kan få på annat sätt. Denna rätt påverkas inte av rutavdraget. Rutavdraget leder dock till att skillnaden i pris för att få hjälp med tvätt genom hemtjänsten, jämfört med att köpa tjänsten privat, minskar. Hemtjänsten blir således i relativa termer mindre ekonomiskt fördelaktig. De äldre kan då i större utsträckning komma att köpa hjälp med tvättning privat i stället för att ansöka om bistånd. Detta kan förväntas ske i synnerhet om den äldre har en uppfattning om att det är svårt att få hemtjänst beviljat. Det kan även uppstå situationer där kommunerna justerar sina taxor för att ytterligare uppmuntra de äldre att köpa tvätteritjänsten med rutavdrag i stället för att ansöka om bistånd hos kommunen. På detta sätt skulle tjänster, som egentligen den äldre har rätt att få bistånd för, i stället utföras privat utan stöd från kommunerna (men med stöd från staten).

I fallet med högre taxor kan de äldre som får bistånd påverkas negativt genom högre kostnader. I kommuner som tillämpar maxtaxa för hemtjänst berörs dock endast de med få antal beviljade timmar. En eventuell förflyttning från hemtjänst till rutarbete innebär även en kostnadsöverföring från kommunal till statlig sektor.

Det är svårt att bedöma storleken på de ovan diskuterade effekterna. Man kan dock notera att det redan i dag är möjligt att få hjälp med tvättning i hemmet, vilket talar för begränsade effekter. Det är också värt att notera att nuvarande rutavdrag, i synnerhet avseende städning, redan kan ha medfört t.ex. justerade taxor.

I utredningen visas att högst antal rutköpare finns i de största städernas kommuner, dvs. Stockholm, Göteborg och Malmö kommun. När det gäller län finns högst andel i Stockholms, Hallands och Skånes län. Det är sannolikt att även de nya tjänsterna kommer att fördelas på ungefär samma sätt. På så sätt kan de större städerna komma att gynnas i högre utsträckning än landsbygden. Dock ska noteras att rutavdraget utnyttjas i hög omfattning i hela landet och att skillnaderna mellan län och kommuner ofta är små.

6.1.6 Effekter för jämställdheten

Utredningen visar att en högre andel kvinnor erhåller skattereduktion för rutarbeten och således gynnas i ett skattemässigt perspektiv. Noteras bör dock att detta inte säger något om huruvida män eller kvinnor främst drar nytta av själva tjänsten. I ett hushåll med två inkomsttagare kommer i normalfallet båda nyttja tjänsten men enbart en betalar den och erhåller skattereduktionen.

De föreslagna utvidgningarna av rutavdraget är av olika karaktär. Tjänsterna i fråga sorterar in under både hushållsarbete och underhållsarbete (som t.ex. skötsel av tomt och trädgård). Utredningens sammanställning av tillgänglig tidsanvändningsstatistik från SCB indikerar att kvinnor ägnar mer tid åt hushållsarbete medan män ägnar mer tid åt underhållsarbete.

Den del som bedöms bli störst av de nya tjänsterna är tvätteritjänster. Tvätterier är den minst jämställda hushållssysslan både sett till genomsnittlig tid och till andelen kvinnor respektive män som utför aktiviteten. Utredningen visar att kvinnor i genomsnitt ägnar 1 timme och 37 minuter per vecka åt tvättning och strykning. Motsvarande siffra för män är 31 minuter. Uppräknat till år motsvarar det för kvinnor cirka 84 timmar och för män cirka 27 timmar. Det talar för att kvinnors hushållsarbete kan komma att minska i större utsträckning än mäns. I den mån förslaget medför en ökad användning av dessa tjänster och om detta i sin tur påverkar kvinnors deltagande i arbetslivet med ökade arbetsinkomster som följd kan det bidra till minskade ekonomiska skillnader mellan kvinnor och män. Detta gäller främst för kvinnor och män med högre inkomster, medan kvinnor och män med lägre inkomster inte kommer att ha samma ekonomiska möjlighet att nyttja avdraget.

I den mån kvinnor eller män är överrepresenterade bland dem som får en sysselsättning till följd av förslaget kan även detta påverka den ekonomiska jämställdheten. Som redogörs för i utredningen finns sammantaget ingen uppenbar överrepresentation av kvinnor eller män i de berörda branscherna. I detta fall bedöms därför denna effekt som försumbar, men svårbedömd.

Sammantaget bedöms utvidgningarna ha en mycket liten, men något positiv effekt på den ekonomiska jämställdheten.

6.1.7 Effekter för inkomstfördelningen

För dagens rutavdrag ökar både det genomsnittliga beloppet och andelen som nyttjar rutavdraget högre upp i inkomstfördelningen. Av de totala rutavdragen går närmare 40 procent till den tiondel av befolkningen med högst ekonomisk standard.¹⁵ Det är rimligt att anta att köparna av de tillkommande tjänsterna kommer att vara ungefär desamma som för rutavdraget i stort, och kan ses som en indikation på att de föreslagna tjänsterna i högre utsträckning kommer att användas av hushåll högre upp i inkomstfördelningen.

Analysen ovan rör köparna av de nya rut-tjänsterna. Om den totala sysselsättningen ökar till följd av förslaget bör analysen även beakta effekterna för dem som går från arbetslöshet till arbete. Dessa effekter är dock behäftade med mycket stor osäkerhet. Dels eftersom det är mycket svårt att veta omfattningen på förslagets sammantagna effekt på sysselsättningen, dels för att det är osäkert vilka som arbetar i de nya jobben. Det råder också stor osäkerhet om det är personer som initialt är bosatta i Sverige som påverkas. I den mån förslaget skulle leda till ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet kan dock noteras att den

¹⁵ Om befolkningen delas in i 10 lika stora delar, där den tiondel av befolkningen med lägst ekonomisk standard hamnar i inkomstgrupp 1, den nästkommande tiondelen i inkomstgrupp 2, o.s.v., visar en analys att både andelen som använder rutavdrag och det genomsnittliga beloppet ökar ju högre upp i fördelningen en individ befinner sig. År 2018 använde knappt 3 procent i inkomstgrupp 1 rutavdrag, till ett genomsnittligt värde av 2 900 kronor. I inkomstgrupp 10 gjorde drygt 20 procent rutavdrag till ett genomsnittligt värde av 9 400 kronor.

ekonomiska vinsten för en person som går från arbetslöshet till sysselsättning är stor (Löfbom, 2018)¹⁶. En arbetslös person befinner sig normalt sett i den nedre delen av inkomstfördelningen och ett arbete innebär i normalfallet en avsevärd förbättring av den disponibla inkomsten. Köparna, som gynnas av förslaget och som befinner sig högre upp i inkomstfördelningen, kommer dock vara betydligt större än antalet som går från arbetslöshet till arbete.

På kort sikt innebär förslaget att personer i hushåll med hög ekonomisk standard gynnas. Effekterna förväntas dock vara små givet den initialt relativt låga efterfrågan på de nya tjänsterna. På längre sikt, under förutsättning att förslagen leder till högre sysselsättning och lägre arbetslöshet kan slutsatserna modifieras, mot bakgrund av den betydande ökningen i disponibel inkomst som förväntas för en individ som går från arbetslöshet till arbete. Om tillräckligt många personer som är bosatta i Sverige går från arbetslöshet till sysselsättning som en följd av förslaget kommer den senare delen att dominera och förslagen kan då innebära en mer jämn inkomstfördelning på lång sikt. Om effekterna på sysselsättningen blir mindre förväntas det omvända gälla även på lång sikt. En samlad bedömning är att förslaget även långsiktigt medför ökade skillnader i ekonomisk standard, men av försumbar storleksordning.

6.1.8 Effekter för miljön

De miljömässiga konsekvenserna av en utvidgning av rutavdraget är svåra att uppskatta, men en samlad bedömning är att effekterna är försumbara.

I linje med utredningen bedöms att utvidgningen av rutavdraget kommer att innebära en ökad efterfrågan på framförallt tvätteri-, möblerings- och tillsynstjänster. Tvätterierna kan öka sina transporter något men samtidigt kan tvättandet bli mer effektivt genom att större volymer kan tvättas på en och samma gång. Vad gäller tillsyn av bostäder sker detta redan i form av släkt, vänner och bekanta eller på den svarta marknaden. Dessutom utövar hushåll med fritidsbostäder själva tillsyn av dessa. Vad gäller bortforsling är detta också något som hushållen själva utför genom att forsla bohag och lösöre till förråd och till verksamheter för återanvändning. Om hushållen inte själva forslar till återanvändning så sker upphämtning av verksamheter inom andrahandsbranschen. Att hushållen lämnar till andrahand är dessutom något som i sig är positivt för miljön då man i stället för att tillverka, köpa, använda och sedan slänga bohag och lösöre återanvänder så mycket som möjligt. Då minskar man avfallet och tar mindre på jordens resurser. Vad gäller möbleringstjänsten anser regeringen att detta heller inte torde generera någon större påverkan på miljön.

¹⁶ Löfbom, E (2018), "Lönar sig arbete 2.0", ESO-rapport 2018:2.

6.1.9 Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Föreslagna utvidgningar av rutavdraget innebär att Skatteverket måste anpassa sitt it-system. Kostnaden för detta beräknar Skatteverket till 1,1 miljon kronor. Utöver dessa kostnader uppkommer årliga it-kostnader för vidare anpassningar med 586 000 kronor år ett, 480 000 kronor år två, 370 000 kronor år tre, 266 000 kronor år fyra och 160 000 kronor fr.o.m. år fem. Vidare behöver informationsmaterial m.m. tas fram. Kostnaden för detta beräknas till 400 000 kronor.

Ett utvidgat rutavdrag medför enligt Skatteverkets bedömning att antalet rutärenden kommer att öka. Det innebär en ökad belastning på samtliga delar som berör rot- och rutverksamheten, allt från service och bemötande till rättsligt stöd och kontroll. Kostnader för dessa uppgifter beräknas uppgå till sammanlagt 4,1 miljoner kronor per år.

Regeringen bedömer att ovanstående kostnadsökningar för Skatteverket rymms inom befintliga ramar.

Vad gäller de allmänna förvaltningsdomstolarna gör regeringen bedömningen att en utvidgning av rutavdraget med föreslagna tjänster inte nämnvärt kommer att påverka måltillströmningen hos domstolarna. Förslagen bedöms sammantaget inte påverka de allmänna förvaltningsdomstolarna annat än marginellt. Eventuella kostnadsökningar får därför behandlas inom befintliga ramar.

6.1.10 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslaget att utvidga rutavdraget med fyra nya tjänster och att höja taket för rutavdrag till 75 000 kronor bedöms vara förenligt med det EU-rättsliga regelverket.

6.1.11 Övriga effekter

Förslaget bedöms inte medföra några övriga effekter.

6.2 Beslut om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp

Regelrådet finner att konsekvensutredningen för förslaget om omedelbar verkställighet av beslut om återbetalning enligt husavdragets fakturamodell inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Detta då bl.a. uppgifterna om berörda företag utifrån storlek, påverkan på företagets verksamhet och påverkan på företagen i andra avseenden samt särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning är otillräckligt redovisade. Enligt *Regelrådet* brister även redovisningen vad gäller effekter av felaktiga återkrav. Även om det på en aggregerad nivå kan vara försumbara kostnader skulle det för det enskilda företaget kunna få betydande konsekvenser. *Regelrådet* poängterar att det helt saknas en bedömning avseende förslagets överensstämmelse med EU-rätten. Vidare är

redovisningen avseende särskilda informationsinsatser bristfällig. Regelrådet har dock förståelse för att det för merparten av företagen inte medför någon förändring, men vid exceptionella fall kan det få stora konsekvenser.

6.2.1 Syfte, alternativa lösningar och effekter av utebliven ändring

Beslut om återbetalning av felaktiga utbetalningar för hushållsarbete ska gälla omedelbart. Förslaget syftar bl.a. till ökad uppbördseffektivitet och ökad effektivitet i Skatteverkets kontrollverksamhet.

En alternativ lösning till förslaget är att låta utbetalningar enligt fakturamodellen omfattas av skattekontosystemet och skatteförfarandelagen. En sådan lösning skulle ge samma effekter som förslaget. Den skulle dessutom ge ytterligare effekter så som bättre förutsättningar för indrivning av återbetalningskrav mot företag i utlandet, bättre möjligheter för Skatteverket att utreda felaktigheter, förenklad administration för utförare samt möjlighet för Skatteverket att återkalla ett godkännande för F-skatt för företag som missköter sig avseende rot- och rut-arbeten. Ett sådant förslag är emellertid mer omfattande och har tidigare avfärdats bland annat med hänvisning till att utbetalningsförfarandet är ett administrativt beslut och inte ett beskattningsbeslut (se 2014/15:10 s. 32 f). Denna bedömning gäller alltså.

Förslaget är en mindre och mer begränsad förändring som riktar sig mot de allvarligaste bristerna i den nuvarande lagstiftningen.

Om förslaget inte genomförs kommer de problem som Skatteverket ser i dag sannolikt kvarstå oförändrade eller rent av öka.

6.2.2 Offentligfinansiella effekter

Tabell 6.2 sammanfattar de offentligfinansiella effekterna av förslaget om omedelbar verkställighet.

Tabell 6.2 Offentligfinansiell effekt av omedelbar verkställighet
Miljarder kronor, fasta priser och baser i 2021 års nivåer

	Brutto 2021	Netto 2021	Netto 2022	Netto 2023	Varaktig effekt
Effekt av förslag	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02

Förslaget medför flera offentligfinansiella effekter. En effektiviserad hantering av obetalda beslut om återbetalning bör leda till att de fordringar som i dag betalas in först efter en delgivningsprocess som kan ta mer än ett år kommer att betalas in tidigare. Nuvärdeeffekten av en sådan tidsförskjutning är emellertid begränsad och kan bortses från i detta sammanhang. Förslaget medför emellertid tre andra, och viktigare, anledningar till offentligfinansiella effekter.

För det första kan det antas att en större andel av de beslut om återbetalning som fattas kommer att följas, eftersom beslutet om återbetalning kan verkställas närmare beslutstidpunkten. Om ett beslut om

återbetalning kan lämnas för indrivning i nära anslutning till beslutets förfallodag kommer färre företag att ha försatts i konkurs innan verkställighet kan ske.

För det andra kan det antas att en effektivare och snabbare återkravshantering kommer att minska möjligheten att systematiskt och organiserat utnyttja systemet med skattereduktion för hushållsarbete genom att på felaktiga grunder begära ut ersättning som sedan inte betalas tillbaka. Om det systematiska och organiserade utnyttjandet av systemet minskar leder det till färre felaktiga utbetalningar.

För det tredje kommer en ökad efterlevnad av beslut om återbetalning samt en minskning av det systematiska utnyttjandet av systemet frigöra resurser för Skatteverkets kontrollverksamhet, som då kan användas till att granska fler misstänkta felaktiga utbetalningar.

Enligt förslaget ska det vara möjligt att medge anstånd med betalning i vissa fall enligt bestämmelserna i skatteförfarandelagen. Enligt dessa bestämmelser kan Skatteverket kräva att det ställs en säkerhet om anstånd ska medges och det kan antas att fordran inte kommer betalas i rätt tid. Det vanligaste är att en bankgaranti ställs som säkerhet. Den enskilde har rätt till ersättning om det visar sig att Skatteverket inte behöver ta säkerheten i anspråk. Antalet anstånd med säkerhet är i dag få (Skatteverket mottar ett tiotal säkerheter per år). Det går inte att säga om antalet skulle öka om skatteförfarandelagens regler om anstånd kommer att omfatta även beslut om återbetalning enligt lagen om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete men det bedöms i så fall inte troligt att det skulle ske en stor ökning.

Obetalda återbetalningskrav i dag

Att kvantifiera de olika effekterna som beskrivs ovan kräver ett antal antaganden. I huvudsak får dessa göras med utgångspunkt i resultaten från de kontroller Skatteverket utför i dag. Det finns flera försvärande faktorer i sammanhanget. En sådan faktor är att bestämmelserna om skattereduktion för hushållsarbete ändrades från och med 2016 på så sätt att skattereduktionen för rotarbete minskade från 50 till 30 procent. Troligen kan detta åtminstone delvis förklara nedgången i antalet beslut om återbetalning som observerades för perioden efter det. Under våren 2017 kom det också en dom från Högsta förvaltningsdomstolen (HFD 2017 ref. 46 I) med innebörden att Skatteverket vid ansökningar där arbetskostnaden inte kunnat bestämmas utifrån ansökan ska göra en skälighetsbedömning av arbetskostnaden och besluta om återbetalning av utbetalt belopp som överstiger den skäliga arbetskostnaden. Tidigare har beslut om återbetalning omfattat hela den utbetalda summan. Eftersom sådana beslut om återbetalning ibland överklagas, och under tiden förblir obetalda, kan både den totala summan som omfattas av beslut om återbetalning och antalet obetalda beslut antas ha minskat efter domen. Från och med april 2015 har utförare också varit tvungna att använda Skatteverkets e-tjänst vid ansökningar om utbetalning. Detta har lett till att utförare har lämnat färre felaktiga uppgifter vid uppgiftslämnandet och detta har resulterat i färre beslut om återbetalning. Det fanns en möjlighet till 6 månaders dispens med att börja använda e-tjänsten varför det fick helt genomslag först i slutet av 2015.

Tabell 6.3 presenterar statistik för de beslut om återbetalning som Skatteverket har fattat under perioden 2013–2019. Tabellen visar antalet återkrav mot enskilda utförare. De beslutade beloppen som förblir obetalda har minskat mot slutet av perioden. Det beror förmodligen på en kombination av flera olika faktorer, såsom att storleken på skattereduktionen har minskat, en dom om att en skälighetsbedömning av arbetskostnaden ska göras i vissa fall och införandet av den obligatoriska användningen av Skatteverkets e-tjänst vid ansökningar om utbetalning. På grund av de senaste årens nya förutsättningar som beskrivs ovan görs den samlade bedömningen att situationen, vad gäller beslut om återbetalning och andelen obetalda fordringar, i framtiden skulle vara oförändrad från situationen för 2019 om förslaget inte genomförs. Det innebär att det kan antas att det skulle fattas beslut om återbetalning till ett belopp om ungefär 61 miljoner kronor årligen och ungefär 7,5 miljoner kronor skulle förbli obetalda.

Tabell 6.3 Obetalda återkrav efter omprövningar för 2013–2019

År	Antal återkrav	Procent obetalda återkrav	Återkrävd summa	Obetald summa	Procent obetalt
2013	5 753	9,0	111 932 929	31 804 893	28,4
2014	6 340	8,5	119 261 628	35 199 871	29,5
2015	6 295	8,0	123 384 951	34 420 439	27,9
2016	4 766	7,4	86 908 869	19 537 119	22,5
2017	4 581	5,2	51 631 554	5 867 496	11,4
2018	5 155	4,2	55 122 729	4 037 199	7,3
2019	5 604	7,0	60 825 646	7 462 194	12,3

Källa: Skatteverket

Beslut om återbetalning om förslaget genomförs

Om förslaget genomförs kan det förväntas att antalet beslut som följs ökar, men också att den sammanlagda summan av beslut om återbetalning skulle förändras.

Den totala summan av beslut om återbetalning skulle, som tidigare nämnts, troligen minska på grund av ett minskat systematiskt och organiserat utnyttjande av systemet med skattereduktion för hushållsarbete. Det är svårt att med exakthet bedöma hur stor andel av de beslut om återbetalning som inte följs som kan kopplas till brottslig verksamhet. I brist på bättre underlag görs antagandet att det rör sig om hälften av besluten. Den återkrävda summan antas med andra ord minska med ungefär 4 miljoner kronor årligen på grund av minskad brottslighet.

Det kan vara svårt att delge parter som befinner sig i Sverige om den berörda inte vill bli delgiven. För det fall delgivningsmottagaren inte befinner sig i Sverige blir det än mer svårt med delgivning eftersom delgivningslagen (2010:1932) i huvudsak endast kan tillämpas för delgivning i Sverige. Det kan röra sig om både utförare och köpare som inte befinner sig i Sverige. Om exempelvis en utländsk utförare har lämnat Sverige när beslut om återbetalning har fattats kan sedvanlig delgivning inte användas. Eftersom beslut om återbetalning inte är en fordran på skatt

eller avgift är inte heller lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden tillämplig. Delgivningsbestämmelserna i lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen är inte heller tillämpliga. Delgivning får i sådana fall försöka göras med hjälp av Centralmyndigheten hos Länsstyrelsen i Stockholm vilket är ett dyrt och omständligt förfarande. Ett genomförande av förslaget skulle få effekten att Skatteverket inte längre behöver hantera delgivningsärenden på samma sätt som i dag. Skatteverket gör bedömningen att det skulle medföra en besparing motsvarande 3,5 årsarbetskrafter. Att i stället lägga dessa resurser på kontrollverksamhet bedöms öka den totala summan för beslut om återbetalning med omkring 18 miljoner kronor per år.

När det gäller återbetalningsgraden efter förslagens införande är även det svårt att bedöma på statistiska grunder. Regeringen gör bedömningen att omkring 95 procent av fordringarna skulle betalas om förslaget införs. Ökningen bedöms komma dels av ett minskat systematiskt och organiserat utnyttjande av systemet (där betalningsviljan har varit mycket låg), dels av att den mycket snabbare hanteringen kommer att göra att fordringarna kan lämnas för indrivning i relativt nära anslutning till att beslut om återbetalning fattas. Risken för att ett företag som har fått ett krav på återbetalning verkställt ska försättas i konkurs, flytta utomlands, avregistreras etc. minskar därmed avsevärt, vilket underlättar eventuella indrivningsåtgärder.

Sammanfattning

Sammantaget skulle summan av samtliga beslut om återbetalning ändras från 61 miljoner kronor till 75 miljoner kronor (61 miljoner kronor i dag – 4 miljoner i minskat organiserat utnyttjande + 18 miljoner kronor från ökade kontroller). Av dessa 75 miljoner kronor bedöms 71 miljoner kronor (95 procent) betalas in. I dagsläget kan det bedömas att ungefär 53 miljoner kronor (betalat under 2019) skulle betalas in om förslaget inte genomförs. Det innebär att totalt återbetalt belopp ökar från 53 miljoner kronor till 71 miljoner kronor (95 procent av 75 miljoner) – en ökning med 18 miljoner årligen.

De offentliga finanserna förstärks också av de minskade (felaktiga) utbetalningarna om 4 miljoner kronor på grund av den minskade brottsligheten, som i dagsläget inte återbetalas.

De offentligfinansiella effekterna, vilka sammanfattas i tabell 6.2, bedöms alltså vara en förstärkning av statens finanser med omkring 0,02 miljarder kronor (18 + 4 miljoner kronor) årligen. Effekten bedöms uppstå omedelbart efter att förslaget trätt i kraft.

6.2.3 Effekter för företagen

Skatteverkets beslut om återbetalning avseende felaktiga utbetalningar berör årligen cirka 3 500 företag. För den stora majoriteten av dessa företag gäller återkravet ett ärende. Det återkrävda beloppet uppgår till i genomsnitt 10 900 kronor per ärende. Cirka hälften av företagen är vidare små med högst 10 anställda. Då många av de berörda företagen är små är Skatteverket mån om att inte belasta dessa företag med några onödiga

administrativa bördor. I dagsläget fattar Skatteverket ett beslut om återbetalning avseende utföraren som sedan förväntas betala in den fastställda fordran. Det är bara om fordran kvarstår som obetald efter förfallodagen som det blir aktuellt med delgivning. Med förslaget förändras endast situationen för de företag som inte betalar in begärt belopp i tid. För den stora majoriteten av företag som betalar i tid förändras alltså i praktiken ingenting.

De företag som inte betalar i tid påverkas i så mån att fordran kan lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning direkt efter förfallodagen. Det innebär att det inte längre blir möjligt att få en frist med betalning eller undkomma indrivningsåtgärder genom att hålla sig undan delgivning. Förändringen framstår som önskvärd och innebär ingen ökad administrativ börda för företagen.

För de företag som erhåller ett felaktigt återkrav bedöms förslaget inte innebära någon påtagligt ökad risk för negativa konsekvenser. Det enskilda företaget har fortfarande möjlighet att överklaga återkravet samt kan beviljas anstånd. Återkraven behöver generellt inte heller betalas med en gång utan en betalningsfrist gäller alltid enligt nuvarande regler på upp till närmare två månader från beslutsdatum.

Genom att försvåra för oseriösa företag att utnyttja systemet kan förslaget också bidra till att en mer rättvis konkurrens uppstår på marknaden, även om den snedvridande effekten av oseriösa företag i dagsläget inte ska överdrivas.

Regeringen bedömer att företagens övriga verksamheter inte påverkas i någon uppenbar/betydande omfattning av förslaget. Det är vidare främst mindre företag som berörs av regleringen, men regeringen bedömer att ingen särskild hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning då reglerna är generella och påverkar stora och små företag på samma sätt.

6.2.4 Effekter för enskilda och offentlig sektor

Beslut om återbetalning av felaktiga utbetalningar riktas alltid mot utföraren, då det är utföraren som har ansökt om och fått den felaktiga utbetalningen. För den enskilda köparen blir den enda skillnaden jämfört med i dag om förslaget genomförs att de inte behöver delges beslutet om återbetalning. Delgivning kan vara en källa till både oro och administrativt arbete för den enskilda. Med förslaget skulle sådana delgivningar inte längre behöva göras.

Förslaget har inga direkta effekter på kommuners eller regioners skatteintäkter.

6.2.5 Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslaget innebär att resurskrävande delgivningar av beslut om återbetalning av felaktiga utbetalningar inom rot- och rut-området kommer att försvinna som arbetsuppgift för Skatteverket. Den arbetsinsats som krävs vid en delgivning är helt avhängig hur svårt det är att få tag på mottagaren av delgivningen. Skatteverket har uppskattat arbetsåtgången för de olika momenten som kan ingå i en delgivning, och utifrån det

bedömt att en genomsnittlig delgivning tar totalt cirka 10 arbetstimmar att utföra. Med 500 delgivningsärenden per år uppskattar Skatteverket vidare den årliga handläggningskostnaden till knapp 2,7 miljoner kronor. Skatteverket gör bedömningen att det skulle medföra en besparing motsvarande 3,5 årsarbetskrafter.

Förslaget förväntas medföra utvecklingskostnader för Skatteverket i form av utveckling av it-system och kommunikationsinsatser. De beräknas uppgå till en engångskostnad om knappt 1,4 miljoner kronor. De årliga förvaltningskostnaderna är störst år ett då de beräknas uppgå till drygt 700 000 kronor för att sedan minska till drygt 200 000 år fem. Totalt sett beräknas förvaltningskostnaderna uppgå till drygt 3,7 miljoner kronor.

Till det ovan nämnda kommer att avgiften som betalas till Polismyndigheten för delgivning försvinner, vilket bedöms medföra en minskning av kostnaderna med en halv miljon kronor årligen.

Totalt sett bedöms kostnaderna för Skatteverket att minska.

Förslaget innebär att Polismyndigheten inte längre behöver utföra de delgivningar Skatteverket begär handräckning för att utföra. Förslaget bedöms föra med sig en minskning av delgivningarna med cirka 500 ärenden per år.

Kronofogdemyndigheten kan med förslaget antas få en viss ökning av antalet indrivningsuppdrag på grund av att det inte längre kommer att föreligga någon risk för att en fordran preskriberas innan verkställighetsåtgärder hinner vidtas. Å andra sidan kan antalet indrivningsuppdrag antas minska i den mån förslaget leder till ett minskat brottsligt utnyttjande av systemet. Sammantaget bedöms förändringen av antalet indrivningsuppdrag vara marginell. Detsamma gäller för de tingsrätter som är utsökningsdomstolar. Eventuella merkostnader för Kronofogdemyndigheten eller de tingsrätter som är utsökningsdomstolar ryms inom befintliga ekonomiska ramar.

De domstolsprocesser där misstankar om rot- och rut-relaterade brott ingår är i allmänhet mycket vida utredningar som omfattar flera andra mer eller mindre orelaterade åtalpunkter. I den mån rot- och rut-relaterad brottslighet minskar bedöms effekterna för domstolsväsendet vara små.

Genom att en möjlighet till anstånd föreslås kan sådana beslut komma att överklagas till domstol. Regeringen gör bedömningen att detta förslag inte nämnvärt kommer att påverka måltillströmningen. Förslaget bedöms sammantaget inte påverka de allmänna förvaltningsdomstolarna annat än marginellt. Eventuella kostnadsökningar får därför behandlas inom befintliga ramar.

Regeringen anser inte att övriga myndigheter påverkas av förslaget.

6.2.6 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslaget bedöms vara förenligt med det EU-rättsliga regelverket.

6.2.7 Övriga effekter

Förslaget bedöms inte ha några effekter på sysselsättning eller miljö. Förslaget bedöms inte heller ha några fördelningseffekter eller effekter på den ekonomiska jämställdheten.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

67 kap.

11 §

I paragrafen finns bestämmelser om vilka som har rätt till skattereduktion för hushållsarbete och vad som avses med utgifter för sådant arbete.

Ändringen i *fjärde stycket* är en lagteknisk följdändring som innebär att stycket flyttas till den nya 11 a §. Ändringen är en följd av att arbetskostnaden för rutavdraget avseende tvätteri- respektive bortforslingstjänsten ska beräknas enligt schablon.

11 a §

I paragrafen, som är ny, anges vad som avses med utgifter för hushållsarbete.

Paragrafens *första stycke* motsvarar nuvarande 11 § fjärde stycket. I bestämmelsen anges att utgifterna för hushållsarbetet utgörs av det debiterade beloppet för arbetet inklusive mervärdesskatt.

Av *andra stycket* framgår att utgifter för sådant hushållsarbete som anges i 13 § 12 och 13, dvs. tvätteri- och bortforslingsarbete, utgörs av 50 procent av det debiterade beloppet för tjänsten i sin helhet inklusive mervärdesskatt. Det innebär att arbetskostnaden för rutavdraget avseende tvätteri- respektive bortforslingstjänsten ska beräknas enligt schablon.

Övervägandena behandlas i avsnitt 4.2.2 och 4.4.3.

13 §

Paragrafen anger vad som avses med hushållsarbete.

Ändringen i *sjunde punkten* innebär att även transport mellan bostad och utrymme för magasinering av bohag och annat lösöre utan samband med flytt ska räknas som hushållsarbete.

Genom ändringen slopas förutsättningen att magasinering måste utgöra ett led i flytten mellan bostäder för att omfattas av rutavdrag. Alla transporter av bohag och annat lösöre som utförs mellan bostaden och magasinering omfattas därmed av rutavdrag.

Vad som avses med bostad framgår av 14 §. Transport mellan magasinering och t.ex. en möbelåterförsäljare eller från eller till en annan privatperson omfattas inte. Arbetet ska vara utfört i den skattskyldiges eller dennes förälders bostad, vilket framgår av 15 §.

Den nya transporttjänsten omfattar, liksom dagens flyttjänst, arbete med packning eller annat iordningställande för transport, uppackning, lastning och lossning samt själva arbetstiden för transporten av bohaget. Andra kostnader, t.ex. transportkostnaden eller kostnad för flyttkartonger, omfattas inte.

Med bohag avses möbler, hushållsmaskiner och annat inre lösöre som är avsett för hemmet.

Övervägandena i denna del behandlas i avsnitt 4.4.2.

Av den nya *tionde punkten* framgår att möblering och förflyttning av bohag och annat lösöre som hör till hushållet samt montering och

demontering av sådana föremål, när arbetet utförs i eller i nära anslutning till bostaden, ska omfattas av rutavdraget.

Vad som avses med bostad framgår av 14 §. Tjänsten är inte begränsad till bostaden. Även förflyttning av bohag och annat lösöre som utförs i nära anslutning till bostaden, t.ex. mellan bostad och tomt, trädgård, balkong eller altan, ingår.

De arbetsmoment som främst omfattas av möbleringstjänsten är ny- och ommöblering inom en och samma bostad. Även arbetsmoment som uppsättning och nedtagning av t.ex. tavlor, gardiner, armaturer och tv, ska ge rätt till rutavdrag. Möblering och annan förflyttning av bohag och annat lösöre i del av en bostad där näringsverksamhet bedrivs omfattas däremot inte.

En inredningstjänst som innefattar arbete i form av att ta fram en skiss, plan eller likande för hur en bostad ska inredas räknas inte som hushållsarbete. Det praktiska arbetet med att möblera och flytta bohag inom en bostad om det utgör en del i en större och mer omfattande inredningstjänst, och inte är föranledd av en försäljning av bostaden, är dock att anse som hushållsarbete.

Vidare är inte s.k. hemstajling ett hushållsarbete. Med hemstajling avses en tjänst som oftast köps i anslutning till en förestående försäljning av bostaden och syftar till att göra bostaden mer attraktiv på marknaden. Varken det planeringsarbete som föregår en hemstajling eller själva förflyttningen av bohaget inom bostaden utgör hushållsarbete. Det finns därför ett allmänt krav i bestämmelsen på att det bohag och lösöre som är föremål för möblering eller förflyttning ”hör till hushållet”. Med detta uttryck avses att bohaget eller lösöret används i hushållet under normala förhållanden och inte endast tillfälligt i samband med hemstajlingen. Att hushållet äger föremålen är förstuds en tydlig indikation på att de hör till hushållet. Det kan emellertid även handla om bohag och lösöre som ägs av någon utanför hushållet när omständigheterna är sådana att det klart framgår att det aktuella bohaget eller lösöret inte har något samband med hemstajlingen, t.ex. om det regelmässigt och under längre tid används i hushållet. Även sådana föremål ska anses höra till hushållet.

När det gäller arbete med förflyttning av bohag och annat lösöre inom bostaden menas bl.a. förflyttning mellan biutrymmen och bostadsdelen. Det kan t.ex. handla om en flytt av en motionscykel mellan förråd och bostadsdel. Det kan också handla om att flytta kartonger från en bostadsdel till ett vindsförråd eller ett garage eller flytt av enstaka möbler eller inredningsdetaljer, såsom gardiner, tavlor etc. inom bostaden. Arbete med packning i lådor eller annat iordningsställande av bohag och annat lösöre för att kunna flytta detta inom bostaden räknas också som rutarbete. Detsamma gäller arbete med att flytta bohag och annat lösöre mellan skåp och lådor. Ett exempel på förflyttning av bohag i nära anslutning till bostaden är att ta fram trädgårdsmöbler från förråd och placera möblemanget i trädgården.

Möbleringstjänsten omfattar även arbete med montering och demontering av bohag som hör till hushållet, nytt som gammalt, och som utförs i bostaden. Montering och demontering av föremål som utförs i utförarens lokaler omfattas däremot inte av bestämmelsen. Montering och demontering – eller förflyttning – av inredning som inte ses som bohag

eller annat lösöre, t.ex. köks- och badrumsinredning och fasta garderober, dvs. sådant som kan ingå i rotarbete, ingår inte heller i tjänsten.

Arbetsmoment som till sin karaktär är reparation och underhåll av bohag och annat lösöre ska inte innefattas i montering och demontering av bohag. Reparation av en möbel ska således inte ge rutavdrag oavsett om reparationen sker i eller i närheten av bostaden eller någon annanstans. Reparation och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden omfattas emellertid av rutavdrag enligt den nuvarande punkt 9.

Övervägandena i denna del behandlas i avsnitt 4.3.

Av den nya *elfte punkten* framgår att enklare tillsyn av bostaden när tillsynen utförs i eller i nära anslutning till bostaden ska räknas som hushållsarbete.

Vad som avses med bostad framgår av 14 §. Till bostad räknas även biutrymmen som garage, förråd och tvättstuga. Tillsynsarbeten som utförs i näringsverksamhet omfattas inte av rutavdrag. Det innebär t.ex. att en privatperson som i sin villa dels driver näringsverksamhet i en viss del av villan, dels bor i den övriga delen endast får medges rutavdrag för sådana arbeten som utförs i bostadsdelen.

Med ”i nära anslutning till bostaden” avses tomt, trädgård, gårdsplan och uppfart. Även tillsyn av hus som funktionellt hör samman med bostaden, exempelvis ett växthus eller liknande, omfattas. Däremot omfattas inte tillsyn som utförs på grannens fastighet, kommunal mark, allmänningar och samfällad mark av rutavdrag. Inte heller tillsyn av mark och byggnader som används i näringsverksamhet omfattas. Eftersom tillsynen ska utföras i eller i nära anslutning till bostaden omfattas inte t.ex. kameraövervakning eller annan övervakning som utförs på distans.

Tillsynen ska vara av enklare slag. Tillsyn som kräver tillstånd (auktorisering) enligt lagen (1974:191) om bevakningsföretag omfattas inte av rutavdrag.

Utgångspunkten bör vara att den föreslagna tillsynstjänsten ska utföras under den enskildes (eller dennes förälders) frånvaro från bostaden. Det är dock inte en förutsättning för att få rutavdrag för tjänsten. Rutavdrag kan också medges för tillsynstjänsten om den enskilde (eller dennes föräldrar) är hemma i bostaden. Anledningen till eller längden på frånvaron från bostaden påverkar dock inte rätten till rutavdrag. Det finns inte heller ett krav på att bostaden inte får vara uthyrd till någon annan för att köparen ska få rutavdrag för tillsynen av bostaden.

Tillsynstjänsten omfattar arbete med att ta hand om post, sköta om blommor, vädra, spola kranar och toaletter och liknande uppgifter för att se till att allt i bostaden fungerar och omhändertas. Det kan också handla om att tända och kontrollera lampor i och utanför bostaden. I tjänsten ingår även att ta hand om vissa typer av skador som kan ha inträffat i bostaden, t.ex. vid eller efter strömavbrott, som att ta hand om smältvatten och matvaror i kyl och frys. Även arbeten som kan behöva vidtas för att öppna upp eller stänga ner en bostad, t.ex. att sätta på eller stänga av vatten och värme, ingår.

Tillsynstjänsten omfattar även enklare tillsyn av bostaden utvändigt. När det är fråga om t.ex. ett småhus, kan det bli aktuellt att kontrollera om det uppstått skador på utsidan av huset.

Om det under en frånvaro från bostaden behöver utföras ett hantverksarbete eller liknande i bostaden, t.ex. om en vattenskada upptäckts eller att

något har gått sönder, räknas även arbete med att möta upp hantverkare på uppdrag av köparen som rutarbete. Det gäller även att ta emot bud eller transporter till bostaden, när köparen av olika anledningar inte har möjlighet att göra det själv.

Övervägandena i denna del behandlas i avsnitt 4.5.

Av den nya *tolfte punkten* framgår att vattentvätt och vård av kläder och hemtextilier i samband med sådan tvätt vid tvättinrättning samt hämtning och lämning av sådant tvättgods till och från tvättinrättningen, om det ingår i tjänsten, ska räknas som rutarbete.

Kemtvätt omfattas inte av rutavdraget. Det gäller även mattvätt som utförs med särskild skurmaskin eller mattvättmaskin. Tvätt av mindre mattor som inte kräver särskilda maskiner eller specialkunskap hos den som utför tvätten, t.ex. trasmattor som kan tvättas i en vanlig tvättmaskin, ska omfattas.

Tvätteritjänsten omfattar arbete med torkning och annan efterbehandling samt mindre reparationer av kläder och hemtextilier. Med annan efterbehandling avses t.ex. mangling, strykning och stärkning. Med mindre reparationer avses både lagning och ändring. Sådana arbeten kan bestå av t.ex. att laga hål och förslitningar, byta dragkedjor och knappar, upp- och nedläggning av byxben och armar samt omsömnad om kläderna har blivit för stora eller för små.

För att arbete med tvätt, efterbehandling och mindre reparationer av kläder och hemtextilier ska omfattas av rutavdrag krävs att det utförs vid tvättinrättningen. Vad som avses med tvättinrättning anges i den nya 14 a §.

Även hämtning och lämning av kläder och hemtextilier (tvättgods) vid bostaden eller annan plats, t.ex. arbetsplatsen, för transport till och från tvättinrättningen räknas som rutarbete. En förutsättning för att transporten ska ses som rutarbete är att den utgör en del av tvätteritjänsten och att köparens betalning för tjänsten i sin helhet sker till tvättinrättningen, eller i sin helhet utgör löneförmån.

Underlaget för rutavdraget avseende tvätteritjänsten beräknas enligt schablon enligt den nya 11 a §.

Övervägandena i denna del behandlas i avsnitt 4.2.1.

Av den nya *trettonde punkten* framgår att transport av bohag och annat lösöre från bostaden till försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning ska räknas som rutarbete. Vad som avses med försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning definieras i den nya 14 a §.

Bortforslingstjänsten omfattar arbete med att bära, lyfta och lasta vid bostaden, själva arbetstiden för transporten samt lossning och inforsling hos mottagaren (försäljningsverksamheten) som köparen uppgett. Fordon som används för transporten kan vara en för ändamålet lämplig bil men kan också vara t.ex. en cykel eller moped.

Bortforsling av bohag och annat lösöre som innehas av en näringsverksamhet omfattas dock inte.

Underlaget för rutavdraget avseende bortforslingstjänsten beräknas enligt schablon enligt den nya 11 a §.

Övervägandena i denna del behandlas i avsnitt 4.4.1.

14 a §

I paragrafen, som är ny, anges vad som avses med dels tvättinrättning, dels försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning. Begreppen har betydelse vid tillämpningen av vilka tvätteritjänster respektive bortforslingstjänster som enligt 13 § 12 respektive 13 ska omfattas av rutavdraget.

Av första stycket första meningen framgår att med tvättinrättning avses lokaler som används för sådan tvätteriverksamhet, som avses i 39 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244), inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Med tvätteriverksamhet avses näringsverksamhet som avser vattentvätt och vård av kläder och hemtextilier samt lagning eller ändring av textilier eller därmed jämförbara material som sker i samband med den näringsverksamheten. Med tvätteriverksamhet avses inte sådan verksamhet som är ett led i textilproduktionen eller i produktionen av sådana material som jämföras med textilier i detta sammanhang.

Lokalerna som används för tvätteriverksamhet ska disponeras av den som bedriver verksamheten. Det saknar betydelse om verksamhetsutövaren bedriver verksamheten äger eller hyr lokalerna. Tillämpningsområdet är avgränsat till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Tvättombud, dvs. företag som samarbetar med tvätterier såsom skraddare, livsmedelsbutik, skivaffär eller heminredningsaffär, anses inte bedriva tvätteriverksamhet enligt definitionen.

Av första stycket andra meningen framgår att till tvättinrättning räknas även andra lokaler som huvudsakligen används i verksamheten. Det innebär att arbete som utförs i en annan lokal än tvätteriets huvudlokaler, som t.ex. i en butik som tar emot och lämnar ut tvättgods, omfattas av rutavdraget under förutsättning att lokalen huvudsakligen används i tvätteriverksamheten. Med huvudsaklig del avses cirka 75 procent. Arbete som utförs i en lokal där både tvätteriverksamhet och annan verksamhet, t.ex. skradderiverksamhet bedrivs självständigt omfattas således endast av rutavdrag om mer än cirka 75 procent av lokalerna disponeras av tvätteriverksamheten.

I andra stycket anges vad som menas med försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning vid tillämpning av 13 § 13. Här avses försäljningsverksamhet vid auktion, loppmarknad, andrahandsbutik och liknande, dvs. verksamheter som bedrivs av organisationer och företag i syfte att främja återanvändning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Med liknande försäljningsverksamhet avses bl.a. antikvariat. Några krav på att verksamheten ska vara vinstdrivande ställs inte utan försäljningsverksamheten kan även bedrivas ideellt. Även om vissa föremål i slutet av t.ex. en loppmarknad bortskänkes ska kravet på försäljningsverksamhet anses vara uppfyllt.

Övervägandena behandlas i avsnitt 4.2.1 och 4.4.1.

19 §

I paragrafen finns bestämmelser om skattereduktionens storlek.

Ändringen i andra stycket innebär att den sammanlagda skattereduktionen för rut- och rotavdrag höjs till 75 000 kronor per beskattningsår och att den sammanlagda skattereduktionen för sådant hushållsarbete som anges i 13 a och 13 b §§ inkomstskattelagen, dvs. rotarbete, får uppgå till

högst 50 000 kronor per beskattningsår. Det innebär att det finns ett utrymme om minst 25 000 kronor per skattskyldig och beskattningsår att använda för köp av rotarbete.

Övervägandena behandlas i avsnitt 4.6.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 1 januari 2021.

I *andra punkten* anges att lagen tillämpas första gången för hushållsarbete som har utförts och betalats efter den 31 december 2020, förmån av hushållsarbete som har tillhandahållits efter den 31 december 2020 samt hushållsarbete som har utförts efter den 31 december 2020 och för vilket ersättning har betalats ut och redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration efter detta datum.

Övervägandena behandlas i avsnitt 4.8.

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

7 §

I paragrafen finns bestämmelser om utbetalningens storlek.

Ändringen i *tredje stycket* innebär att den sammanlagda skattereduktionen för sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 a och 13 b §§ inkomstskattelagen (1999:1229), dvs. rotarbete, får uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår. Bestämmelsen ändras med anledning av ändringen i 17 § tredje stycket av storleken på den maximala preliminära skattereduktionen för rotarbete.

Övervägandena behandlas i avsnitt 4.6.

9 §

I paragrafen finns bestämmelser om vad en begäran om utbetalning ska innehålla.

Ändringen i *fjärde punkten* innebär att en begäran som avser sådant hushållsarbete som anges i punkterna 12 och 13 i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229), dvs. tvätter- eller bortforslingstjänsten, inte ska innehålla uppgifter om antalet arbetade timmar. Vad hushållsarbetet avsett, vilket regleras i fjärde punkten, ska däremot redovisas. Eventuell ersättning för material och ersättning för annat än hushållsarbete i samband med tjänsten ska liksom för övriga rut- och rotarbeten redovisas och ingår inte i underlaget för rutavdrag.

Övervägandena behandlas i avsnitt 4.2.2 och 4.4.3.

17 §

I paragrafen finns bestämmelser om den preliminära skattereduktionens storlek.

Ändringen i *tredje stycket* innebär att den sammanlagda preliminära skattereduktionen för rut- och rotavdrag höjs till 75 000 kronor för ett be-

skattningsår och att den sammanlagda preliminära skattereduktionen för rotarbete får uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår.

Övervägandena behandlas i avsnitt 4.6.

19 §

I paragrafen finns bestämmelser om Skatteverkets meddelande till köpare av rut- och rotarbete.

Ändringarna i *andra stycket tredje punkten* och *tredje stycket* innebär att det i Skatteverkets meddelande till köparen ska anges hur stor del av den preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats köparen som avser sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 a och 13 b §§ inkomstskattelagen, dvs. rotarbete.

Övervägandena behandlas i avsnitt 4.6.

23 §

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om besluts giltighet.

I paragrafen anges att ett beslut om återbetalning gäller omedelbart. Detta innebär att beslutet inte behöver få laga kraft för att få göras gällande och verkställas enligt utsökningsbalken. Skyldigheten att betala den fordran som har fastställts i ett beslut om återbetalning påverkas inte av ett överklagande. Att ett beslut om återbetalning gäller omedelbart innebär dock inte att den som beslutet gäller omgående måste betala fordran för att undvika indrivning. Återbetalning ska göras senast den förfallodag som följer av 16 §. Anstånd med att betala fordran kan även beviljas enligt 23 a §.

Övervägandena behandlas i avsnitt 5.2.

23 a §

I paragrafen, som är ny, finns bestämmelser om anstånd.

I paragrafen anges att bestämmelserna om anstånd i 63 kap. 2 §, 4 § första stycket, 5, 6, 8–10, 15, 16, 22 och 23 §§ och 71 kap. 1 § andra stycket skatteförfarandelagen (2011:1244) tillämpas på beslut om återbetalning.

Övervägandena behandlas i avsnitt 5.3.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 1 januari 2021.

I *andra punkten* anges att bestämmelserna tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.

I *tredje punkten* anges att bestämmelserna i 23 och 23 a §§ tillämpas första gången på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2020.

Övervägandena behandlas i avsnitt 4.8 och 5.4.

7.3 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

11 kap.

14 §

I paragrafen finns bestämmelser om skatteavdrag vid förmån av hushållsarbete enligt 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229).

Andra stycket ändras på så sätt att reduceringen av skatteavdraget enligt första stycket gäller upp till ett belopp motsvarande maximal skattereduktion för rut- och rotarbete för ett beskattningsår. Enligt 67 kap. 19 § andra stycket inkomstskattelagen får den sammanlagda skattereduktionen uppgå till högst 75 000 kronor för ett beskattningsår. Sista meningen i andra stycket är ny och innebär att det införs ett tak för förmån av sådant arbete som anges i 67 kap. 13 a och 13 b §§ inkomstskattelagen, dvs. rotarbete, om 50 000 kronor per beskattningsår.

Övervägandena behandlas i avsnitt 4.6.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 1 januari 2021.

I *andra punkten* anges att lagen tillämpas första gången i fråga om skattepliktig förmån av hushållsarbete som kommit den skattskyldige till del efter den 31 december 2020.

Övervägandena behandlas i avsnitt 4.8.

Sammanfattning av betänkandet Fler ruttjänster och höjt tak för rutavdraget (SOU 2020:5)

Rutavdraget föreslås utökas med fyra tjänster och att taket för rutavdraget ska höjas till 75 000 kronor per person och beskattningsår medan rotavdragets tak på 50 000 kronor ska lämnas oförändrat.

Tvätt vid tvättinrättning

Hushållen ska kunna få rutavdrag för att lämna sin tvätt till en tvättinrättning. Om tvättinrättningen erbjuder transport av tvättgodset kan kostnaden för transporten också ge rutavdrag. Arbeten som normalt förknippas med tvättning ska ingå, t.ex. torkning, mangling, strykning och vikning.

För att ge rätt till rutavdrag krävs att kläderna eller hemtextilierna tvättas i vatten. Varken kostnader för att tvätta t.ex. äkta mattor i särskilda matttvättmaskiner eller för att tvätta kläder eller hemtextilier på kemisk väg (kemtött) ska ingå i rutavdraget.

Tvättningen ska utföras vid en tvättinrättning för att ge rutavdrag. Vad som menas med tvättinrättning ska definieras i lagen.

Kostnader för arbeten som ligger nära tvättning ska också ge rutavdrag. På motsvarande sätt som när tvättning utförs i bostaden ska det vara möjligt att få rutavdrag för bl.a. mindre reparationer av kläder, förutsatt att detta tas om hand av tvättinrättningen.

Det föreslås att en schablon ska användas för att fastställa arbetskostnaden. Schablonen ska bestämmas till 50 procent av den totala kostnaden, inklusive mervärdesskatt, för tjänsten.

Möblering

Kostnader för att få hjälp med att möblera och flytta bohag och annat lösöre i en bostad ska kunna ge rutavdrag. Det gäller även montering och demontering av möbler.

Arbetet ska utföras i eller i nära anslutning till bostaden. Om en möbel monteras någon annanstans ges inget rutavdrag.

Inredning och s.k. hemstajling inför t.ex. en försäljning av bostaden omfattas inte av möbleringstjänsten eftersom detta är mer specialiserade och kompetenskrävande arbeten.

Transporttjänster

Rutavdraget ska utvidgas med två separata transporttjänster.

Den ena är transport eller bortforsling av bohag och annat lösöre från bostaden till en plats där det kan komma till återanvändning, närmare bestämt till en försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning. Det kan exempelvis vara transporter till andrahandsbutiker, loppmarknader, auktionsverk, antikvariat och liknande.

Den andra tjänsten är transport av bohag och annat lösöre mellan bostaden och utrymmen för magasinering av bohaget. Transport till och från magasinering kan redan i dag ge rutavdrag, om den utförs i samband med en flytt. Sambandet med flytt mellan bostäder slopas därmed och alla

transporter av bohag mellan en bostad och magasinering kan ge rätt till rutavdrag, om en transportör anlitas.

En schablon ska användas för att beräkna arbetskostnaden och att schablonen ska bestämmas till 50 procent av den sammanlagda kostnaden, inklusive mervärdesskatt, för transporten. När det gäller transport av bohag och annat lösöre till och från magasinering ska underlaget utgöras av arbetskostnaden enligt nuvarande regler.

Varutransporter eller persontransporter föreslås inte ingå i rutavdraget.

Trygghetstjänster – tillsyn av bostad

Rutavdraget föreslås utvidgas med en tjänst som avser enklare tillsyn av bostad. Tillsynen ska utföras i eller i nära anslutning till bostaden. Det kan t.ex. handla om att vattna blommor, spola kranar och toaletter och att se efter om något inträffat i bostaden eller om något behöver tas om hand, t.ex. vid strömavbrott.

Kostnader för hemlarm eller bevakningstjänster som säkerhetsföretagen erbjuder ska inte ge rätt till rutavdrag. Det gäller både för installationer och uttryckningar.

Rutavdrag ska ges för tillsyn av såväl permanentbostad som fritidsbostad. Anledningen till eller längden på frånvaron från bostaden ska inte påverka rätten till rutavdrag. Frånvaro från bostaden bör dock vara en förutsättning för rutavdrag.

Höjt tak för rutavdraget

Det sammanlagda taket för rut- och rotavdragen höjs från 50 000 kronor till 75 000 kronor per person och beskattningsår.

Rotavdraget får uppgå till högst 50 000 kronor per person och beskattningsår.

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹

dels att 67 kap. 11, 13 och 19 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 67 kap. 11 a § och 14 a §, och närmast före 67 kap. 11 a § ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

67 kap.

11 §²

Rätt till skattereduktion enligt 12–19 §§ har efter begäran de som

1. vid beskattningsårets utgång har fyllt 18 år,
2. är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret, och
3. har haft utgifter för utfört hushållsarbete, fått förmån av hushållsarbete som ska tas upp i inkomstslaget tjänst eller har redovisat ersättning för utfört hushållsarbete i en förenklad arbetsgivardeklaration.

Sådan rätt till skattereduktion har efter begäran också de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3, om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

Även dödsbon har efter begäran rätt till skattereduktion för hushållsarbete som har utförts före dödsfallet.

Utgifterna för hushållsarbetet utgörs av det debiterade beloppet för arbetet inklusive mervärdesskatt.

Utgifter för hushållsarbete

11 a §

Utgifterna för hushållsarbetet utgörs av det debiterade beloppet för arbetet inklusive mervärdesskatt, om inte annat följer av andra stycket.

Utgifter för sådant hushållsarbete som anges i 13 § 12 och 13 utgörs av 50 procent av det debiterade beloppet för tjänsten i sin helhet inklusive mervärdesskatt.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2011:1256.

Med hushållsarbete avses vid tillämpningen av detta kapitel följande.

1. Enklare städarbete eller annat rengöringsarbete samt flyttstädning som utförs i bostaden.
2. Vård av kläder och hemtextilier när vården utförs i bostaden.
3. Snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden.
4. Häck- och gräsklippning, krattning och ogräsrensning samt beskärning och borttagande av träd och buskar som utförs på tomt eller i trädgård i nära anslutning till bostaden.
5. Barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning och hämtning till och från förskola, skola, fritidsaktiviteter eller liknande.
6. Annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden.
7. Flytt av bohag och annat lösöre mellan bostäder samt till och från magasinering *i samband med flytt mellan bostäder.*
7. Flytt av bohag och annat lösöre mellan bostäder samt till och från magasinering.
8. Arbete som avser installation, reparation och underhåll av data- och informationsteknisk utrustning, dataprogram och dataförbindelser samt handledning och rådgivning i samband med sådant arbete, när arbetet, handledningen och rådgivningen utförs i eller i nära anslutning till bostaden.
9. Reparation och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden.
10. *Möblering och förflyttning av bohag och annat lösöre som hör till hushållet samt montering och demontering av sådana föremål, när arbetet utförs i eller i nära anslutning till bostaden.*
11. *Enklare tillsyn av bostaden när tillsynen utförs i eller i nära anslutning till bostaden.*
12. *Vattentvätt och vård av kläder och hemtextilier vid tvättinrättning samt hämtning och lämning av sådant tvättgods till och från tvättinrättningen, om det ingår i tjänsten.*
13. *Transport av bohag och annat lösöre från bostaden till försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning.*

14 a §

Med tvättinrättning avses vid tillämpning av 13 § 12 lokaler som används för sådan tvätteriverksamhet som avses i 39 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244) inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Till tvättinrättning räknas även andra lokaler som huvudsakligen används i verksamheten.

Med försäljningsverksamhet som bedrivs i syfte att främja återanvändning avses vid tillämpning av 13 § 13 auktion, loppmarknad, andrahandsbutik och liknande som bedrivs inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

19 §⁴

Skattereduktionen uppgår till

1. belopp motsvarande den preliminära skattereduktion som avses i 18 § första stycket 1,

2. 50 procent av underlaget enligt 18 § första stycket 2 till den del det avser sådant hushållsarbete som anges i 13 § och 30 procent av underlaget till den del det avser annat hushållsarbete, och

3. belopp motsvarande de arbetsgivaravgifter i fråga om sådan ersättning för hushållsarbete som har redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration enligt 18 § första stycket 3.

Den sammanlagda skatte-reduktionen får uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår.

Den sammanlagda skatte-reduktionen får uppgå till högst 75 000 kronor för ett beskattningsår. Skattereduktionen för sådant hushållsarbete som anges i 13 a § och 13 b § får dock uppgå till högst 50 000 kronor för ett beskattningsår.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Lagen tillämpas första gången på hushållsarbete som har utförts och betalats efter den 31 december 2020, förmån av hushållsarbete som har tillhandahållits efter den 31 december 2020 samt hushållsarbete som har utförts efter den 31 december 2020 och för vilket ersättning har betalats ut och redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration efter detta datum.

⁴ Senaste lydelse 2019:450.

Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

Härigenom föreskrivs att 7, 9, 17 och 19 §§ lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

Utbetalningen får uppgå till ett belopp som motsvarar mellanskillnaden mellan den debiterade ersättningen för hushållsarbetet inklusive mervärdesskatt och köparens faktiska betalning för arbetet till utföraren före begäran om utbetalning.

Utbetalningen får dock uppgå till högst

1. samma belopp som köparen har betalat om den avser sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen (1999:1229), och

2. tre sjundedelar av det belopp som köparen har betalat om den avser annat hushållsarbete.

Utbetalning får inte ske till den del köparens sammanlagda preliminära skattereduktion enligt 17 § skulle uppgå till ett belopp som överstiger 50 000 kronor för ett beskattningsår.

Utbetalning får inte ske till den del köparens sammanlagda preliminära skattereduktion enligt 17 § skulle uppgå till ett belopp som överstiger 75 000 kronor för ett beskattningsår. *Utbetalning får inte ske till den del den preliminära skattereduktionen för sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 a § och 13 b § inkomstskattelagen skulle överstiga 50 000 kronor för ett beskattningsår.*

9 §²

En begäran om utbetalning ska innehålla uppgifter om

1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren,

2. personnummer eller samordningsnummer i de fall sådant nummer finns för köparen,

3. debiterad ersättning för hushållsarbete, debiterad ersättning för material och debiterad ersättning för annat än hushållsarbete och material, betalt belopp för hushållsarbete och den dag som betalningen för hushållsarbetet kommit utföraren tillhanda,

4. vad hushållsarbetet avsett och antalet arbetade timmar, *och*

4. vad hushållsarbetet avsett och antalet arbetade timmar *förutom i fråga om sådant arbete som avses i*

¹ Senaste lydelse 2019:451.

² Senaste lydelse 2014:1458.

5. det belopp som utföraren begär som utbetalning från Skatteverket.

17 §³

Köparen ska tillgodoräknas preliminär skattereduktion med

1. ett belopp motsvarande den utbetalning som Skatteverket enligt 11 § beslutat om till utföraren, och

2. ett belopp motsvarande redovisade arbetsgivaravgifter i fråga om sådan ersättning för hushållsarbete som har redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration enligt 26 kap. 4 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Om Skatteverket har beslutat om återbetalning enligt 14 §, ska den tidigare tillgodoräknade preliminära skattereduktionen minskas med belopp motsvarande den beslutade återbetalningen.

Den preliminära skatte-reduk-
tionen får sammanlagt uppgå till
högst 50 000 kronor för ett

Den preliminära skatte-
redukationen får sammanlagt uppgå
till högst 75 000 kronor för ett
beskattningsår. *Den preliminära
skattereduktionen för sådant
hushållsarbete som anges i 67 kap.
13 a § och 13 b § inkomstskatte-
lagen (1999:1229) får uppgå till
högst 50 000 kronor för ett beskatt-
ningsår.*

19 §⁴

Skatteverket ska så snart som möjligt skriftligen meddela köparen av hushållsarbetet om

1. beslut enligt 11 § om utbetalning,

2. beslut enligt 14 § om återbetalning, och

3. belopp motsvarande redovisade arbetsgivaravgifter i fråga om sådan ersättning för hushållsarbete som har redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration enligt 26 kap. 4 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Meddelandet ska innehålla uppgifter om

1. namn, adress och, om sådant nummer finns, organisationsnummer, personnummer, samordningsnummer eller motsvarande registreringsnummer för utföraren eller annan mottagare som avses i 13 § första stycket,

2. utbetalt belopp till eller återbetalt belopp från respektive utförare eller annan mottagare som avses i 13 § första stycket, och

3. den totala preliminära skatte-
redukationen som tillgodoräknats
köparen enligt 17 §.

3. den totala preliminära
skatteredukationen som tillgodo-
räknats köparen enligt 17 §, och
*hur stor del av denna skatte-
reduktion som avser sådant hus-*

³ Senaste lydelse 2019:451.

⁴ Senaste lydelse 2019:451.

Skatteverket ska på begäran av köparen lämna denne ett särskilt meddelande om den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats enligt 17 §.

hållsarbete som anges i 67 kap. 13 a § och 13 b § inkomstskattelagen (1999:1229).

Skatteverket ska på begäran av köparen lämna denne ett särskilt meddelande om den totala preliminära skattereduktionen som tillgodoräknats enligt 17 §. *Det ska av meddelandet framgå hur stor del av denna skattereduktion som avser sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 a § och 13 b § inkomstskattelagen.*

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.
  2. Lagen tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2020.

Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 14 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

14 §¹

Skatteavdrag för förmån av hushållsarbete enligt 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) ska reduceras, om den som har utfört arbetet var godkänd för F-skatt vid någon av de tidpunkter som anges i 67 kap. 16 § 1 inkomstskattelagen. Detsamma gäller om utföraren har ett intyg eller någon annan handling som avses i 67 kap. 17 § samma lag. Reduktionen ska vara

1. 50 procent av värdet på förmån av sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 § inkomstskattelagen, och

2. 30 procent av värdet på förmån av annat hushållsarbete.

Skatteavdraget ska som mest reduceras med 50 000 kronor per beskattningsår.

Skatteavdraget ska som mest reduceras med 75 000 kronor per beskattningsår. I fråga om förmån av sådant hushållsarbete som anges i 67 kap. 13 a § och 13 b § inkomstskattelagen ska dock skatteavdraget som mest reduceras med 50 000 kronor per beskattningsår.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Lagen tillämpas första gången i fråga om skattepliktig förmån av hushållsarbete som kommit den skattskyldige till del efter den 31 december 2020

¹ Senaste lydelse 2019:452.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden kommit in från Almega, Arbetsförmedlingen, Avfall Sverige, Ekobrottsmyndigheten, Ekonomistyrningsverket, Företagarförbundet, Företagarna, Förvaltningsrätten i Linköping, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) Kammarrätten i Jönköping, Konjunkturinstitutet, Konkurrensverket, Kronofogdemyndigheten, Landorganisationen i Sverige (LO), Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys), Näringslivets Regelnämnd, Näringslivets skattedelegation, Pensionärernas Riksorganisation (PRO), Regelrådet, Skatteverket, Småföretagarnas Riksförbund, SPF Seniorerna, Statskontoret, Svenska taxiförbundet, Sveriges Tvätteriförbund, Säkerhetsföretagen, Teknikföretagen, Tillväxtverket och Tjänstemännens centralorganisation (TCO).

Yttranden har även inkommit från Akademikerförbundet SSR, Applia Home Appliances Sweden, IATA, Kommunal, Norweigan, SFSA Holding Kommanditbolag, Scandinavian Airlines (SAS) och Transportföretagen – flyg.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Svensk Handel, Svenska Transportarbetarförbundet, Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco) och Sveriges Kommuner och Regioner.

Sammanfattning av promemorian Omedelbar verkställighet av beslut om återbetalning enligt husavdragets fakturamodell

I promemorian föreslås att beslut om återbetalning av felaktigt utbetalda belopp avseende skattereduktion för hushållsarbete ska gälla omedelbart. Vidare föreslås att vissa av skatteförfarandelagens bestämmelser om anstånd ska vara tillämpliga på beslut om återbetalning. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

Härigenom förskrivs i fråga om lagen (2009:194) om förfarandet vid skattereduktion för hushållsarbete

dels att rubriken närmast efter 22 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 22 a och 22 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Verkställighet och betalnings-säkring

Verkställighet, anstånd och betalningssäkring

22 a §

Beslut om återbetalning enligt denna lag gäller omedelbart.

22 b §

I fråga om beslut om återbetalning enligt denna lag gäller vad som sägs om anstånd i 63 kap. 2, 4–6, 8–10, 15–16, 22 och 23 §§ samt 71 kap. 1 § andra stycket skatteförfarandelagen (2011:1244) i tillämpliga delar.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

2. Bestämmelserna tillämpas första gången på beslut om återbetalning avseende en begäran om utbetalning som har lämnats efter den 31 december 2019.

Efter remiss har yttranden kommit in från Akademikerförbundet, Almega, Bolagsverket, Brottsförebyggande rådet, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Förvaltningsrätten i Linköping, Kammarrätten i Jönköping, Kommerskollegium, Konjunkturinstitutet, Konkurrensverket, Kronofogdemyndigheten, Landsorganisationen i Sverige (LO), Nacka tingsrätt, Näringslivets Skattedelegation, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten, Regelrådet, Skatteverket, Småföretagarnas Riksförbund, Stockholms universitet Juridiska fakultetsnämnden, Svenska Transportarbetareförbundet, Svenskt Näringsliv, Sveriges akademikers centralorganisation, Sveriges Byggindustrier, Tillväxtverket och Åklagarmyndigheten.